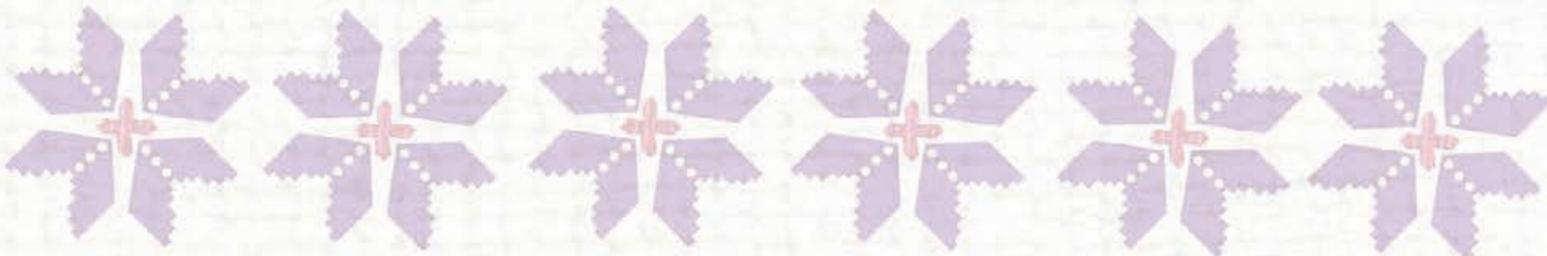

Leo y escribo
en mi lengua.
Amuzgo

Matsei'naⁿ'ya ndo'
matseiljei'ya ñ'oomya.
Ñomndaa

MEVYT • Modelo
Educación
para la Vida
y el Trabajo

Créditos a la presente edición

Coordinación académica
Sara Elena Mendoza Ortega
Elisa Vivas Zúñiga
Delia Garduño León
Camilo Josué Cruz Gutiérrez
Juan de Dios Martínez

Autoría del prototipo
Guillermina Duarte Hernández
Elisa Vivas Zúñiga

Adaptación para la población hablante de amuzgo
Caín de Jesús Apóstol
Julio López Arango
Eliuth de Jesús Apóstol
Leticia Evaristo López

Asesoría académica
Eric Job Torrescano Valle

Revisión técnica
Maribel Eloisa Hidalgo Morales
Liv Kony Vergara Romani

Coordinación gráfica y cuidado de la edición
Greta Sánchez Muñoz
Adriana Barraza Hernández

Seguimiento al diseño
Ricardo Figueroa Cisneros
Jorge Alberto Nava Rodríguez

Seguimiento editorial
María del Carmen Cano Aguilar

Supervisión editorial
Marlik Mariaud Ricárdez

Revisión editorial
Laura Sainz Olivares
Alma Alicia Naves Merlín
Hugo Fernández Alonso

Diseño
Fabiola Escalona Mejía

Diagramación
Jesús García Morales
Ricardo Pérez Rovira

Ilustración de interiores
Juan Jesús Sánchez Muñoz
Nora Adriana Millán Jaramillo
Vanessa Hernández Gusmão
José Ernesto Arce Ortega
Ana Laura Guerrero Bustamante

Ilustración de portada
Juan Jesús Sánchez Muñoz

Fotografía
Pedro Hiriart y Valencia

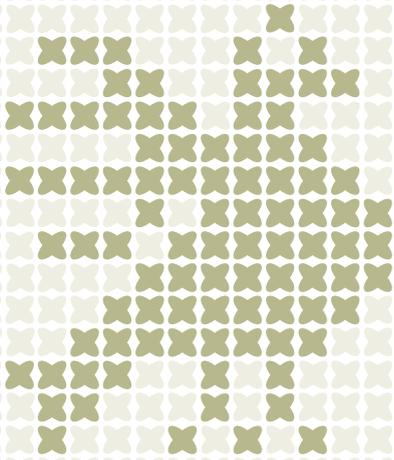
Leo y escribo en mi lengua. Amuzgo. MIBES 3. Libro del adulto. D. R. 2012 ©Instituto Nacional para la Educación de los Adultos, INEA. Francisco Márquez 160, Col. Condesa, México, D.F., C.P. 06140.

Esta obra es propiedad intelectual de sus autores, y los derechos de publicación han sido legalmente transferidos al INEA. Prohibida su reproducción parcial o total por cualquier medio, sin autorización escrita de su legítimo titular de derechos.

Algunas veces no fue posible encontrar la propiedad de los derechos de algunos textos aquí reproducidos. La intención nunca ha sido la de dañar el patrimonio de persona u organización alguna, simplemente el de ayudar a personas sin educación básica y sin fines de lucro. Si usted conoce la fuente de alguna referencia sin crédito, agradeceremos establecer contacto con nosotros para otorgar el crédito correspondiente.

ISBN *Modelo Educación para la Vida y el Trabajo*. Obra completa: 970-23-0274-9
ISBN *MEVyT Indígena Bilingüe con Español como Segunda Lengua*: 970-23-0500-4
ISBN *Leo y escribo en mi lengua*. Amuzgo. MIBES 3. Libro del adulto: 978-607-710-225-0

Impreso en México

Índice

Ntsquii tsom *libro*

Ñ'oom na ma'mo ⁿ ts'iaa ⁿ na chuu librowaa.....	5
'Naa ⁿ na cwit'mo ^o ljo' na nntsa'	7

Unidad 1	12
Leisiom 1	14
Leisiom 2	38
Leisiom 3	64
Ts'iaa ⁿ na ma'mo ⁿ cwanti 'na ⁿ	89

Unidad 2	98
Leisiom 1	100
Leisiom 2	125
Leisiom 3	149
Ts'iaa ⁿ na ma'mo ⁿ cwanti 'na ⁿ	171

Xue':

Xuee' tsjoom:

Xuee' ndaatyuaa:

Ñ'oom na ma'mo_uⁿ ts'iaaⁿ na chuu librowaa

Wats'iaaⁿ na waa Sndaa' na ma'mo_uⁿna' ndaa nn'aⁿtquie na nla'naaⁿna ndo' na nla'ljeiina (INEA) ñ'eⁿ wats'iaaⁿ na waa ts'ondaa Guerrero na majo'ti ma'mo_uⁿna' ndaa nn'aⁿndyua ndo' nn'aⁿtquie na nla'naaⁿna ndo' na nla'ljeiina (IEEJAG) mañenquiaana' na xmaⁿndyu' na mawil'uee'ndyu' librowaa na jndyuna' *Matsei'naⁿya ndo' matseiljeiya ñ'oomya. Ñomndaa.*

Naquii' librowaa ljei' jndye nnom nchu'ljeii na tjachuii' chiuu la'xmaⁿna' ndo' ñ'eeⁿ nt'om ts'iaaⁿ na nc'o' ndo' nteijndeina' 'u na yatinnntsei'naⁿ ndo' nntseiljei' ñequio ñ'om'.

L'ue n'o_oⁿyâ na nntsei'no_oⁿ na juu librowaa maxjeⁿ cwenta' 'u juuna' ñ'oomna' we taⁿ na jndyu *unidades* ndo' na cwii cwii unidad'ñeeⁿ ñ'oomna' ndyee leisiom na nluii ts'iaaⁿ tomti ñequio ñomndaa; najndyee ljo' na nntsa' naquii' na nnaⁿna'

ticwii leisiom jo' na nntsei'noⁿ ljo' na 'u nntsei'naⁿ ñequio ñomndaa ndo' na jndgwe jo' na nntsei'naⁿ na nntseiljei' cwii nom ñ'omtiuu 'naⁿ.

Ticwii leisiom tuiina' cantyja 'naaⁿ ñ'loom na nnteijndeitina' ts'aⁿ jo' chii xjeⁿ na nntsei'naⁿ joona' cwil'uee'ndyu' ljo' na jnda mantyji' na 'u jnda sei'naⁿ yocheⁿ na wando'.

Naquii' cajawaa mati nljei' *Libro* na nntsei'naaⁿ ts'aⁿ tquiee ndo' jo' jo' chuu' cha'tso nom cwento, ñ'loom *fábulas*, ñ'loom na waa na nntsei'noⁿ ts'aⁿ na teiljeiina' nt'omcheⁿ ntyja na meiⁿtoo'a na ncjawee' ts'om'.

Xjeⁿ na 'u ncja'quiee'ndyu' naquii' tmaaⁿ na nntsei'naⁿ, nntsa' cha'tso ts'iaaⁿ na chuu libro'naⁿ ndo' nntsa' cha'xjeⁿ na nntso ts'aⁿ na m'moⁿ njom'. Ndo' cjañjoom' ts'om' na xjeⁿ na nntsei'naⁿ leisiom 'naⁿ jeeⁿ macaⁿna' cwil'uee'ndyu' cha'tso joona' naquii' ljo' na 'u wjatsei'naⁿti'.

¡Ntyjaa' n'ooⁿyâ na ndaⁿñ'eⁿ nntsei'naⁿ!

'Naaⁿ na cwit'mooⁿ ljo' na nntsa'

Joo 'naaⁿ na cwit'mooⁿ ljo' na nntsa' na chuu' ljoon ljei' joo na naquii' cha'waa librowaa, ts'iaaⁿ'na' na nt'mooⁿ'na' jnom' cwii cwii ts'iaaⁿ na nntsa' naquii' na cwii cwii ntaⁿ na tseixmaⁿ librowaa.

Joo 'naaⁿwaa mamooⁿ'na' jnom' na ts'iaaⁿ na nntsa' ljoon, nl'ana' na cjawi'naⁿ na nntsei'naⁿ ndo' na cjatsei'ngⁿ ljo' na matsei'naⁿ, ndo' juuna' mati ts'iaaⁿ'na' na m'mooⁿ'na' na nntsei'naⁿ na c'uaa.

Ts'iaaⁿ na m'mooⁿ chiuu'waa na nntseineiⁿ ts'aⁿ.

Joo 'naaⁿwaa matsona' jnom', na nt'ia'ya' cwii cwii nnom ndibujo oo cwii cwii ntaⁿ ljeii na chuu' ljoon ndo' nntseineiⁿ cantyja 'naaⁿ ts'iaaⁿ na macaⁿ'na' na nntsei'naaⁿ ts'aⁿ oo na nntseilejii ts'aⁿ naquii' na cwii cwii ntaⁿ ljeii na chuu' ljoon.

Tjoocheⁿ na nntsei'naⁿ catseitiuu' ljo' na nntsei'naⁿ.

Joo 'naaⁿwaa ma'mooⁿ'na' njom' na ts'iaaⁿ na ljoon nntsa' nl'ana' na nnc'oom' ts'om' oo na nntsu' cwaaⁿ ñ'omtiuu 'naⁿ ljo' nndaq nnts'aacheⁿ'na' na m'mooⁿ ljeii na quia nntsei'naⁿ. Cha na nndaq nntsa' na ljo' macaⁿ'na' na nnt'ia'ya'

joo ndibujo, sayo cwii cwii nnom na tjachuii' na cwii cwii jooona', cha'na ljeii na chuu' nacjoo'na', colo na nla'xmaⁿna' asta ljeiicheⁿ na chuu' nacjoo'na', nnt'ia' aa canch'una' oo aa nt'maⁿna' ndo' nlqueⁿ cwenta aa tjachuii' nom na teiljeiina'.

Nntsei'naaⁿ ts'aⁿ nchu'ljeii na majndyeti.

'Naaⁿwaa macaⁿna' njom' na cant'ia'ya' na nntsei'naaⁿ ts'aⁿ cwii taⁿ ljeii oo 'u catsei'naⁿ cwii taⁿ ljeii ndo' queⁿya' cwenta ljo' na matsona'. Xjeⁿ na mant'ia' na tileicaljoo' xqueⁿ ljo' na matso taⁿ ljeii na matsei'naⁿ, caⁿ na catsei'naaⁿnnda' ts'aⁿ juuna' oo xeⁿ na nncu' matsei'naⁿ juuna' catsei'naⁿnnda' juuna' cwiicheⁿ cwiindii'.

Chiuuwaa na nntseingⁿ ts'aⁿ nchu'ljeii na majndyeti.

Juu 'naaⁿwaa macaⁿna' njom' na cjajñoom' ts'om' ndo' na caljei' ñ'omtiuu na mal'ueti na chuu juu ljeii na sei'naⁿ.

Chiuumaⁿ nchu'ljeii na majndyeti.

Naquiii' xjeⁿ waa nljei' tsom na chuu' nchu'ljeii na majndyeti, chiuu laxmaⁿna', ljo' na macaⁿtina' ndo' chiuu na tjawiinchu'na'.

Ljeii na nntsei'naaⁿ ts'aⁿ na c'uaa

a) Ntaⁿ ljeii na nntsei'naaⁿ ts'aⁿ na c'uaa.

- Mañenquiaa ts'aⁿ nchu'ljeii na nntsei'naaⁿ ts'aⁿ cha na nntseyoo'ñê jñeeⁿeⁿ, cha na

nantsei'naⁿaⁿ na c'uaa ndo' na neiⁿncoo'
nleic'uaa ljo' na matsei'naⁿaⁿ.

- Mañenquiaa ts'aⁿ ts'iaaⁿ na nnts'aana', na xjeⁿ na nantsei'naaⁿ ts'aⁿ joona', nljeii ts'aⁿ na ncjachuii' ljo' na cwiluena', cantyjati xjeⁿ na ncjatseichuii' ts'aⁿ jñeeⁿeⁿ.

aⁿ) Ntaⁿ ljeii na c'uaa nantsei'naaⁿ ts'aⁿ naquii' cwii nchu'ljeii na majndyeti.

- Macaⁿa ndaḡḡ'yo' na cala'naⁿ'yo' ljeiiwaa na tic'uaa.
- Calaneiⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ ljo' na ñe'catseiljeii juu ts'aⁿ na seljeii nchu'ljeii na cwila'naⁿ'yo'.
- Calanaⁿ'yo' na nla'naⁿ'yo' na c'uaa ndo' cat'moⁿ'yo' juuna' ndaḡḡ nci'iaa'yo'.
- Cwiñe'nquiaayâ, ts'iaaⁿ na nntsa' na nnts'aana' na nntseituu' cantyja 'naaⁿ ntaⁿ ljeii na nantsei'naaⁿ ts'aⁿ, cha na nlqueⁿya' cwenta cantyja 'naaⁿ joo ñ'boommeiiⁿ: chiuu na cwileic'uaa ljo' na matsei'naⁿ, chiuuwaa na mato' juuna', chiuuwaa na cjee na matsei'naⁿ juuna' ndo' xjeⁿ na maljei' na tiya matsei'naⁿ catsu' cwii ñ'omtiuu chiuu na ndaḡḡ nleiyoo' ljo' na tiya na matsei'naⁿ.

Naquii' librowaa nljei' juu 'naaⁿwaa, juuna' nntsona' ljo'xjeⁿ na nleil'uee'ndyu' juu *libro* na nantsei'naaⁿ ts'aⁿ tquiee ñequio librowaañe nquie'ntyjo' na nntsa' ts'iaaⁿ na nantsei'naⁿ ljo' na mamooⁿna' njom'.

Ts'iaaⁿ na m'moⁿ chiuu^{waa} na nntseineiⁿ ts'aⁿ. Juu 'naaⁿwaa matsona' njom', na nt'ia'ya' cwii cwii nnom ndibujo oo cwii cwii ntaⁿ ljeii na chuu' ljoⁿ ndo' nntseineiⁿ cantyja 'naaⁿ ts'iaaⁿ na macaⁿna' na nntseiljeii ts'aⁿ naquii' na cwii cwii ntaⁿ ljeii na chuu' ljoⁿ.

Chiuumaⁿ nchu'ljeii na majndyeti. Naquii' xjeⁿ waa nljei' tsom na chuu' nchu'ljeii na majndyeti, chiuu la'xmaⁿna', ljo' na macaⁿtina' ndo' chiuu na tjawiinchu'na'.

Cwiwijndaa' cwii nnom xjeⁿ chiuu^{waa} na nleiljeii. Ñ'eⁿ 'naaⁿwaa cwitaaⁿya njom' na nntseijndaa'ndyu' ñeeⁿ nam'aaⁿ nntseiljei', ljo' nntsu' nnoom, chiuu^{waa} nntsu' juuna' nnoom, ndo' chiuu^{waa} tsom oo xjeⁿ na nleiljeii oo ljo' na 'u ñe'catsu' nnom juu ts'aⁿñeeⁿ.

Chiuu^{waa} na nntseiljei' nchu'ljeii na majndyeti. Juu 'naaⁿwaa nljei' juuna' na matseicandiina' yuu na nntseiljei' oo na cwe' ncwji'tsjaaⁿndyu' ljo' na 'u tyuaa' jnda seijndaa'ndyu' na nntseiljei' nacjoo' cwii tsom.

Nt'ia' nchu'ljeii na majndyeti na seiljei' ndo' nntseyoo'ndyu' joona'. Juu 'naaⁿwaa matseilcwiiñena' njom' na xeⁿ jnda jnda seiljei' ljo' na 'u ñe'tseiljei', cant'ia'ya' aa jnda seiljei' ljo' na 'u ñecatsu' ndo' mati macaⁿna' na nlqueⁿ cwentaa ya seiljei' joona', catseyoo'ndyu' ljeii 'naⁿ xeⁿ na tiya seiljei'.

Chiuuwaa na nntseijom' nchu'ljeii na majndyeti

Na maje'ndyo nntseijom' nquiee nom ndo' chiuuwaa na teinchu' nchu'ljeii na majndyeti na jndg nt'ia' naquii' leisiomwaa.

Matseitiuuya cantyja 'naaⁿ' Ñomndaa

a) Nntsei'naⁿ nchu'ljeii na majndyeti ndo' nljei' chiuuwaa tjawiljeii ñomndaa.

- Nlcaⁿna' na nntsei'naaⁿ ts'aⁿ nchu'ljeii na majndyeti cha na nncjawa'naⁿaⁿ chiuuwaa tjawiljeii ñomndaa.

aⁿ) Na nntsei'ngⁿ ts'aⁿ chiuuwaa tjawiljeii ñomndaa.

- Niom nt'om ts'iaaⁿ na teinchu' na nnts'aa ts'aⁿ cha na nndg nt'iaaⁿaⁿ chiuuwaa na jndg teiljeii ñomndaa.

g) Na nleil'ue ljo' na majndaa' jndg teljeii naquii' nchu'ljeii na majndyeti.

- Nmeiiⁿ ts'iaaⁿ na nntsa' cha na leitquiioo' cwanti jndg tei'naⁿ cantyja 'naaⁿ ljo' na jndg teiljeii ñomndaa.

Unidad

1

FIRMA

gust

Martes

Miércoles

Jueves

Viernes

Ñ'omtiuu 'naaⁿ ts'iaaⁿwaa

Ts'aⁿ ndyua ndo' ts'aⁿ
tquiee:

- ◆ Cwil'uee'ndyu' cwii nnom ñ'omtiuu na nnts'aa na tyuaa' nntsei'ngⁿ ts'aⁿ ljo' na matso cwii nchu'ljeii na majndyeti.
- ◆ Cal'ue' naquii' nchu'ljeii na majndyeti cwaaⁿ ñ'omtiuu na matseineiⁿna'.
- ◆ Nnto' na nntsei'naⁿ na c'uaa cwii taⁿ ljeii.
- ◆ Cal'ue' chiuu la'xmaⁿ ndo' yuu nleil'ue nt'om nom na jnda teiljeii.
- ◆ Cwil'uee'ndyu' ndyee xjeⁿwaa xjeⁿ na nnto' na nntseiljei': na nntseijndaⁿndyu' na nntseiljei', ljo' nntseiljei' ndo' nntseiyooⁿndyu' nchu'ljeii na majndyeti na seiljei'.
- ◆ Cal'ue' chiuu teiljeii cwii taⁿ ljeii ñequio ñomndaa.

Leisiom 1

Ñ'omtiuu 'naaⁿ ts'iaaⁿwaa:

- ◆ Cant'ia'ya' chiuu na waa tsom na ñ'oom xjeⁿ na ññjomnl'ua ndo' ndibujō na chuuna', cha na nndaḡ nntsei'noⁿ ljo' na matsona'.
- ◆ Catsei'noⁿ chiuuwaa na tjawinchu' na tuii tsom na ñ'oom xjeⁿ na ññjomnl'ua cha na nndaḡ ncwajnaⁿ xjeⁿ ntaⁿ na tseixmaⁿna'.
- ◆ Cant'ia'ya' ndo' queⁿ cwenta ñ'oom na naqui na matseicandii tsom na ñ'oom xjeⁿ na ññjomnl'ua cha na jona' nndeijndeina' 'u quia na macaⁿna'.
- ◆ Catsei'naⁿ na c'uaa.
- ◆ Cal'ue' ñ'omtiuu na ya nleiljeii nacjoo' tsom na matseicandii na nncwaa xuee.
- ◆ Catseiljei' cwii tsom na matseicandii na ncwaa xuee ñequio ñ'omtiuu na 'u jndaḡ seijndaa'ndyu'.
- ◆ Cant'ia'ya' ndo' catseyoo'ndyu' tsom na matseicandii na nncwaa xuee xeⁿ na macaⁿna'.
- ◆ Cal'ue' chiuuwaa na tjawinchu' na tuii we nommeiiⁿ, tsom na ñ'oom xjeⁿ na ññjomnl'ua ndo' tsom na matseicandii na nncwaa xuee.
- ◆ Cal'ue' ñ'omtiuu na jndaa'ti na cwila'candii we nom na ñ'eⁿ jndaḡ sa' ts'iaaⁿ, tsom na ñ'oom xjeⁿ na ññjomnl'ua ndo' tsom na matseicandii na nncwaa xuee.
- ◆ Cant'ia' aa ñecwii xjeⁿ la'xmaⁿ we nommeiiⁿ, tsom na ñ'oom xjeⁿ na ññjomnl'ua ndo' tsom na matseicandii na nncwaa xuee.
- ◆ Cal'ue' we nom na teiljeii ljeii na ñecwii cwii *orales* ndo' ljeii na ñecwii cwii *nasales* cha na nndaḡ nntsei'noⁿ chiuuniom na teiljeiina'.

Cant'ia' ndibujo na chuu' ndo' catsei'naⁿ ljo' na cwila'neiⁿna'.

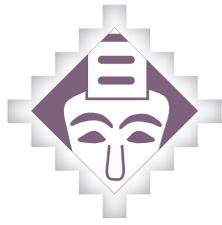
Catseineiⁿ.

¿Ljo' tsom tquiaa ts'aⁿ nnom ti'm'aaⁿ?

¿Aa wajnaⁿ tsom na to'ñoom?

¿Aa waa cwii ndii' na jnda to'ñoom' tsom na luada' waa?

¿Yuu cwiicheⁿ joo na quiñe'nquiiana cwii tsom cha'xjeⁿ na juuna'?

Cant'ia' tsom na ñ'oom xjeⁿ na nñjomnl'ua, catsei'naⁿⁱ ljeii na ñoom xqueⁿ tsomwaa, xjeⁿ ntaⁿⁱ na tseixmaⁿⁱna' ndo' catseineiⁿⁱ cantyja 'naaⁿⁱna' ñequio nc'ia'.

TSOM NA Ñ'OOM XJE^N NA NÑJOMNL'UA

NA WJAA Ñ'OOM CANTYJA 'NAA^{NI} TS'A^{NI}

Ts'aⁿ na ñ'eⁿ quii' tmaaⁿⁱ. 200
 Xuee' ts'aⁿ Janet Pérez González
 Yuu mac'eⁿ ts'aⁿ C. Benito Juárez No. 15
 Cwanti tcaaⁿ \$3000
 Cwanti t'maⁿ ts'iaaⁿ nnom tsjo'ñjeeⁿ 2 % Numero' luxjo 41 5 20 25
 Cwanti yo nñjoom tsjo'ñjeeⁿ Yom chi'
 Xuee na maco'nom ts'aⁿ tsjo'ñjeeⁿ 01/02/10

XUEE NA NÑJOMNL'UA

	Xuee	Cwanti ñechujnaa ⁿ	Cwanti nncjaa- nquiaa ⁿ na nquii tsjo'ñjee ⁿ	Ts'iaa ⁿ nnomna'	IVA	Cwanti na cha'tso-ñ'e ⁿ
Matye 1	02-Mar-10	3000	500	60	9.6	569.6
Xuewe 2	01-Abr-10	2500	500	50	8	558
Squro' 3	01-May-10	2000	500	40	6.4	546.4
Luñe ⁿ 4	31-May-10	1500	500	30	4.8	534.8
Mala 5	30-Jun-10	1000	500	20	3.2	523.2
Yarñe ⁿ 6	30-Jul-10	500	500	10	1.6	511.6
			3000	210	33.6	3243.6

Cwii ñ'oomchjoo: Ts'aⁿ na ñ'eⁿ quii' tmaaⁿⁱ nntseicweeⁿⁱeⁿ tsjo'ñjeeⁿ na ntsuu na ncjaatseicandii ts'aⁿ jom cantyja na chujnaaⁿ.

XE^N NA NNTSEIJOMNA' CWII XUEEMEII^N NA TYOOLUII TS'IAA^N MACA^NNA' NA NNCJAA TS'A^N CWII XUEE CWITJQQ CHA NA NCHII T'MAA^NTI TS'IAA^N Nnom TSJO'ÑJEE^N NNTIOML'UAA^N

Ts'aⁿ na ñ'eⁿ quii' tmaaⁿⁱ

W'aa caja

C'ḡ' ñ'oommeiiⁿ na mawax'eena' njom'.

¿Ljo' matsei'noⁿ quia na matsei'naⁿ ljeii na ñoom xqueⁿ tsom?

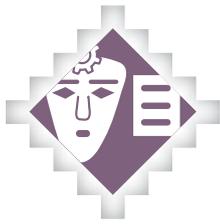
¿Ljo' ts'iaaⁿ matsei'tiuu na tsomwaa' jndye ntaⁿ teixmaⁿna'?

¿Cantyjati ñ'oom na jaawe na ñoom xqueⁿ tsomwaa', yuu l'ue cwii cwii xjeⁿ ntaⁿmeiⁿ?

Catsei'naⁿ tsomwaa' ndo' cant'ia' aa ndyo nacjoo' juuna' ñ'oom na seitiuu'jndyee'.

¿Ñ'oom na jnda sei'naⁿ na chuu tsomwaa', aa xuii'na' ñequio ñ'oom na seitiuu'jndyee'?

¿Aa waa cwii ñ'oom xco na ljei' naquii'na' na 'u ticatseitiuu'?

Cwjaa'ndyu' 'naaⁿ ñ'oom na matsei'noⁿ na xcwe.

Cwanti taⁿ tjadoⁿ tsom na ñ'oom xjeⁿ na nñjomnl'ua:

- a) ñenquiee ntaⁿ nch'u nchu'ljeii na tseixmaⁿna'
- aⁿ) ñenquiee xjeⁿ ntaⁿ na naqui na tseixmaⁿna'
- a) we xjeⁿ ntaⁿ na naqui na tseixmaⁿna'

¿Cwanti xjeⁿ ntaⁿ macaⁿna' na ncja'ñ'oom' cwenta cha na nljei' cwaaⁿ xuee ndo' cwanti na nñjomnl'ua **cantyjati xuee na jnda teijndaa'**?

- a) yom
- aⁿ) ñenquiee
- a) ndyee

Taⁿ najndyee, ¿ljo' ma'moⁿna' njom'? **Yuu na wjaa ñ'oom cantyja 'naaⁿ ts'aⁿ.**

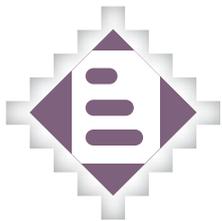
- a) Ñ'oom naqui cantyja 'naaⁿ ts'aⁿ cha'na xue' ts'aⁿ, yuu mac'eⁿ ts'aⁿ, numero' luxjo ndo' nt'omcheⁿ
- aⁿ) Tomti ma'moⁿna' yuu mac'eⁿ ts'aⁿ
- a) Ma'moⁿna' cwanti choom'm ndo' xueⁿeⁿ

¿Ñeeⁿ joo macaⁿna' na nl'a firmaⁿ tsom na ñ'oom xjeⁿ na nñjomnl'ua?

- a) W'aa *banco* ndo' nn'aⁿ na too' ncuee naquii'na'
- aⁿ) Ts'aⁿ na ndii' xuee' naquii' tmaaⁿ ndo' w'aa *caja*
- a) Ts'aⁿ na majndaq ndo' ts'aⁿ na matseijnda

Catsa' 'naaⁿ ñequio **X** nacjoo' ljeii M yuu na mayuu' ndo' nacjoo' T nntsa' 'naaⁿ yuu na tiyuu'.

Ñ'oom na cwitjei'yuu'ndye	M	T
Naquii' 12 chi' maca ⁿ na' na nñjoml'uañ'e ⁿ tsjo'ñjee ⁿ na tco ⁿ ts'a ⁿ .		
3 000 tei'jndeina ts'a ⁿ .		
Ticwii chi' na ncjañjoml'ua ncjawicjeti ts'iaa ⁿ nnom tsjo'ñjee ⁿ .		

Cwjaa'ndyu' 'naaⁿ ñ'oom na matsei'noⁿ na xcwe.

Ñ'omtiuu 'naaⁿ tsom na ñ'oom xjeⁿ na nñjomnl'ua juuna':

- a) Ñ'oomna' xjeⁿ na ncjaañjoml'ua
- aⁿ) Nlcaⁿ na nñjoml'ua
- a) Nntseicandiina' xjeⁿ na nñjoml'ua

Ljeii cantyja 'naaⁿ tsom na ñ'oom xjeⁿ na nñjomnl'ua matsona':

- a) Cwaaⁿ ndo' chiuuwaa na nntseijnda ts'aⁿ
- aⁿ) Cwaaⁿ ndo' chiuuwaa na nñjoml'ua
- a) Cwaaⁿ ndo' chiuuwaa na njndaq ts'aⁿ

Matseijomna tsom na ñ'oom xjeⁿ na nñjomnl'ua cha'na:

- a) Cwii *calendario*
- aⁿ) Cwii tsom carnet cwentaa' w'aanasei
- g) Cwii nnom xuee' 'naⁿ na teijnda

Aa mantyji' na...

Ñ'omtiuu 'naaⁿ **tsom na ñ'oom xjeⁿ na nñjomnl'ua** jo' na matseicandiina' chiuuwaa na nntiomnl'ua ts'aⁿ tsjo'ñjeeⁿ na tcooⁿ, cwaaⁿ chi', chiuuxjeⁿ ts'iaaⁿ nnomna' ndo' cwanti na nquiina'.

Juuna' matseicandijndaa'ñena' 'ñeeⁿ tcoⁿ tsjo'ñjeeⁿ, cwanti tcooⁿ, cwanti na nquii tsjo'ñjeeⁿ ndo' cwanti tsjo'ñjeeⁿ na nntioom nnom ngobiernom.

Ljeii na nntsei'naaⁿ ts'aⁿ na c'uaa

C'uaa catsei'naⁿ nchu'ljeii na majndyeti ndo' ya ya catsei'naⁿ joona'.

Cwint'iaayâ najndyeeti na macaⁿna' na nntsei'naⁿ na tic'uaa ndo' na ñencu' ndo' catseineiⁿ ndag ncl'ia' ljo' na sei'noⁿ.

Cwentoo' casaa xmaⁿⁱ

Juu casaa na jndyu xmaⁿⁱ. Juu quioo'm'aaⁿ ñe'tuaa cwii tsua'ndyooyo' na xcweyandyo cha'xjeⁿ meiⁿnquia casaa, nchii na jeeⁿcheⁿ teinom'na' t'maⁿ. Cwii xuee jo' tsoyo' nnom cwiicheⁿ casaa na t'maⁿ tsua'ndyoo:

—Cateijndei'ya' tsua'ndyo' ja ee mancocoya.

Juu casaa'ñeeⁿ teijndei'yo' tsua'ndyooyo' jom ndo' mana taticatseilcweeⁿⁱeⁿ juuna'.

Macwe' nc'e jo' na juu casaa xmaⁿⁱ je' jeeⁿ ndya' t'maⁿ tsua'ñom' s'aana'.

Agustín Díaz
Ts'aⁿ na l'ue ljeiiwaa: J. Manuel Hidalgo Pérez
Gobierno del Estado de Chiapas

Catseineiⁿⁱ.

¿Cwaaⁿ cwii nnom na s'aana' na jndei'na' ntyji' xjeⁿ na sei'naⁿⁱ taⁿⁱ ljeiiwaa'?

¿Ljo' ñoom na seic'oona' 'u na sei'naⁿⁱ? ¿Ljo'ts'iaaⁿⁱ?

¿Chiuuwaa mant'ia' aa tjawee' ts'om' nchu'ljeii na majndyetei nmeiⁿⁱ?

Cjañjoom' ts'om' na...

Quia na 'u nntsei'naⁿ na c'uaa, najndyeeti macaⁿna', na nntsei'noⁿ ljo'na' ñetseicandii ts'aⁿ na seiljeii ñ'oomwaa', cha quia na ndye nn'aⁿ juuna' mayuu' na ncjaawee' n'omna cantyja na neiⁿncoo' matseineiⁿna' ndo' tyeⁿ nñjom n'omna juuna'.

Catsei'naⁿ cwentoo' "Chicar'ii' ñequio caxjaaⁿ" na ñoom naquii' Libro na nntsei'naaⁿ ts'aⁿ tquiee ndo' c'omc'eendyu' na nntsei'naⁿ juuna' na c'uaa.

Cwil'uee'ndyu' ñ'oommeiiⁿ cha na nlei'naⁿti' na nntsei'naⁿ.

- Ñequio na ñemaaⁿ catsei'naⁿ nchu'ljeii na majndyeti ndo' nl'ue' ñ'omtiuu 'naaⁿna'.
- Catsa' cwenta na ya nleic'uaa ndyueeñ'oom na matsei'naⁿ.
- Cjameiⁿntyje' na matsei'naⁿ xjeⁿ na ncwje'cañoom' cwii *coma*, cwii *punto*, ndyee *punto* ndo' 'naaⁿchjoo na ndyu guion.
- Quiaa' jndye na macaⁿna' quia na ncwje'cañoom' ñ'oom na mawax'e ts'aⁿ oo ñ'oom na macjaawee' ts'om ts'aⁿ.
- Tyjoocheⁿ na nntsei'naⁿ queⁿ cwenta ljeii na ñoom xqueⁿ tsom na nntsei'naⁿ, ljo' numero' ntsquii tsom na teiljeiina', 'ñeeⁿ juu na seiljeii juuna' oo na seiteincoo' juuna'.

Cant'ia' ndibujo na chuu' ndo' catsei'naⁿⁱ ljo' na cwila'neiⁿⁱna'.

Aa ntyji' tsompaya mandyoo' nncwee' xuee chuu' nomjindaaya, 'u na ya nntseiljei' cateijndei' ja na nla'ljeiia cwii tsom na nntseicandii'na' nn'aⁿⁱya cwaaⁿⁱ na nncwaa xuee.

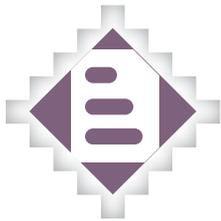
Chiutiya tsompaya, catsu' nooⁿⁱya ¿yuu ndo' cwaaⁿⁱ nntsa' xuee?

C'o' ñ'oommeiiⁿ na mawax'eena' njom' ndo' catseineiⁿⁱ cantyja 'naaⁿⁱna'.

¿Cwaaⁿⁱ cwii nnom nchu'ljeii na majndyetei macaⁿⁱna' na nl'a ti'nquioom'aⁿⁱ?

¿Yuu nt'omcheⁿ joo quiwil'ue nchu'ljeii na majndyeti nmeiⁿⁱ?

¿Ljo' ts'iaaⁿⁱ na quiwil'ue nchu'ljeiimeⁿⁱ?

Cant'ia' ndo' catsei'naⁿⁱ nchu'ljeii na majndyeti.

ADRIANA ZOÉ

CHUU'A NAJNDYEE

**Catseijomdyu' na
nntsei't'maaⁿⁱndyo xue'**

Squro' xuee na 10 m'aaⁿⁱya
chi' *julio* na 5:00 na matmaaⁿ
yuu waa nataachjoo
Constitucional 5115,
col. Fco. I. Madero.

¡Nchii nntseitjoondyu'!

Cwjaa'ndyu' 'naaⁿ ñ'oom na majo'ndyo'

Matseinei ⁿ na' cantyja 'naa ⁿ nchu'ljeii...	cachjoo	tco
Naqui l'uena' cha na...	njndaḡ	ntseicandii
Matseinei ⁿ na' ndaḡya...	ljo'na' nl'aaya naya	cwaa ⁿ nluii xuee
Mati nntseinei ⁿ na'...	chiiuwaa na tsacwaaḡ'-a liaaya	yuu na nluii xuee

Catsa' cwii 'naaⁿ ✗ nacjoo' ñ'oom na xcwe cwii tsom na matseicandii na nncwaa xuee macaⁿna' chuuna'.

- Firmaⁿ 'naaⁿ lotyena ndo' lotye'n'om yocanch'u
- Xuee' ts'aⁿ na maqueeⁿñe xuee
- Yuu na nncwaa xuee
- 'Naaⁿ ts'o ts'aⁿ na maqueeⁿñe nn'aⁿ
- Xuee, chi' ndo' chu na nncwaa xuee'ñeeⁿ

Aa mantyji' na...

Juu **tsom na matseicandii na nncwaa xuee**, tseixmaⁿna' cwii taⁿ tsom na ticwee' jndye teiljeii cwe' na nntseicandiina' quia na nleit'maaⁿ xuee chuu' ts'aⁿ, na nntg nnts'aa ts'aⁿ scwela, na ncoco ts'aⁿ, na nleits'oomñe ts'aⁿ oo nt'omcheⁿ ncuee na quiluii.

Juu tsom na matseicandii na nncwaa xuee, jndei'na' na nntsona' ñeeⁿ juu maqueeⁿñe nn'aⁿ, ljo' xuee nnts'aaⁿ na maqueeⁿñê nn'aⁿ cwaaⁿ na nncwaana' ndo' yuu cwijom na nncwaa xuee'ñeeⁿ.

Cateijndei' juu tix'ioo Lueto na nntseiljeiⁿ cwii tsom na matseicandii na nncwaa xuee.

Juu tix'ioo Lueto González ñequio scoom'm Wanaⁿ Cruz, nla't'maaⁿndyena...

C'oom' ts'om', na cwe' na nl'uuya, cwaaⁿ cwii xuee na matseit'maaⁿñe juu Lueto ñequio scoom'm.

¿Yuu cwijom ndo' cwaaⁿ nla't'maaⁿndyena xuee'ñeeⁿ?

¿Ñeeⁿ joo na cwiqueeⁿndye nn'aⁿ?

Chiuu na tja'c'o' cwii cwii ñ'oom na tax'eena' jnom', jonandyee'na' luaa', catseiljei' cwii tsom na matseicandii na nncwaa xuee.

Ñjaaⁿñe catseiljei' cwii tsom na matseicandii na nncwaa xuee.

Caⁿ nnom cwii x'ia' na cwila'naⁿ'yo' na catsei'naⁿ'aⁿ juu tsom na matseicandii na nncwaa xuee ndo' cwax'e' nnoom ñ'oommeiiⁿ.

¿Aa ñoom xuee' ts'aⁿ na maqueeⁿ'ñe nn'aⁿ nacjoo' tsom na matseicandii na nncwaa xuee?

¿Aa matsona' nacjoo' tsom na matseicandii na nncwaa xuee, ljo' xuee na naqui na nncwaa?

¿Aa matsona' nacjoo' tsom na matseicandii na nncwaa xuee, cwaaⁿ ndo' ljo' chi' na nncwaa xuee'ñeeⁿ?

¿Aa matsona' ljo' hora na nncwaa xuee'ñeeⁿ?

¿Aa nndaq nntsei'noⁿ ljo' na nndaq nntsa' naya ts'aⁿ xuee'ñeeⁿ.

Xeⁿ na mant'ia' na juu tsom na matseicandii na nncwaa xuee, ticwee' ya teiljeiina', catseiljei'ya' juuna' ñjaaⁿ.

Chiuuwaa na nntseijom' nchu'ljeii na majndyete

Naquii' leisiomwaa nt'iaaya tsom na ñ'oom xjeⁿ na nñjomnl'ua ndo' tsom na matseicandii na nncwaa xuee. Aa nndag nntsu' meiiⁿ ñe'ndyee nnom chiuu na tseixmaⁿ cwii cwii tsomwaa.

Tsom na ñ'oom xjeⁿ na nñjomnl'ua

Tsom na matseicandii na nncwaa xuee

Catseiljei' ndo' catseineiⁿ.

¿Yuu cwichuii'na'?

¿Cwaaⁿ xjeⁿ ndo' yuu cwiwil'ue cwii cwii nommeiⁿ?

¿Ljo' ts'iaaⁿ na nntseiljeii ts'aⁿ joona'?

Matseitiuuya cantyja 'naaⁿ ñomndaa

Catsei'naⁿ nchu'ljeii na majndyeti ndo' cant'ia' ndyueeñ'oom na ntomti.

Jeeⁿ neiiⁿ Paa na mamach'eeⁿ nc'ua na **matseiljeiⁿ**, sga na ndicwaⁿ ti'naⁿaⁿ jo' na tiñe'tseicwajndiiñê tsom na lju', tōōⁿōⁿ na matseiljeiⁿ nacjoo' cwii **caja** ñ'eⁿ cwii colo **cajaⁿ** ndo' matyjeecañoom Weto matsoom: ¿Ñeeⁿ ñeseiljeii ljeiimeⁿ? T'ō Paa manco luua na **matseiljei** ee na jnda tō'a na matsei'naⁿya scwela tqiue.

Joo ljeii ntom na ljei', catseiljei' jona' nacjoo' 'naaⁿmeiiⁿ, ntyjatymaaⁿ catseiljei' ljeii na ñecwii cwii *orales* ndo' ntyjaya ljeii na ñecwii cwii *nasales*.

Orales

Nasales

Ñequio ñ'oomtium 'naⁿ catseineiⁿ chiuu na tjachuii' ndyueeñ'oom na quiwil'ue ljeii na ñecwii cwii *orales* (a) ndo' ljeii na ñecwii cwii *nasales* (aⁿ).

Catsei'naⁿ nchu'ljeii na majndyeti.

Naquii' ljeii ñomndaa niom ndyueeñ'oom na cwileil'ue ñ'eⁿ ljeii na ñecwii cwii *orales* cha'na **ts'a** ndo' ljeii na ñecwii cwii *nasales* chana **ts'aⁿ**, na cwileiljeiina' na ñ'eⁿ cwii (ⁿ) na wjaana' nacañoom' cwii ljeii na ñecwii cwii.

Jeeⁿ macaⁿna' na nlqueⁿya ts'aⁿ cwentá yuu na cwileiljeii ljeimeiiⁿ ee tjachuii' ljo' na nntso cwii 'ndyooñ'oom na nleiljeii ñ'eⁿ joona'.

Catseicandaa'ndyu' ndyueeñ'oom na candaa'nmeiiⁿ cantyjati ndibujo na mant'ia' na ñoom.

t'o

tye

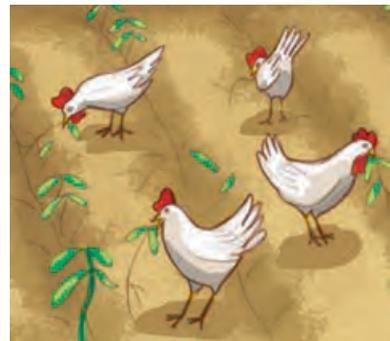
t'oⁿ

tyeⁿ

ts'a

ts'aⁿ

1. _____ n'oomntjom l'a caxti.

2. _____ meiⁿntyjee' w'aa^jnda.

3. _____ yuscuchjoo na tcwaⁿ
tsotyeeⁿ.

4. _____ luxjo yuu na tjaquiee'na'.

5. Ti'chjoo _____ na ljeiiⁿ w'aats'ua.

6. Macaña _____ tach'eeⁿeⁿ.

Catseiljei' cwii 'ndyooñ'oom na candaa' ñequio ndyueeñ'oommeiiⁿ.

t'o

t'oⁿ

tye

tyeⁿ

ts'a

ts'aⁿ

Ñequio ts'aⁿ na ma'moⁿ njom' catsei'naⁿ nchu'ljeii na majndyeti.

Naquii' ljeii ñomndaa niom we nnom ljeii na ñecwii cwii: Cwii nnom jo' jo' ljeii na ñecwii cwii **orales** na cwilui' jndye tomti ñ'eⁿ 'ndyoo ts'aⁿ ndo' cwiicheⁿ nnom jo' jo' ljeii na ñecwii cwii **nasales** na cwilui' jndye ñ'eⁿ lue'ndyu' ts'aⁿ. Jo' luad' waa na cwii ñ'eⁿ jndye lue'ndyu' ts'aⁿ ndo' cwii ñ'eⁿ 'ndyoo ts'aⁿ.

Quia na nlui' jndye ñ'eⁿ lue'ndyu' ts'aⁿ na nntsei'naⁿaⁿ 'ndyooñ'oom quia jo' nacjoo' ljeii nncjaaljo cwii (ⁿ) chjoo. Saa mati ljeii 'om tseixmaⁿna' na nlui' jndye ñ'eⁿ lue'ndyu' ts'aⁿ cwe' na tomti ñ'eⁿ ljeii **o** ndo' **u**.

Cha'xjeⁿ na machuu' ljoo ma'moⁿna' chiuuwaa na cwilui' jndye ñ'eⁿ 'ndyoo ts'aⁿ, ndo' 'ndyooñ'oom quia na wjaa (ⁿ) nacjoo' cwii 'ndyooñ'oom ndo' quia na ticjaana'.

- **ts'a-ts'aⁿ**
- **tye-tyeⁿ**
- **t'o-t'oⁿ**
- **tei-teiⁿ**

Nt'om ljeii na cwit'mooⁿ cantyja 'naaⁿ ljeii om cha'xjeⁿ na:

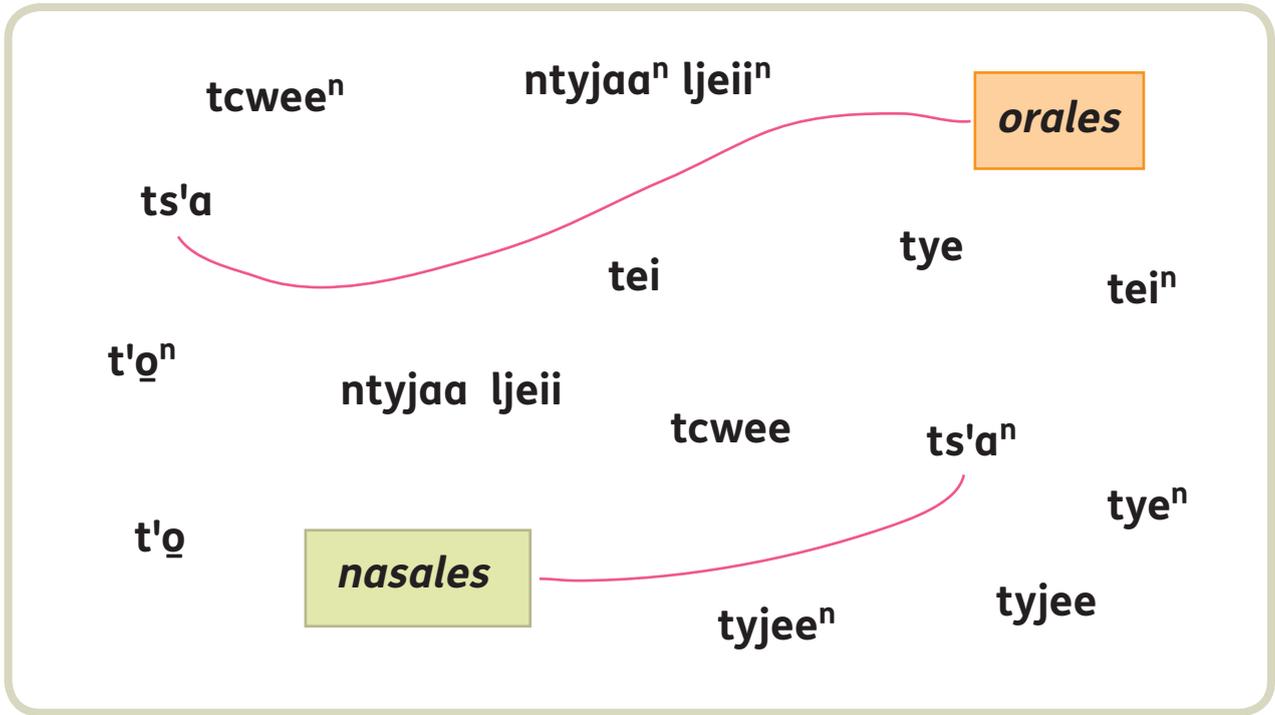
- **ts'om**
- **som**
- **jom**
- **jnom**
- **chom**

Catsei'naⁿ nchu'ljeii na majndyeti ndo' catseitq' ñequio cwii 'naaⁿ tsei ñ'oom na mant'ia' na ñ'eⁿ (ⁿ) chjoo.

Catsue' xjeⁿ na cachjooñê na jeeⁿ ñe'cjaⁿ jndaq na wjatseicaañê na l'ueeⁿ quioo' ndo' tue'cañoom cwii xuee'ñeeⁿ tjaaⁿ jndaq ñ'eⁿ ty'oom xuee'ñeeⁿ ty'oom we catscoo jo' na matsoom nnom catscu: "¿Aa ntyji' ljo' l'aayâ **wja** ñ'eⁿ ty'o_ya?" **Ty'oⁿya** we catscoo ndo' jeeⁿ ya seijomna' ee jom 'io **wjaⁿ** nam'aⁿ nn'aaⁿ'aⁿ na wjacanoom'm joona.

Ñequio ndyueeñ'oom na ntom na mant'ia' naquii' nchu'ljeii na majndyeti catsa' nt'om nchu'ljeii.

Ñequio cwii 'naaⁿ catseix'iaa'ndyu' ndyueeñ'oom na la'xmaⁿna' ljeii na ñecwii cwii *orales* oo *nasales* na ñjom n'om caja ndo' cant'ia' cha'xjeⁿ na jnda mañoom na nchii nntjom 'naaⁿmeiⁿ'.

orales

ts'a

nasales

ts'aⁿ

Leisiom 2

Ñ'omtiuu 'naaⁿ ts'iaaⁿwaa:

- ◆ Cant'ia'ya' chiuuwaa tsom carnet na maqueeⁿñê ts'aⁿ w'aanasei ndo' ndibujo na chuuna', cha na nndaḡ nntsei'noⁿ ljo' na matsona'.
- ◆ Catsei'noⁿ chiuuwaa na tjawinchu' na tuii tsom *carnet* na maqueeⁿñê ts'aⁿ w'aanasei.
- ◆ Cal'ue' cwaaⁿ ñ'oom na naqui na matseicandii tsom *carnet* na maqueeⁿñê ts'aⁿ w'aanasei cha na joona' ntei'jndeina' 'u quia na macaⁿna'.
- ◆ Catsei'naⁿ na c'uaa. Cwil'uee'ndyu' cwii jndye na nnts'aa naya nncjaawee' ts'om ts'aⁿ.
- ◆ Cal'ue' ñ'omtiuu naya nleiljeii nacjoo' tsom na ma'moⁿ yuu mac'eⁿ ts'aⁿ.
- ◆ Catseiljei' cwii tsom na ma'moⁿ yuu mac'eⁿ ts'aⁿ ñequio ñ'omtiuu na 'u jndaḡ seijndaa'ndyu'.
- ◆ Cant'ia'ya' ndo' catseyooⁿndyu' tsom na ma'moⁿ yuu mac'eⁿ ts'aⁿ xeⁿ na macaⁿna'.
- ◆ Cal'ue' chiuuwaa na tjawinchu' we nommeiiⁿ, tsom *carnet* na maqueeⁿñê ts'aⁿ w'aanasei ndo' tsom na ma'moⁿ yuu mac'eⁿ ts'aⁿ.
- ◆ Cal'ue' ñ'omtiuu 'naaⁿ nom na jndaḡ teiljeii, tsom *carnet* na maqueeⁿñê ts'aⁿ w'aanasei ndo' tsom na ma'moⁿ yuu mac'eⁿ ts'aⁿ.
- ◆ Cant'ia' aa ñecwii xjeⁿ la'xmaⁿ nommeiiⁿ, tsom *carnet* na maqueeⁿñê ts'aⁿ w'aanasei ndo' tsom na ma'moⁿ yuu mac'eⁿ ts'aⁿ.
- ◆ Cal'ue' we nnom na teiljeii ljeii na ñecwii cwii: yuu na teiljeiina' na ñecwii cwii ndo' yuu na teiljeiina' na we we cha na nndaḡ nntsei'noⁿ chiuu laxmaⁿna'.

Cant'ia' ndibujo na chuu' ndo' catsei'naⁿⁱ ljo' na cwila'neiⁿⁱna'.

Nacjoo' tsomwaa nliu'yo'
cwaanⁿⁱ macaⁿⁱna' na
nñequio'yo' nam'aaⁿⁱ tyonasei.

Catseineiⁿⁱ.

- ¿Ljo' tsom matsei'tiuu' na ma'moⁿⁱ stanasei ndag cwii tmaaⁿⁱ nn'aⁿⁱ na meiⁿⁱndyuaandye ntsuula?
- ¿Ljo'na' l'ue tsomwaa'?
- ¿Chiuuwaa jndyu tsomwaa'?
- ¿Yuu quiwil'ue tsomwaa'?

Cal'ue' nacjoo' tсом tmeiⁿ 'naⁿ tсом carnet na maqueeⁿñê ts'aⁿ w'aanasei yuu na matsona' "Maqueeⁿñena' nn'aⁿ w'aa", catsei'naⁿ ljeii najndyee ndo' na jndg we na ñoom xqueⁿ tсомwaa, ndibujo na tseixmaⁿna', colo 'naaⁿna' ndo' je' catsei'neiⁿ ñequio nc'ia' cantyja 'naaⁿna'.

'O na cwito'ñoom'yo' tsjõñjee' naquii' tmaaⁿ oportunidades, macaⁿna' na nla'naⁿñjndyee'yo' ndo' nncjaañjoom' n'om'yo' ñ'oommeiiⁿ:

- Ñjaaⁿ nnto'ñoom' candgq'ndyo' nasei na ya ndo' na nluui nasei 'o na cwe'yu.
- Ticwii ts'aⁿ na cwii w'aa macaⁿna' na waa tсом cartilla 'naaⁿaⁿ cwentaa' w'aa nasei ndo' xeⁿ na tja'naⁿ ljo' cwaa jom macaⁿna' na nlaaⁿ nnom tyonasei.
- Ticwii ts'aⁿ na cwii w'aa macaⁿna' na wjañ'oom tсом cartilla 'naaⁿaⁿ quia na wjaⁿ w'aa nasei cha na jo' jo' nntseiljeii tyonasei xuee na tjaaⁿ ndo' ljo' matjoom.
- Macaⁿna' na cha'tso nn'aⁿ na cwii w'aa nnc'oona w'aa nasei, macaⁿna' na nnc'oona xuee ndo' hora na jndg teijndaa' ee macandg na luad' na nleiyog' chiuwaa na nnc'om nn'aⁿ ndo' na tiwiina.
- Mati macaⁿna' na nnc'oona na ndyena ñ'oom chiuwaa na n'l'acheⁿnqueendyena cwenta na tincwiwiina, cantyjati cwaa' xuee na jndg teijndaa' na nnc'oona.
- Quito'ñoom nn'aⁿ jndg ndaatsuu na nncwena cha na nnteijdeiiina' nioomna ndo' na tiya quicwa'na. Juu tyonasei nntsoom 'ñeeⁿ joo na ncwe juuna' ndo' chiuwaa na nncwena jndg ndaatsuumeiⁿ.
- Xeⁿ naquii' wa' tuiñe cwii yuscuchjoo oo ti'chjoo naquii' xuee najndyee m'aaⁿya chi' diciembre chu 2006 chu na cwivjaatina', cja' yuu na waa modulo na nndi'jndaa'ndyu' ndo' mana nleiljeii xue' cantyja 'naaⁿ Seguro Popular ndo' nljei' juuna' yuu waa w'aaxjo, w'aa nasei, ndo' w'aa nasei na cwiluiitqueieñe, cha na yucachjoo jnda' tyuaa' nndg na nnteijndei w'aa nasei jom ndo' mati cha'tso nn'aⁿwa' nncwaa Seguro Popular ndo' juuna' nnc'ona' ñequio nasei na nluui 'o.

Oportunidades

Wats'iaaⁿ na mateijndei nn'aⁿ

na yati 'oom'aⁿna

Cwaaⁿ na maqueeⁿñena' nn'aⁿ w'aa nasei

Nnaⁿ waa _____ na tjandyee xuee' ts'aⁿ _____ najndyee ndo' na wjawe _____

Xuee ts'aⁿ na cwiluiitqueieñe cwii waa nnⁿ: _____ na tjandyee xuee' ts'aⁿ _____ najndyee ndo' na wjawe _____ xuee' ts'aⁿ _____

Yuu mac'eⁿ ts'aⁿ _____ Tsjoom _____ Ndaatyuaa _____

No folio cantyja 'naaⁿ tmaaⁿ yuu na cwito'ñoom nn'aⁿ tsjõñjee'.

No yuu na cwiiwime nom 'naaⁿ ts'aⁿ

 No na chi' chu _____ wjantyja _____ nnom _____

'Ñeeⁿ na maco'ñom nn'aⁿ w'aa nasei ndo' yuu cwijom

ASC o ARS w'aa xjo UMU UMR

W'aachom cwentaa' w'aa nasei cwicheⁿ joo
 yuu cwijom _____

Xuee' ts'aⁿ na maco'ñom _____
 Yuu waa w'aa nasei _____ tsjoom _____ ndaatyuaa _____

Yuu na cwitjom l'õndaa _____
 Wats'iaaⁿ _____ ts'õndaa _____

"Wats'iaaⁿ waa cwentaa' meiⁿ quia ts'aⁿ, ticat'uiina' ñequio meiⁿ cwii partido. Ticwanaaⁿ na cwe' nleil'uetona' na nchii nntseiyog'ñena' cantyja 'naaⁿ tsjoom."

XUEE NA MACAⁿNA' NNCJAA TS'Aⁿ NA NÑEEⁿ Ñ'OOM CHIUWAA NA NNTS'AAÑEⁿCHEⁿNQUEⁿ CWENTA CHA NA TICWIWEEⁿEⁿ.

Xuee' ts'a ⁿ														
Taller														
Chi ⁿ														

XUEE NA MAQUEEⁿÑENA' TS'Aⁿ W'AA NASEI

Nn'aⁿ waa

Chu' ts'a ⁿ														
Chu' ts'a ⁿ														
Chu' ts'a ⁿ														
Chu' ts'a ⁿ														
Chu' ts'a ⁿ														
Chu' ts'a ⁿ														
Chu' ts'a ⁿ														
Chu' ts'a ⁿ														
Chu' ts'a ⁿ														
Chu' ts'a ⁿ														
Chu' ts'a ⁿ														

C'o' ñ'oommeiiⁿ na mawax'eena' njom'.

¿Chiuu l'ueyuu cwii cwii taⁿ na tseixmaⁿ tsomwaa?

¿Chiuu matsei'tiuu' na l'ue taⁿ ljeii na matsoa': Xuee na macaⁿna' na nncjaa ts'aⁿ na nñeeⁿ ñ'oom chiuuwaa na nnts'aañê cheⁿnqueⁿ cwenta cha na ticwiweeⁿeⁿ?

¿Ljo' matsei'tiuu' na cwit'mooⁿ ndibujo na chuu' tsom carnet?

Catsei'naⁿnnda' nchu'ljeii na majndyeti cantyja na “Maqueeⁿñena' nn'aⁿ w'aa” ndo' catseineiⁿ ñ'eⁿ nc'ia' ñ'oommeiiⁿ na mawax'eena' njom'.

¿Cwaaⁿ nnom ñ'oom na nndagⁿ nljei' na matseicandiina' 'u naquii' cwii cwii ntaⁿ ljeii?

¿Yuu l'ue cwii cwii ntaⁿ ljeii na matsona' xuee na macaⁿna' na nncjaa ts'aⁿ na ññeeⁿ ñ'oom chiuuwaa na nnts'aañê cheⁿnqueⁿ cwenta cha na ticwiweeⁿeⁿ?

Ntyjati chiuuwaa na waa ljeii na 'u sei'naⁿ na matseineiⁿ tsom *carnet* c'o' ñ'oommeiiⁿ na mawax'eena' njom'.

¿Chiuuwaa jndyuu na cwii cwii xjeⁿ ntaⁿ na tjatoⁿ tsom *carnet* na maqueeⁿñê ts'aⁿ w'aanasei?

42

¿Ñeeⁿ s'aa tsom *carnet* na maqueeⁿñê ts'aⁿ w'aanasei?

¿Ñeeⁿ joo nla'cato' tsom *carnet* na maqueeⁿñê ts'aⁿ w'aanasei?

Cwjaa'ndyu' 'naaⁿ ñ'oom na matsei'noⁿ na xcwe.

Taⁿ najndyee na ñ'oom tsomwaa matseineiⁿna' cantyja 'naaⁿ:

- a) Ncuee nasei
- aⁿ) Ñ'oom cantyja 'naaⁿ tyonasei
- a) Ñ'oom cantyja 'naaⁿ ts'aⁿ

Nc'e' ljeii na nleiljeii cwii 'ndyooñ'oom cha'na **WTS (HBC)** ma'moⁿna':

- a) Ncuee ntycu
- aⁿ) Ncuee nasei
- a) W'aanaseit'maⁿ na waa Tsjoom Suljaa'

¿Cwaaⁿ taⁿ na nliuuya xuee' ts'aⁿ na wjaañ'oom xjeⁿ na wjaa ts'aⁿ w'aanasei?

- a) Ts'iaaⁿ na macaⁿna' na nnts'aa ts'aⁿ
- aⁿ) Xuee na macaⁿna' na nncjaa ts'aⁿ na ñeeⁿ ñ'oom chiuuwaa na nnts'aañê cheⁿnqueⁿ cwenta cha na ticwiweeⁿeⁿ
- a) Ñjaaⁿ nljei' xuee' ts'aⁿ na mach'ee nasei ndo' yuu cwijom na quico'ñoom nn'aⁿ.

XUEE NA MACA'NA' NNCJAA TS'A' NA NÑEEÑ Ñ'OOM CHIUWAA NA NNYS'AAÑECHE'NQUEÑ CWENTA CHA NA TINCWIWEE'EN.

Xuee' ts'a'																	
Taller																	
Chi'																	

XUEE NA MAQUEE'ÑENA' TS'A' W'AA NASEI

Nn'a' waa

Chu' ts'a'																	
Chu' ts'a'																	
Chu' ts'a'																	
Chu' ts'a'																	
Chu' ts'a'																	
Chu' ts'a'																	
Chu' ts'a'																	
Chu' ts'a'																	
Chu' ts'a'																	
Chu' ts'a'																	
Chu' ts'a'																	
Chu' ts'a'																	
Chu' ts'a'																	
Chu' ts'a'																	

Aa mantyji' na...

Cwii **tsom carnet na maquee'ñê ts'a' w'aanasei, oo na maquee'ñena' nn'a' w'aa.** Luu' cwii tsom na jnda tejinda'ya na mant'iaa' wats'iaa' cha'na (HBC, W'AAXJO NDO' WAACHOM CWENTAA' W'AANASEI) na wjañ'oomna' xje' cautyja 'naa' ts'iaa' na cwiluii naquii' w'aanasei, nacjoo' juuna' chuu' ncuee nn'a' w'aa.

Tsom **carnet** na maquee'ñê ts'a' w'aanasei nacjoo' juuna' nnda' nliuuya: na tjandyee ncuee nn'a', xuee' ts'a' na cwiluiitqueñe, xuee' ts'a' na mach'ee nasei nn'a' ndo' cwaa' xuee' maju'na' na nncjaa ts'a' w'aanasei.

Ljeii na nntsei'naaⁿⁱ ts'aⁿ na c'uaa

Catsei'naⁿⁱ nchu'ljeiimeiiⁿ ñequio tonom oo jndye na macaⁿna'.

- a) Catseijnda' tsom *boleta*. (Na matsa_g'ntjom'.)
- aⁿ) Catseijnda' tsom *boleta*. (Na nchii matsa_g'ntjom'.)
- a) Cjaaya cha na ndi'jndaa'ndyu'. (Na matsa_g'ntjom'.)
- aⁿ) Cjaaya cha na ndi'jndaa'ndyu'. (Na nchii matsa_g'ntjom'.)

¿Cwaaⁿ ñ'omtiuu 'naaⁿ ntaⁿⁱ nchu'ljeii **a** ndo' ljeii **aⁿ**?

¿Xeⁿ na cha'tso ntaⁿⁱ ljeiimeiiⁿⁱ nntsei'naaⁿⁱ ts'aⁿ joona' na ñecwii xjeⁿ tonom da ñecwii nnom nntsei'noⁿⁱ ts'aⁿ joona'?

¿Ljo' ts'iaaⁿⁱ quia na nla'naaⁿya cwii taⁿⁱ ljeii macaⁿna' na nl'aaya tonom na xcwe, cha'xjeⁿ na macaⁿna'?

Cjañjoom' ts'om' na...

Jndye na nntslaa ts'aⁿ oo tonom, quia na nntsei'naⁿⁱaⁿ cwii taⁿⁱ ljeii 'naaⁿⁱ meiⁿnquia cwii 'ndyooñ'oom jeeⁿ ndya' l'uena', ñ'eⁿ joona' nndga nntsei'noⁿⁱ ts'aⁿ ljo' ñe'catso ts'aⁿ na seiljeii ñ'oomwaa' ndo' 'u tijndeina' nntsei'noⁿⁱ quia na nntsei'naⁿⁱ ljeiiwaa'.

C'uaa catsei'naⁿ nchu'ljeii na majndyeti nmeiiⁿ.

Cwitaanⁿyâ njom' na catsei'naⁿjndyee' ljeiiwaa na ñemaaⁿ na ñencu' ndo' catsa' nc'ua na catsei'noⁿ ljo' na matsona'.

Confucio tsoom:

“Catsu' ljo' na ntyji'. Tintsa' na ndoo' xeⁿ ntyji' ljo' na 'u ticaljei', luad' ma'moⁿna' na mayuu' na jndo' ts'om ts'aⁿ.”

“Quia na ñ'eⁿ ñ'eⁿ cwii ts'aⁿ na yats'aⁿñe, catsa' nc'ua na nntsa' cha'xjeⁿ na jom. Xeⁿ na ñ'eⁿ ñ'eⁿ cwii ts'aⁿ na tiats'aⁿñe, cwax'eendyu'cheⁿncu' njom' aa maluad' ts'om' 'u cha'xjeⁿ na jom.”

“Quia na nntseineiⁿ ñ'eⁿ cwii ts'aⁿ na ya ñ'oom 'u ñ'eⁿñe, macaⁿna' na nntseindq' ñ'oom na nntsu' nnoom.”

Catsei'naⁿnnda' nchu'ljeii na majndyeti cha'xjeⁿ na matsona' nacje.

Taⁿ najndyee: na nchii matsq'ntjom'.

Taⁿ jndawe:

- Ñ'omtiuu najndyee, cha'xjeⁿ na matsq'ntjom'.
- Ñ'omtiuu na jndawe, catsei'naⁿ juuna' cha'xjeⁿ na nchii matsq'ntjom'.

Taⁿ ljeii na jndg ndyee: catsei'naⁿ juuna' cha'xjeⁿ na nchii matsg'ntjom'.

Matseitiuuya cantyja 'naaⁿ ljeii na jndg sei'naⁿya

Sei'noⁿa ljo' cwit'mooⁿ ntaⁿ ljeiimeⁿ'.

mayuu' () **tiyuu'** ()

Seitsaⁿna' ja xjeⁿ na s'aaya jndyee nt'om ñ'oom na too' naquii' ntaⁿ ljeiimeⁿ'.

mayuu' () **tiyuu'** ()

Catsei'naⁿ cwentoo' “Tsuiixquie ñequio caxjaaⁿ”, na ñoom naquii' *Libro* na nntsei'naaⁿ ts'aⁿ tquiee ndo' c'omc'eendyu' na nntsei'naⁿ juuna' na c'uaa.

Cwil'uee'ndyu' ñ'oommeiiⁿ cha na nlei'naⁿti' na nntsei'naⁿ'.

- Ñequio na ñemaaⁿ catsei'naⁿ nchu'ljeii na majndyeti ndo' nl'ue' ñ'omtiuu 'naaⁿna'.
- Catsa' cwenta na ya nleic'uaa ndyueeñ'oom na matsei'naⁿ'.
- Catsa' ñequio jndye' tonom na xcwe cha na ya ntsei'noⁿ ts'aⁿ ljo' na nntsei'naⁿ'.
- Tyjoocheⁿ na nntsei'naⁿ queⁿ cwenta ljeii na ñoom xqueⁿ tsom na nntsei'naⁿ', ljo' numero' ntsquii tsom na teiljeiina', 'ñeeⁿ juu na seiljeii oo na seiteincoo' juuna'.

Cant'ia' ndibujo na chuu' ndo' catsei'naⁿⁱ ljo' na cwila'nei^{na}'.

Cha na ndag
nlui'yuu' ts'iaaⁿⁱ na
ñe'catsa' tjoondyo
na nntsu' yuu
cwijom mac'eⁿⁱ.
¿Aa ndag nntsa'
cwii ndibujo
na m'moⁿⁱna'
yuu cwijom na
nncwee' ts'aⁿⁱ?

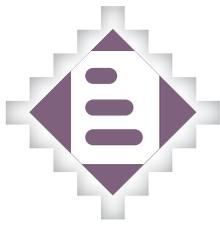

C'o' ndo' catseineiⁿⁱ cantyja 'naaⁿ ljo' na ñjaaⁿ mawax'ena'.

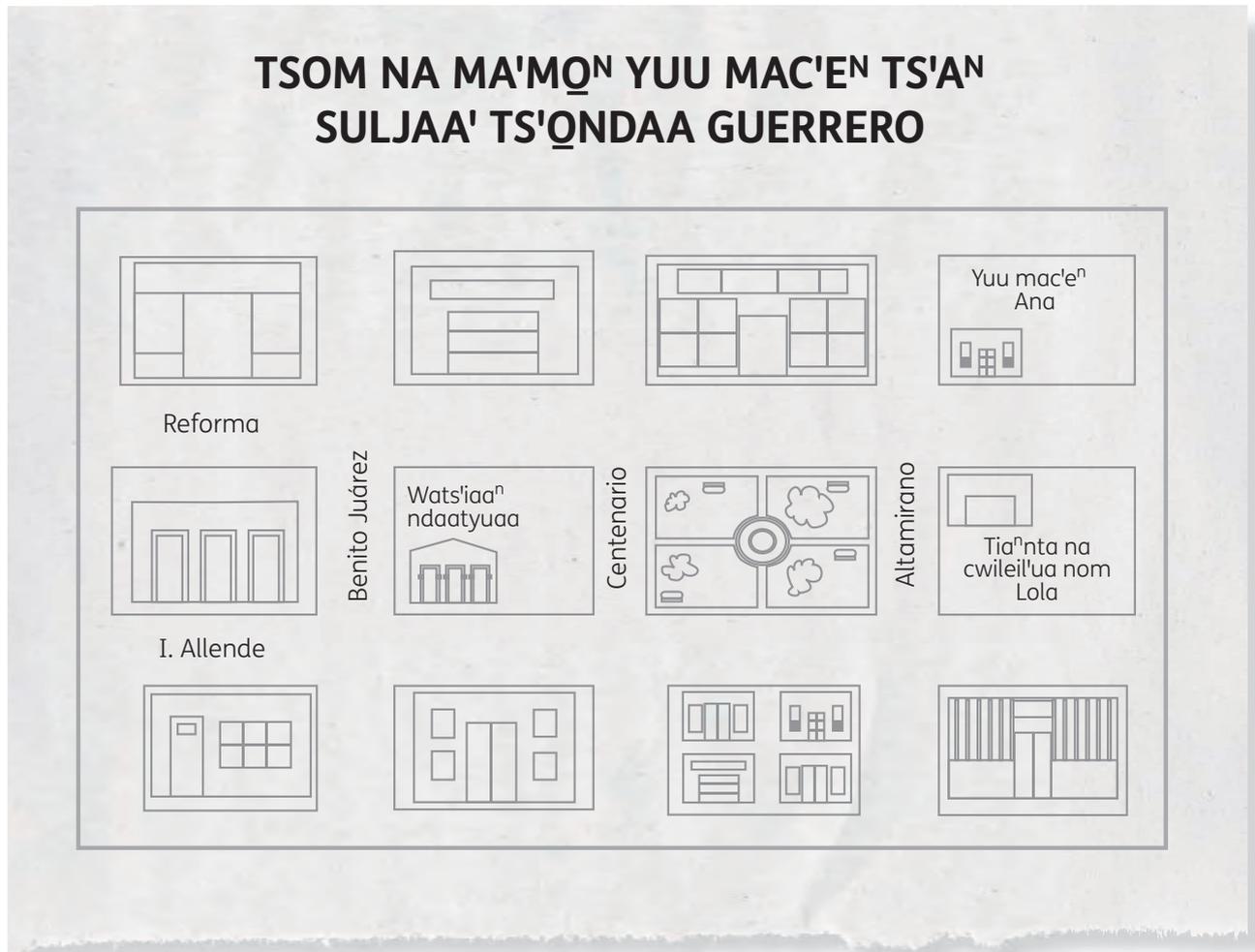
¿Ljo' ljeii maca^{na}' na nnts'aa juu tsoxjoo?

¿Ljo' ts'iaaⁿⁱ ljeii na nntseiljei'?

¿Ljo' ñ'boom na jeeⁿ l'ue na maca^{na}' na nnc'boom ljeii na jom nntseiljei'?

Cant'ia' ndo' catsei'naⁿ nchu'ljeii na majndyeti.

Cwjaa'ndyu' 'naaⁿ ñ'oom na matsei'ngⁿ na xcwe.

Juu tsom na ma'mqⁿ yuu mac'eⁿ ts'aⁿ meiⁿ ntaⁿ na tseixmaⁿna!

a) Tsom na jndaⁿ teiljeii.

aⁿ) Ñ'oom na matseineiⁿt'maⁿtona' cantyja 'naaⁿ ljeii ndo' ñ'oom na jndaa' ndo' na l'ue na matseineiⁿ ljeiiwaa.

Juu tsom na ma'moⁿ yuu mac'eⁿ ts'aⁿ chuuna':

- a) Luaa cwii l'ots'iaaⁿ na l'ue na nda^g ñenquiaana' cwii ñ'omtiuu na xcwe.
- aⁿ) Cwii tsom na jndei'na' nntsei'noⁿ ts'aⁿ chiuu tseixmaⁿ.

Juu tsom na ma'moⁿ yuu mac'eⁿ ts'aⁿ chuuna':

- a) Cwii tsom na jndye teiljeiina' ndo' tcona'
- aⁿ) Tijndei'na' na nntsa' juuna' ñequio 'naaⁿ na jndaa' ljo' cwit'mooⁿ.

Tsom na ma'moⁿ yuu mac'eⁿ ts'aⁿ ts'iaaⁿna' na naquii' joona:

- a) M'moⁿna' cha'tso joo yuu na ticata'jnaaⁿ nn'aⁿ
- aⁿ) Matseicandiina' cha na nncwajnaaⁿ ts'aⁿ cwii cwii joo.

Aa mantyji' na...

Tsom na ma'moⁿ yuu mac'eⁿ ts'aⁿ luaa' cwii tsom na jeeⁿ ya ndo' cjee, na ñenquiaana' cwii ñ'omtiuu cantyja 'naaⁿ meiⁿnquia ntyja, aa joo nandye oo aa yuu na mac'eⁿ ts'aⁿ ndo' nt'omcheⁿ. Ndo' juuna' tuiina' ñ'eⁿ nt'om 'naaⁿ na cwit'mooⁿna' nataa na cwe' xcweya na ntmeiⁿ, nataa ntmeiⁿ, natoo' w'aachom nato xcaa ndo' nt'omcheⁿ nnom na nt'maⁿ la'xmaⁿ cha'xjeⁿ na l'aa ntscwela, tiaⁿnda, we ndyee w'aa xjo ñ'eⁿ nt'omcheⁿ nnom. Tsom na ma'moⁿ yuu mac'eⁿ ts'aⁿ luaa' ts'iaaⁿna' na nteijndeiina' na n'moⁿna' nda^g nn'aⁿ cwii joo yuu na tica'ta'jnaaⁿna.

Catsa' cwii tsom na ma'moⁿ yuu mac'eⁿ ts'aⁿ cwil'uee'ndyu' ñ'oom na teiljeii nmeiiⁿ.

Na wawaa' tsoxjoo Rala nluii cwii tsom cantyja 'naaⁿ ts'iaaⁿ na nl'a nn'aⁿ nchuee, sga cha na ljei' yuu cwijom mac'eeⁿ, nlcaⁿna' na nntsa' cwii tsom na ma'moⁿ yuu mac'eⁿ ts'aⁿ cwentaa' jom.

Cha na ndag nntsa' tsom na ma'moⁿ yuu mac'eⁿ ts'aⁿ, c'o' ljo' na mawax'eena' nmeiiⁿ.

¿Ljo' nataa mac'eⁿ tsoxjoo Rala?

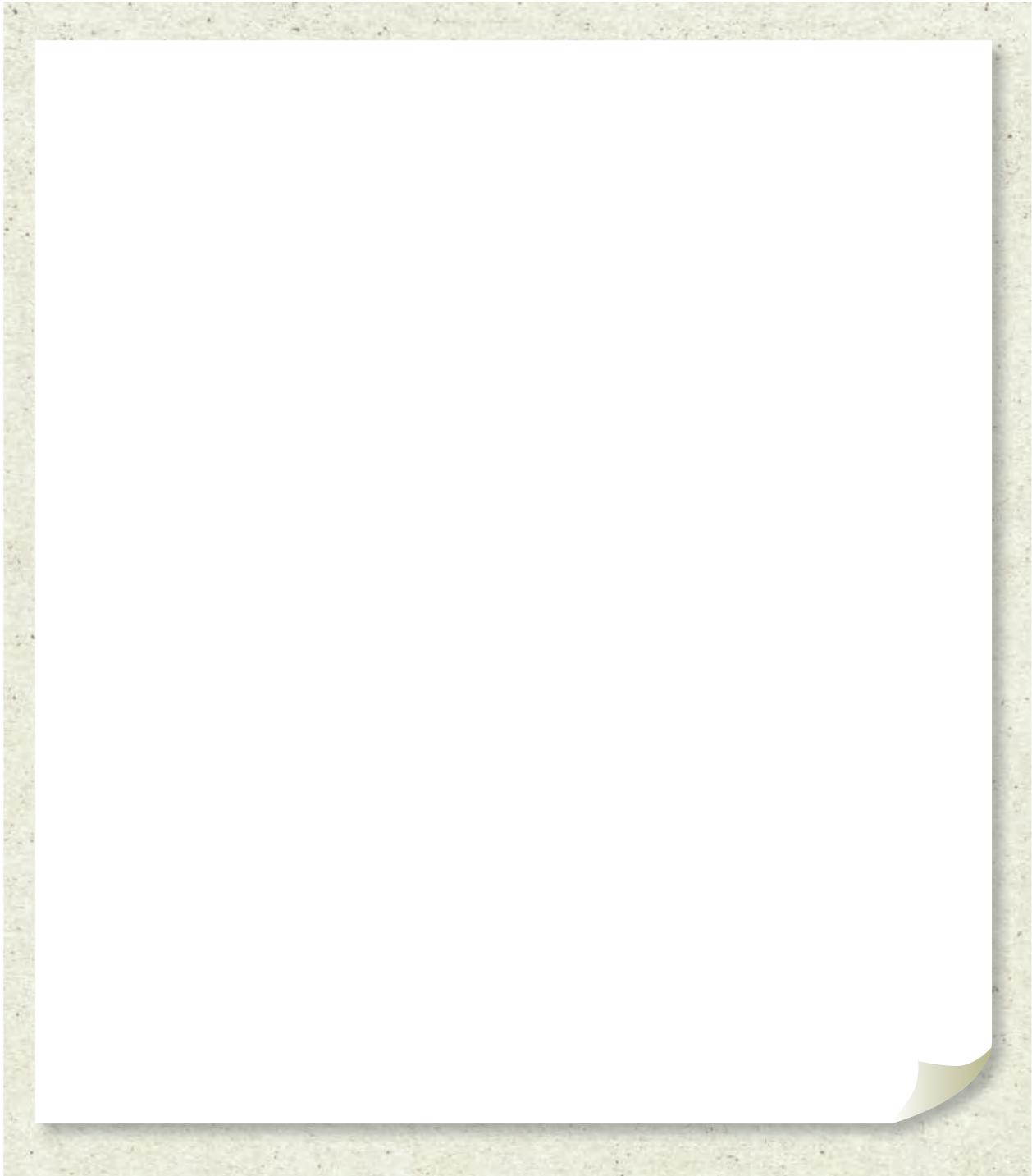
¿Cwaaⁿ numero' tseixmaⁿ waⁿaⁿ?

¿Naquii' cwaaⁿ nataa waana'?

¿Cwaaⁿ nt'om joo nmeiiⁿ (ntiaⁿnda, l'aats'ua, w'aanasei, w'aascwela, ndo' nt'omcheⁿ nnom) na ndag nteijndei' na nleijndaa' yuu mac'eⁿ tsoxjoo Rala?

Ñequio ñ'oom na jnda teiljeii nandye catsa' tsom na ma'moⁿ yuu mac'eⁿ ts'aⁿ ljoo.

Cant'ia'nnda' tsom na ma'moⁿ yuu na mac'eⁿ ts'aⁿ cja'ñ'oom' cwenta ljo' na chuu' nmeiiⁿ ndo' catseiyo^o'ndyu' juuna' xeⁿ na macaⁿna'.

¿Aa t'iom' cha'tso joo na macaⁿtina'?

¿Aa t'moⁿ nataa na nt'maⁿti?

¿Aa ndaa m'moⁿ ts'aⁿ ntyjaa ñe'quiom' ntyjaya ndo' ntyjaaⁿaⁿ ntyjatymaaⁿ?

¿Aa t'iom' numero' na tseixmaⁿ w'aa?

Caⁿ nnom cwii x'ia' na cat'iaa'yaaⁿ tsom'naⁿ tsom na ma'moⁿ yuu mac'eⁿ ts'aⁿ ndo' cwaxe' ñ'oommeiiⁿ nnoom:

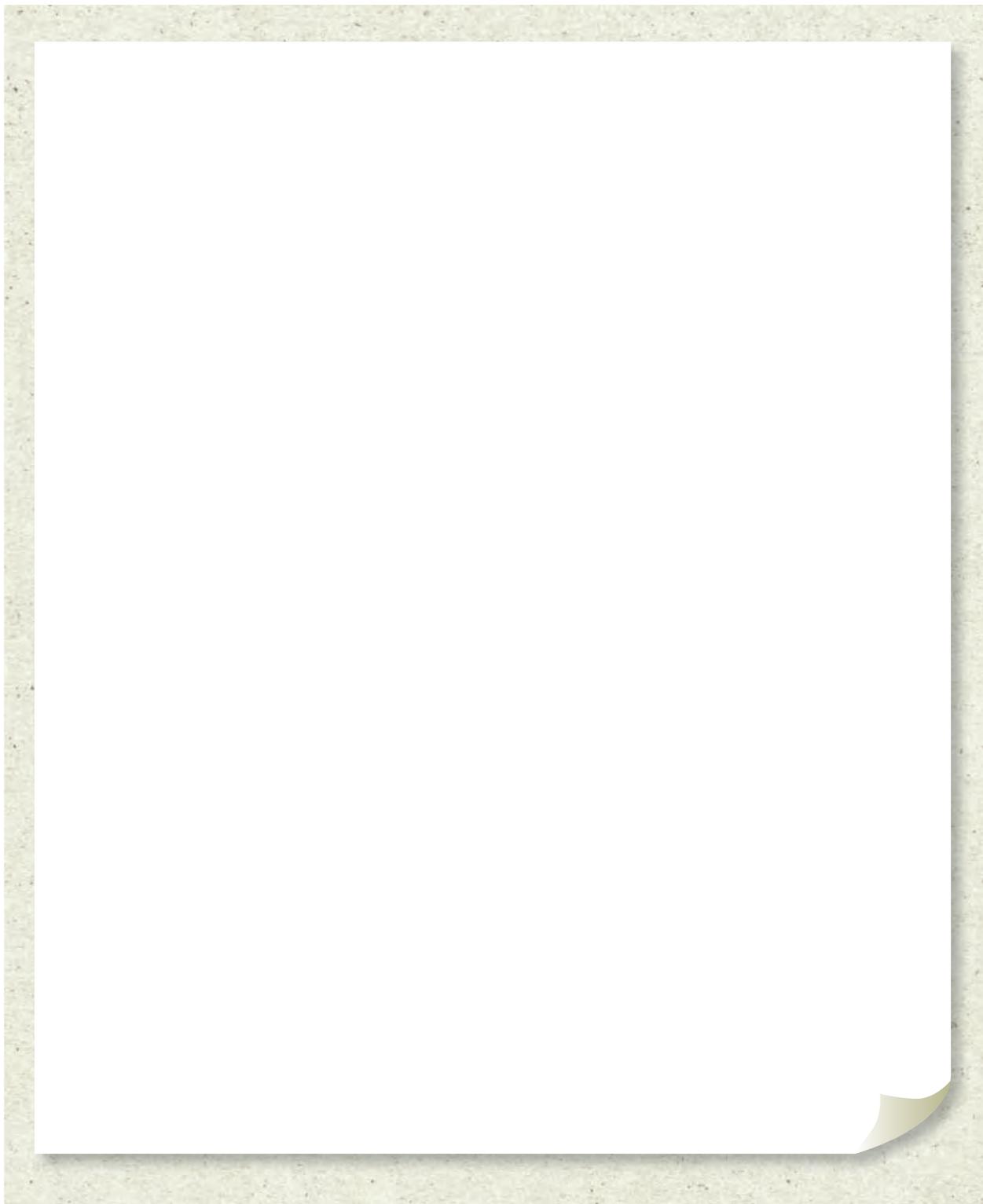
¿Aa ndaa m'moⁿ yuu cwijom waa waa' nomxjoo Rala?

¿Cwaaⁿ ntiaⁿnda niom na candyoti?

¿Xeⁿ na m'aaⁿya na candyoo' w'aats'ua, cwaaⁿ ntyja joyoya cha na nncwaya wawaa' tsoxjoo Rala?

¿Chiuuwaa nncwayo xeⁿ m'aaⁿya ntyjaa' ñe'quiom' ntyjatymaaⁿ?

Xeⁿ na ndicwaⁿ xotsei'noⁿya ts'aⁿ tsom na
ma'moⁿ yuu mac'eⁿ ts'aⁿ na jndasa' quiajo'
cwjei'tsjaaⁿndyu'nnda' juuna' ljoo.

Chiuuwaa na nntseijom' nchu'ljeii na majndyeti

Naquii' leisiomwaa nt'iaaya tsom *carnet* na maquee^{n'}ñê ts'aⁿ w'aanasei ndo' tsom na ma'moⁿ yuu mac'eⁿ ts'aⁿ. Aa nndaḡ nntsu' meiiⁿ ñe'ndyee nnom chiuu na tseixmaⁿ cwii cwii tsomwaa.

Tsom *carnet* na maquee^{n'}ñê ts'aⁿ w'aanasei

Tsom na ma'moⁿ yuu mac'eⁿ ts'aⁿ

Catseiljei' ndo' catseinei^{n'}.

¿Yuu cwichuii'na'?

¿Cwaaⁿ xjeⁿ ndo' yuu cwiwil'ue cwii cwii nommeiⁿ?

¿Ljo' ts'iaaⁿ na nntseiljeii ts'aⁿ joona'?

Matseitiuuya cantyja 'naaⁿ ñomndaa

Catsei'naⁿ nchu'ljeii na majndyeti ndo' catseicu' ndyueeñ'oom na ñ'eeⁿ na ntomti.

Jeeⁿ ya wacatyeeⁿ ndei cwii **catsuu** xcweya **ts'om** nato, jnda na tqueeⁿ cwii **catsu** yuu na chjoo chjoo teiiⁿ **na** niom jnda ndeii, yuu na wacatyeeⁿ **ts'o ts'oom** tqmanco na tioona' s'aa cwii **ts'oo na** ñeljo nacjoo'na'.

Ndyueeñ'oom na ljei' na ntomti, ¿ljo' cwichuii' joona' ñequio nciaana'?

¿Ljo' ts'iaaⁿ na macaⁿna' na nljeii ts'aⁿ chiuu na cwichuii' ndyueeñ'oommeiiⁿ? Catseineiⁿ ñomtiuu 'naⁿ ñ'eⁿ ncia'.

Cal'ue' ndyueeñ'oommeiiⁿ naquii' “ljeii na cwe' tjoom'to”.

tii l'a l'aa l'ue l'uee ti
 ts'o ts'oo su suu

Ljeii na cwe' tjoom'to

o	t	y	o	m	'	a	a ⁿ	t
c	i	t	s	'	o	j	s	m
a	ñ	x	u	e	e	'	ñ	o
c	'	s	m	o	o	j	t	i
h	e ⁿ	c	l	o	x	n	i	n
j	n	l	'	a	a	d	i	u
o	u	e	a	b	r	y	u	m
o	n	i	o	m	l	s	t	o
l	'	u	e	e	'	l	'	o
ê	t	y	o	c	u	cw	s	'
t	s	'	o	o	e	t	e	n

Catseiljei' n'om 'naaⁿ na chuu' nacje ndyueeñ'oom
na ljei' naquii' ljeii na cwe' tjoom'to cha'xeⁿ na
macaⁿna'.

Ljeii na ñecwii cwii

Ljeii na we we

Catsei'naⁿ nchu'ljeii na majndyeti.

Naquii' ljeii ñomndaa niom we nnom
na nntseiljeii ts'aⁿ *vocales* na cwii cwii
cha'na na nntseiljei' 'ndyooñ'oom **l'a** ndo'
vocales na we we cha'na 'ndyooñ'oomwaa
l'aa. Meiiⁿ na ñe'catseijomna' chiuu na
cwiwiljeiina' sqa cwichuii' chiuuwaa
na cwiluena.

Catseiljei' cwii 'ndyooñ'oom na candaa' ñequio cwii
cwii 'ndyooñ'oom na jnda seiljei'jndyee' naquii' 'naaⁿ
na seicato'jndyee'.

Ljeii na ñecwii cwii

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

Ljeii na we we

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

Catsei'na^{n'} ñequio ts'aⁿ na ma'moⁿ njom' nchu'ljeii na majndyeti.

Cantyjati jndye na nnts'aa ts'aⁿ ñequio ljeii na ñecwii cwii, joona' cwito^{n'}na' we ntmaa^{n'}: **Vocales na ñecwii cwii**, joona' cachjooti jndye na nnts'aa ts'aⁿ ndo' c'uaati na nntso ts'aⁿ joona' ndo' **vocales na we we** matcoti jndye na nnts'aa ts'aⁿ ndo' ndyaati jñee^{n'e}.

Cha'xjeⁿ na:

Ljeii na ñecwii cwii		Ljeii na we we	
a	liaya	aa	liaa
e	we	ee	wee
i	qui	ii	quii
o	liasooya	io	liaasoo
u	xuya	iu	xuu
ḡ	tḡ	ḡḡ	taa
o	wa'tso	oo	tsoo
ei	cosei	eii	seii
a ⁿ	ts'a ⁿ	aa ⁿ	ts'aa ⁿ yo'
e ⁿ	tye ⁿ	ee ⁿ	tsotyee ⁿ
om	tsom	oom	matsoom
ḡ ⁿ	ñ'ḡ ⁿ ya	ḡḡ ⁿ	ñ'ḡḡ ⁿ ya
o ⁿ	ty'o ⁿ ya	oo ⁿ	ty'oo ⁿ ya
ei ⁿ	tei ⁿ	eii ⁿ	teii ⁿ ya

Ñequio cwii 'naaⁿ catseicandaa'ndyu'
ndyueñ'oom na candaa' ñequio 'ndyooñ'oom na
matseicandaa'ñena' jona'. Cha'xjeⁿ na.

1. _____ meiⁿntyjee'
n'loomljoo' Welei. **quii**
2. Ñjomndye _____ caxti
naquii' tiom. **tquia**
3. Jeeⁿ _____ ts'oom sndaa'
tyjee Leico. **qui**
4. _____ tamanca jndaa
ts'om nato. **we**
5. Jeeⁿ wjee _____ na m'aⁿ
naquii' jnda tquie. **Tquiaa**
6. M'aⁿ _____ ti'nch'u na
cwinquioo' nacjoo' cancha. **canduu**

Catsei'naⁿ nchu'ljeii na majndyeti ndo' catseitq' ljeii na ñecwii cwii ndo' ljeii na we we na nljei' naquii'na'.

Tyom'aaⁿ cwii ti'ñeeⁿ na tjoom cwii natq' xjeⁿ na cachjooñê na t'uaaⁿ x'eeⁿ ndo' manqueⁿ jnoom'm na tii yuu na t'uañê. Jom jeeⁿ su tyuaaⁿ'aⁿ ndo' jeeⁿ ya ts'o jndye n'oom suu niom jo' jo' ndo' jeeⁿ tyoc'uaaⁿ jo' jo' na tyonoom'm n'ooml'a jeeⁿ jndye l'a tyowe' ndo' jndye l'aa nn'aⁿ ñet'oom joona'. Mati tyonoom'm ti tsqueⁿ ñ'eⁿ ti sto ndo' jeeⁿ ya tyowe' ts'iaaⁿ na tyoch'eeⁿ ndo' l'ue tyoleichom lua'to 'naaⁿ'aⁿ ndo' tue'cañoom cwii xuee na l'uee nn'aⁿ tyuaa'ñeeⁿ ndo' jom jnq̄aⁿ juuna' ee na ljeiiⁿ cwii catsiaⁿ ts'oo jo' jo', jo' na jeeⁿ ty'ueeⁿ.

Ñequio cwii we ndyee ljeii na ljei' catsa' cwii taⁿ
ljeii ñequio ñomtiuu 'naⁿ'. Yuu na nncwil'uee'ndyu'
joona'.

Leisiom 3

Ñ'omtiuu 'naaⁿ ts'iaaⁿwaa:

- ◆ Catsei'naⁿ cwii cwii ntaⁿ na jnda teiljeii tsom na maqueeⁿñê ts'aⁿ, cha na tyuaa'ti nntsei'noⁿ ljo' matseicandiina' 'u.
- ◆ Catsei'noⁿ chiuuwaa na tjawinchu' na tuii tsom na maqueeⁿñê ts'aⁿ, cha na nndaq nncwajnaⁿ xjeⁿ ntaⁿ na tseixmaⁿna'.
- ◆ Caljei' ljo' matseicandii juu tsom na maqueeⁿñê ts'aⁿ, cha na nntseinoⁿ ljo' na tjoõñe ts'aⁿ na seiljeii juuna'.
- ◆ Catsa' ts'iaaⁿ na nntsei'naⁿ cwii taⁿ ljeii na c'uaa ndo' ñequio na ma'moõⁿ na neiⁿ xjeⁿ na matsei'naⁿ.
- ◆ Cal'ue' ñ'oom na ya nleiljeii nacjoo' tsom *constancia* na ma'moⁿna' yuu mac'eⁿ ts'aⁿ.
- ◆ Catseicato' tsom *constancia* na ma'moⁿna' yuu mac'eⁿ ts'aⁿ cantyjati ñ'oom na xcwe matsei'noⁿ.
- ◆ Cant'ia'ya' ndo' catseyoo'ndyu' tsom *constancia* na ma'moⁿna' yuu mac'eⁿ ts'aⁿ xeⁿ na macaⁿna'.
- ◆ Cal'ue' chiuuwaa na tjawinchu' nommeiiⁿ, tsom na maqueeⁿñê ts'aⁿ ndo' tsom *constancia* na ma'moⁿna' yuu mac'eⁿ ts'aⁿ.
- ◆ Cal'ue' ñ'omtiuu 'naaⁿ nom na jnda teiljeii, tsom na maqueeⁿñê ts'aⁿ ndo' tsom *constancia* na ma'moⁿna' yuu mac'eⁿ ts'aⁿ.
- ◆ Cant'ia' aa ñecwii xjeⁿ la'xmaⁿ nommeiiⁿ, tsom na maqueeⁿñê ts'aⁿ ndo' tsom *constancia* na ma'moⁿna' yuu mac'eⁿ ts'aⁿ.
- ◆ Cal'ue' we nnom na teiljeii ljeii na ñecwii cwii: ljeii na cwii cwii ndo' ljeii na ñ'oomna' 'naaⁿ cachjoo na matyjee jndye cha na nndaq nntsei'noⁿ chiuuniom na teiljeiina'.

Cant'ia' ndibujowaa.

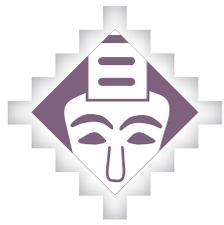
Catseineiⁿ.

¿Cwaaⁿ cwii nnom tsom matseitiuu' na cwiñe'hquiana nnom yuscum'aaⁿ?

¿Yuu cwiicheⁿ joo quiwil'uee'ndyena tsomwaa'?

¿'U aa jndg ñeto'ñom' cwii tsom na maluaa' waa?

¿Cwaaⁿ xjeⁿ na quiwil'ue tsomwaa'?

Cant'ia' ljeii najndyee ndo' na jnda we na ñoom xqueⁿ tsomwaa, xjeⁿ ntaⁿ na tseixmaⁿna', firmaⁿ na chuuna' ndo' je' catseineiⁿ ñequio nc'ia' cantyja 'naaⁿ juuna'.

TSOM NA MAQUEEⁿÑÊ TS'Aⁿ

Ta Ts'owee, ts'ondaa, Guerrero, xuee na 28 m'aaⁿya chi' *abril* chu 2010

C. Palaa' Eutimio Martin

Tsondyee yucachjoo

Ñequio tsomwaa maqueeⁿñena' 'u, cwii jomnta, xuee luñeⁿ xuee na 3 m'aaⁿ chi' mayo', mañejuu chuwaa, *hora* 11 na cwitsjoom. Yuu na waa w'aa scwelachjoo ncue, na nleineiⁿ ñ'oom cantyja 'naaⁿ tsjǝñjeeⁿ na quicwjee' w'aa scwela.

Meiⁿntǝ'a na tom hora na nncwje'.

MATSEICANDII

MEISTROTQUIEE 'NAAⁿ SCWELA

Martin Sandoval Trinidad

C. _____

C'o' ñ'oommeiiⁿ na mawax'eena' njom'.

¿Ljo' matsei'tiuu' quiana matsei'naⁿ ljeii na ñoom xqueⁿ tsom na maqueeⁿñê ts'aⁿ?

¿Ljo' ñ'oom nndaḡ nljei' nacjoo' tsomwaa'?

¿Ñeeⁿ quil'a tsomwaa'?

¿Ljo' ts'iaaⁿ' matsei'tiuu' na maqueeⁿ'ñê meistrotquiee lotye yocanch'u?

¿Ljo' ts'iaaⁿ' na ñoom nacjoo' tsomwaa' na tom *hora* ncwee' ts'aⁿ?

Catsei'naⁿ tsoṃ na maqueeⁿñê ts'aⁿ ndo' cant'ia' nacjoo' tsoṃwaa' aa ñoom ljo' na 'u seitiuu'.

¿Ljo' na 'u seitiuu'jndyee' aa xuii'na' ñequio ljo' na 'u jndaḡ sei'naⁿ?
¿Cwaaⁿ cwii ñ'oomxco na 'u ljei' nacjoo'na'?

C'o' ñ'oommeiiⁿ na mawax'eena' njom'.

¿Yuu l'ue xjeⁿ ntaⁿ na chuu' nmeiiⁿ?

a) Xuee' ts'aⁿ na ñoom jndyee

aⁿ) Ñ'oom na matseineiⁿna'

68

a) Firmaⁿ

Nacjoo' 'naaⁿ catseiljei' cwii ñ'oom na xcwe na matseicandaa'ñena' nchu'ljeii.

Jomnta nncwaana' naquii':

Jomnta nncwaana' xuee:

Ts'aⁿ na maqueeⁿñê jomntawaa jom jñoom:

Cwjaa'ndyu' 'naaⁿ ñ'oom na matsei'noⁿ' na xcwe.

Ñ'omtiiu 'naaⁿ' tsom na maqueeⁿñê ts'aⁿ jo' na:

- a) Mac'omna' ñ'oom
- aⁿ) Maqueeⁿñê ts'aⁿ
- a) Majndaana'

¿Ljo' ñ'oom tseixmaⁿ tsom na maqueeⁿñê ts'aⁿ?

- a) Xuee, ñ'oom cantyja 'naaⁿ tsom, ñ'oom na matseineiⁿna' ndo' firmaⁿ
- aⁿ) Xuee, ñ'oom na matseineiⁿna' ndo' ñ'oom cantyja 'naaⁿ ts'aⁿ
- g) Xuee, xuee' ts'aⁿ na m'aaⁿ wjaana', ñ'oom na matseineiⁿna' ndo' firmaⁿ 'naaⁿ ts'aⁿ na maqueeⁿñê nn'aⁿ

Juu tsom na maqueeⁿñê ts'aⁿ:

- a) Jeeⁿ jndye teiljeiina'
- aⁿ) Jndye teiljeiina'
- g) Ticwee' jndye teiljeiina'

Aa mantyji' na...

Tsom na maqueeⁿñê ts'aⁿ luad' cwii tsom na ticwee' jndye teiljeii, ts'iaaⁿna' na matseicandiina' cwii tmaaⁿ nn'aⁿ cha na nla'jomndyena jomnta na cwileijndaa'ya, aa naquii' l'aantscwela, l'aanasei, wats'iaaⁿ oo nt'omcheⁿ lan'iaaⁿ.

Ljeii na nntsei'naaⁿ ts'aⁿ na c'uaa

70

Catsei'naⁿ jndye ndii' ntaⁿ ljeii cha'xjeⁿ na macaⁿna'.

- a) Yuscum'aaⁿ cwiluiiñê yuscu na yats'aⁿñeti. (Catsei'naⁿ ñequio na neiⁿ.)

aⁿ) Nomncuee mañeeⁿ quia na cwilanaḡⁿya. (Catsei'naⁿⁱ ljeiiwaa ñequio na chjoo' ts'om'.)

ḡ) Jndyochom cha'tso ljo' na nlcaⁿna' na ncwaa xuee. (Catsei'naⁿⁱ ñequio na neiⁿⁱ.)

ḡⁿ) Jeeⁿ ya ntyjii xeⁿ na nndaḡ nteijndeiya 'u.
(Catsei'naⁿⁱ ljeiiwaa ñequio na chjoo' ts'om'.)

¿Cwaaⁿ ñomtiuu 'naaⁿ nchu'ljeii **a** ndo' ljeii **aⁿ**?

¿Xeⁿ na cha'tso ntaⁿⁱ ljeiimeⁿⁱ nntsei'naaⁿⁱ ts'aⁿ joona' na ñecwii xjeⁿ tonom aa ñecwii nnom nntsei'noⁿⁱ ts'aⁿ joona'?

¿Ljo' ts'iaaⁿⁱ quia na nla'naaⁿya cwii taⁿⁱ ljeii macaⁿna' na nl'aaya tonom na xcwe, cha'xjeⁿ na macaⁿna'?

Cjañjoom' ts'om' na...

Quia na nntsei'naⁿⁱ ljeii na c'uaa, 'u nndaḡ nntsei'naⁿⁱ chiuu na 'u ma'naⁿⁱ ljeiiñeeⁿ. Saḡ najndyee macaⁿna' na nntsei'noⁿⁱ ñ'omtiuu 'naaⁿⁱ juuna', ndo' cha na nndaḡ nntsa' naljo', macaⁿna' na nntsa' nc'ua na ljei' ljo' ñecatso juu ts'aⁿ na seiljeii ljeiiwaa', xeⁿ jnda sei'noⁿⁱ ñ'omtiuuwaa', nlcaⁿna', jndye ndii' nntsei'naⁿⁱ juuna' cha na nndaḡ nlei'naⁿⁱ nntsei'naⁿⁱ na c'uaa juuna' cha'xeⁿ na macaⁿna' ndo' nñenquiaa' tonom ñequio jndye chiuu na nntsa'ana' na neiⁿncot' ts'om ts'aⁿ na ndii na nntsei'naⁿⁱ ee mandḡ ñenquiaa' tonom cwii 'ndyooñ'oom na 'u l'ue ts'om' na nntsei'noⁿⁱ juu ts'aⁿ na ndii na 'u nntsei'naⁿⁱ.

Na luua' nntsa' nchii ñencu' ndeiindeiina' na nntsei'noⁿⁱ ljeii na matsei'naⁿⁱ xeⁿ chii na neiⁿncoti ts'om ts'aⁿ oo nn'aⁿ na jndye na 'u sei'naⁿⁱ juuna'.

C'uaa catsei'naⁿⁱ nchu'ljeii na majndyeti ndo' ya ya catsei'naⁿⁱ joona'.

Catsei'naⁿⁱ ljeiiwaa na ñencu', tjoocheⁿ na nntsa' nt'omcheⁿ ts'iaaⁿ na chuu' nacje, cha na nndaḡ nntsei'noⁿⁱ ñ'omtiuu 'naaⁿⁱ ljeiiwaa.

Ñ'oom jndo' ts'om chiuu na macaⁿna' na nlcwa' ts'aⁿ

Quia na ñet'oom tsotyá tsaⁿ tquiee jeeⁿ xcwe ñ'oom jndo' ts'om ñeseineiⁿ.

Juu tsotyá tsaⁿ tquiee tyocañjoom Tibuu. Jndye ndii' asta na mat'oom ñeseijnogⁿoⁿ ts'ooⁿ. Jom jeeⁿ jnda tquieeñê, tacwee' na ñeeⁿ quia na nntseineiⁿ ñ'eⁿñê. Xeⁿ na jndei nntseineiⁿ ñ'eⁿñê jo' na ñeeⁿ. Jeeⁿ jndo' ts'oom, jeeⁿ ya ñ'oom na ñeteinquiaaⁿ. Ja quia jo' ndi'cwaⁿ cachjoondyo quia na tyoñenquiaaⁿ ñ'oom'ñeeⁿ.

—Nchii nlcwa' nchquiaa quia na jmeiⁿ'na' —wacatyeeⁿ tyocatsoom nogⁿya ñ'oommeiiⁿ.

—Cwindo' na cantquiuu jndyee chquiaa tyjoocheⁿ na nlcwa' joona', xeⁿ na jmeiⁿ'na'. Na ljo' nntsa' yo nquiom ndei'n'om'. Xocats'aana' na tyuaa' ntquiaana'. Tomti na tilcwa' 'naⁿ na jeeⁿ jmeiⁿ'.

Matseitiuuya cantyja 'naaⁿ ljeii na jnda sei'naⁿya

Sei'noⁿa ljo' cwit'mooⁿ ntaⁿ ljeiimeⁿ!

mayuu' () **tiyuu'** ()

Seitsaⁿna' ja xjeⁿ na s'aaya jndyee nt'om ñ'oom na too' naquii' ntaⁿ ljeiimeⁿ!

mayuu' () **tiyuu'** ()

Catsei'naⁿ cwentoo' “Cwii cajndaaxquie ñequio caxtixquie”, na ñoom naquii' *Libro* na nntsei'naaⁿ ts'aⁿ tq IEEE ndo' c'omc'eendyu' na nntsei'naⁿ juuna' na c'uaa.

Cwil'uee'ndyu' ñ'oommeiiⁿ cha na nlei'naⁿti' na nntsei'naⁿ!

- Ñequio na ñemaaⁿ catsei'naⁿ nchu'ljeii na majndyeti ndo' nl'ue' ñomtiuu 'naaⁿna'.
- Catsa' cwenta na ya nleic'uaa ndyueeñ'oom na matsei'naⁿ!
- Cal'ue' ntaⁿ ljeii na ncjaawee'ti ts'om', catsa' nc'ua na nntsei'naⁿ juuna' oo joona' na ndyaa jndye', na jmeiⁿndyu' ndo' quiaa' tonom na macaⁿna' jndye' cha na nndaq nntsa' na nntsei'noⁿ ts'aⁿ ljo' na l'ue ts'om' na ndii ts'aⁿ na matso ljeii'ñeeⁿ.
- Tyjoocheⁿ na nntsei'naⁿ queⁿ cwenta ljeii na ñoom xqueⁿ tsom na nntsei'naⁿ, ljo' numero' ntsquii tsom na teiljeiina', 'ñeeⁿ juu na seiljeii oo na seiteincoo' juuna'.

Cant'ia' ndibujo na chuu' ndo' catsei'naⁿ ljo' na cwila'neiⁿna'.

Cha na ndag ndeijndeyâ tsjo'ñjeeⁿ 'u, macaⁿna' na ncwjei'yuu'ndyu' na ñjaaⁿ mac'eⁿ ndo' jndā mawjaa cha' na 'om chucheⁿ.

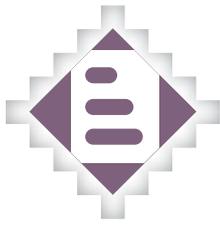
Maxjeⁿ ñjaaⁿ mac'aⁿya. ¿Chiuuwa nts'aayoya na ncwjei'yuu'ndyo na ñjaaⁿ mac'aⁿya? ¿Aa cwii tsom carta na nnts'aa oo ljo' tsom na macaⁿna' ja?

C'o' ñ'oommeiiⁿ na mawax'eena' njom' ndo' catsei'neiⁿ cantyja 'naaⁿna'.

¿Ljo' tsom macaⁿna' na nnts'aa juu tsoxjoo?

¿Ljo' ts'iaaⁿ tsom na nntseiljei'?

¿Ljo'xjeⁿ na macaⁿna' na nleil'uee'ñe ts'aⁿ tso mwaa?

Cant'ia' ndo' catsei'naⁿ nchu'ljeii na majndyeti.

Tsom *constancia* na ma'moⁿna' yuu na mac'eⁿ ts'aⁿ

Sut'maⁿ Ndaatyuaa Suljaa' ts'ondaa, Guerrero, xuee na 24 m'aaⁿya chi' *abril* chu 2010.

Mei'nquia 'ñeeⁿ na nnco'ñom tsomwaa

'Ñeeⁿ na mañenquiaa tsomwaa C. Rocendo Evaristo Margarita, tsaⁿmats'iaaⁿ na m'aaⁿ Sut'maⁿ, ndatyuaa Suljaa' ts'ondaa Guerrero.

Macwjei'yuu'ndyo

Na juu ts'aⁿ na jndyu C. Cirila Evaristo Margarita, jom tuiiñê tsjoom Sut'maⁿ Ndaatyuaa Suljaa', ndo' mac'eeⁿ nataa na waa mañejuu tsjoom Sut'maⁿ jo' jo' mac'eeⁿ xjeⁿ chu 1979.

Tja'naⁿ ljo'na' cwii ñe'catsjootya ndo' meindo'a na ts'aⁿ na macaⁿ tsomwaa xcwe nncwil'uee'ñê juuna' ndo' mañenquiaa juuna' nnoom xuee na ntquiuu nchoo' ñenquiee m'aaⁿya chi' abril chu 2010.

Ts'aⁿ na matseicwanom

Tsaⁿmats'iaaⁿ na m'aaⁿ Sut'maⁿ

C. Rocendo Evaristo Margarita

C'o' ñ'oommeiiⁿ na mawax'eena' njom'.

¿Ljo' ñ'oom na macaⁿna' na nnchuu tsomwaa?

¿Ñeeⁿ joo nndgg nla'ljeii cwii tsom cha'xjeⁿ na tsomwaa?

¿Ljo' ñ'oom na macaⁿna' na nnchuu tsomwaa cha na nnts'aana'
na l'uena'?

Aa mantyji' na...

Juu tsom constancia na ma'moⁿna' yuu na mac'eⁿ ts'aⁿ, luaa cwii taⁿ ljeii na majndyete na ma'moⁿna' yuu na m'aaⁿ cwii ts'aⁿ ndo' cwanti xuee na jom m'aaⁿ jo' jo'.

Juu tsomwaa l'uena' quia na lcoⁿ ts'aⁿ tsjo'ñjeeⁿ oo meiⁿnquia cwiicheⁿ nnom yuu na ndaa nleil'ue juuna', oo quiana cwii ts'aⁿ ñe'nquiom'm na nncjaⁿ ts'iaaⁿ cha'na *diputado*, oo tsaⁿmats'iaaⁿ tquiee ndaaty'uuaa oo cwiicheⁿ nnom ts'iaaⁿ na ndi'ntjom ts'aⁿ ndaa nn'aⁿ tsjom'm.

Nt'omcheⁿ njoom cha'na ndyuua canchpei quiwil'ue juu tsomwaa' chana nncwjei'yuu'ñena' na tsjoom' ts'aⁿ jo' jo', ndo' na ljo' ndaa nco'ñom ts'aⁿ ljo' na ndeijndeii ngobiernom jom.

Catseicato' tsom *constancia* na ma'moⁿna' yuu na mac'eⁿ ts'aⁿ, ñ'oom na matsei'noⁿ cantyjati ljo' na matseicandiina' 'u.

2011	Tats'owee	Tats'owee	2011
1960	Marso'	Marso'	1960
2011	Ngelina Cruz	Celerino Cruz Santiago	
14	15	Eugenio Tapia, num. 12, wario xcwe.	

Tsom *constancia* na ma'moⁿna' yuu na mac'eⁿ ts'aⁿ

Ndaatyuaa Suljaa', ts'ondaa Ndia, xuee na.

ÑEE^N MAA^N NA MACA^NNA NA WJAA TSOMWAA

'Ñeeⁿ na matseiljeii tsomwaa jo' C.

MACWJEI'YUU'NDYO NA

Na juu c.

; tsjom'm tsjoom

jom mac'leeⁿ nataa

Jndqg

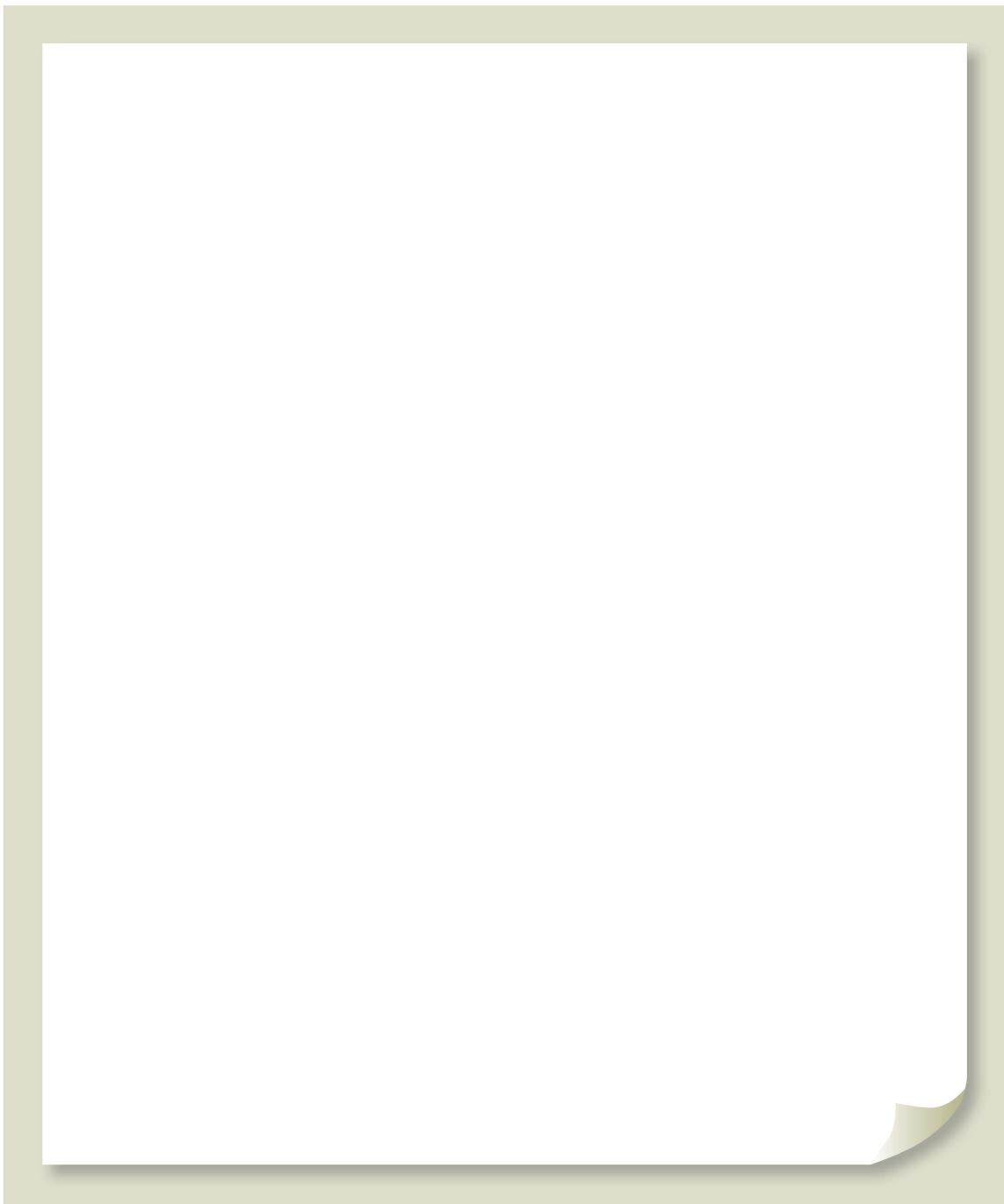
chu.

Cwe' tomti ñ'bommeiiⁿ matseicandiiya na maje'ndyo ndo' nwl'uee'ñe ts'aⁿ na
macaⁿ tsomwaa ntyjati xjeⁿ ljeii cwenta'na, cwiwiljeii tsomwaa xuee, chi' ndo'
chuwaa:

MATSEICANDII

Catsa' cwii tsom *constancia* na ma'moⁿna' yuu mac'eⁿ ts'aⁿ, cwentaa' Ngelina Cruz.

Cant'ia'nnda' ljeii na jnda seiljei', xeⁿ na mant'ia' na macaⁿna' na nntseyoo'ndyu' jona' cwil'uee'ndyu' ñ'omtiumeiiⁿ.

¿Nacjoo' tsom *constancia* aa ñoom xuee' ts'aⁿ na macaⁿna' na ncwjei'yuu'ñena' yuu na mac'eⁿ?

¿Aa matsona' yuu tsjom'm?

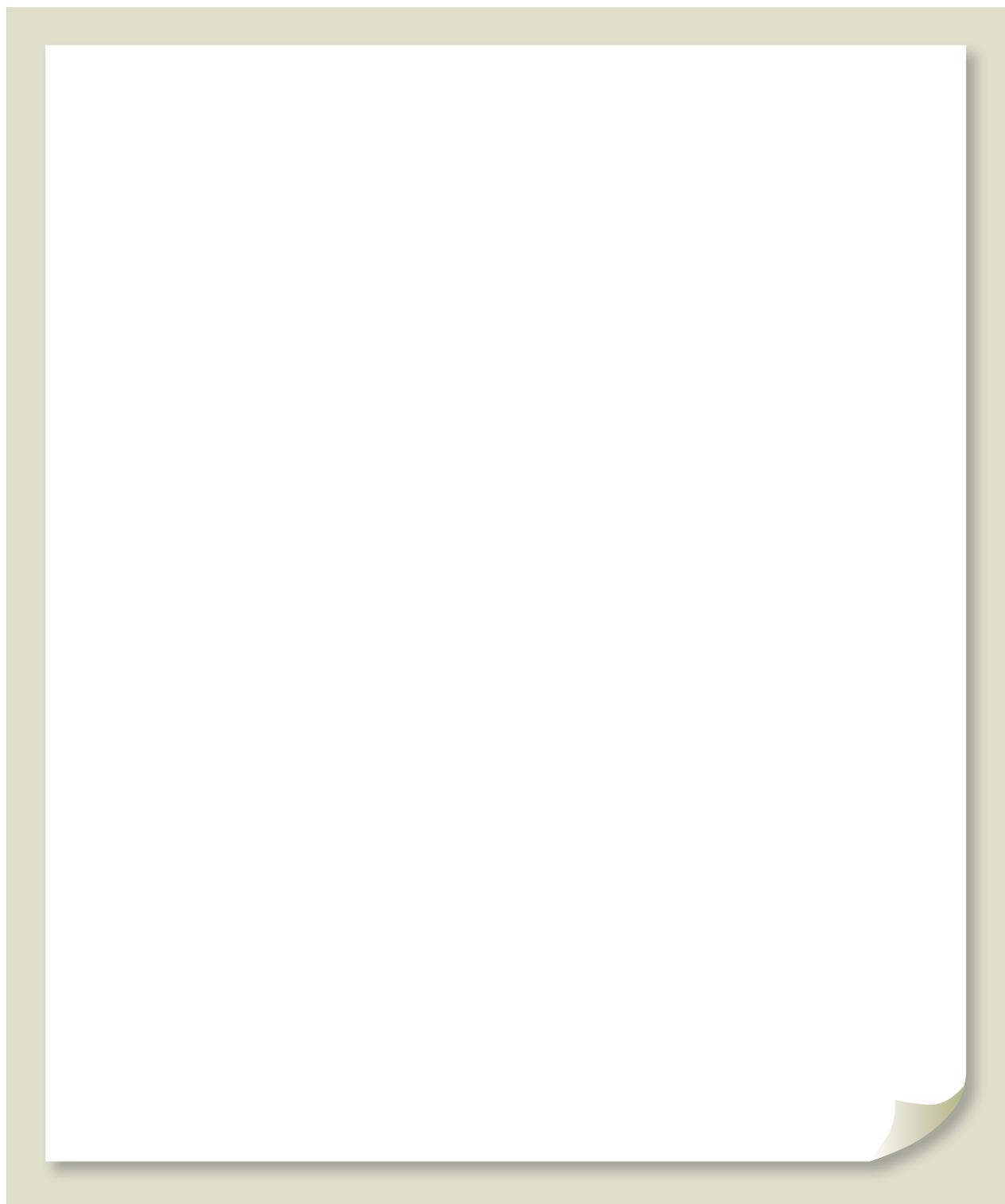
¿Aa ñoom xuee' ts'aⁿ ndo' firmaⁿ 'naaⁿ 'ñeeⁿ juu na matseiljeii tsom *constancia*?

¿Aa ñoom xuee' tsjoom ndo' cwanti xuee m'aaⁿ, ndo' chiuuwaa na teiljeii tsom *constancia*?

¿Aa ñoom cwanticheⁿ xuee na mac'eⁿ ts'aⁿ yuu na ñoom na jom mac'eeⁿ?

Xeⁿ na ticwee' jndaa' teiljeii tsom *constancia* na ma'moⁿna' yuu mac'eⁿ ts'aⁿ catseiljei'nnda' juuna'.

Chiuuwaa na nntseijom' nchu'ljeii na majndyeti

Naquii' leisiomwaa nt'iaaya tsom na maqueeⁿñê ts'aⁿ ndo' tsom *constancia* na ma'moⁿna' yuu na mac'eⁿ ts'aⁿ. Aa nndaḡ nntsu' meiiⁿ ñe'ndyee nnom chiuu na tseixmaⁿ cwii cwii tsomwaa.

Tsom na
maqueeⁿñê ts'aⁿ

Tsom *constancia* na
ma'moⁿna' yuu na mac'eⁿ ts'aⁿ

Catseiljei' ndo' catseineiⁿ.

¿Yuu cwichuii'na'?

¿Cwaaⁿ xjeⁿ ndo' yuu cwiwil'ue cwii cwii nommeiⁿ?

¿Ljo' ts'iaaⁿ na nntseiljeii ts'aⁿ joona'?

Matseitiuuya cantyja 'naaⁿ ñomndaa

Catsei'naⁿ ndyueeñ'oom na candaa' na teiljeiinmeiiⁿ
ndo' cwjaa'ndyu' 'naaⁿ joo ñ'oom na ntomti.

Mach'ee Tito **jnda** na nntseicanaⁿaⁿ l'oonda.

Cwa jeeⁿ ya jnda **jnda'**.

Mawjaach'eena' **tša** n'oomljoo.

Jeeⁿ **tša'** xqueⁿ Tina.

Jeeⁿ **su** Cantsu.

Majndaḡ Rmeiⁿniom nnaⁿ **su'**.

Chuu Rmeiⁿniaⁿ **tsja**.

Maniom **tsja'** xqueⁿ Ralio.

Majndaḡ yuscuchjoo **che**.

Jeeⁿ neiⁿncoo' **che'**.

Joo ñ'oom na tjaa'ndyu' 'naaⁿ, ¿yuu cwichuii' na cwi cwii joona'
ñ'eⁿ nc'iaana'?

Ñequio ñ'oomtiuu 'naⁿ, catseiljei' ljo' na xuii' joo ñ'oom na
cwiwiljeii ñ'eⁿ cwii *vocal* cha'na (tsja) ñequio ljeii na quiwil'ue 'naaⁿ
cachjoo na matyjee jndye (tsja').

Catseicandaa'ndyu' ndyueeñ'oom na candaa'nmeiiⁿ, ñequio cwii na we ndyueeñ'oom na chuu' ntyjatymaaⁿ'.

Juaⁿ seiweeⁿ cwii _____ chquiaa.

sa

sa'

¿Rmeiⁿniaⁿ, cwaaⁿ _____ Ndyaaawe?

tja

tja'

Mayati _____ nchii l'uu ntaa'ndyu' ñ'eⁿ ndaalua'.

cja'

cja

Juu nataa Benito Juárez jeeⁿ _____ juuna'.

tco

tco'

86

Je' _____ naquii' xuee na tuaa tsjoomyâ.

ta

ta'

Catsei'naⁿ nchu'ljeii na majndyeti na ñoom ndo' joo ljeii na chuu' nacje, catseiljei' jona' yuu na macaⁿna', cantyati chiuu na matseineiⁿ ñ'oomwaa.

Matso Leira nnom Maaⁿ: ¿Aa _____ tsaⁿ na s'aa tiom ñ'eⁿ s'aya? T'ò Maaⁿ tsoom: ¿Aa _____ ee quia na _____ s'aya na s'aaⁿ ts'iaaⁿ na tuii tiom? Tso Leira tjòya _____ ee n'oom jndyochòya na nnt'uu nda, 'u ndi'waa _____ yuu na tuii tiom. Matso maaⁿ tja'naⁿ ee jnda na jndyo' tso sa' nnom s'aya 'u _____ ñ'oom' xuu' scu' cwa _____, jo' chii jnda jndyona'.

sa' tja' tja xu xu' cja cja'

Catsa' cwii ✓ n'om 'naaⁿ nch'u na ñenquiee nqui ndyueeñ'oom na candaa' na chuu' nacje, xeⁿ na ya jona' ndo' cwii ✗ xeⁿ na tiya.

Nchu'ljeii na candaa'	✓	✗
1. Tue' Calgto xuee wja.		
2. Jee ndya' tsei nnom Siom.		
3. Majndaḡa yuscuchjoo che.		
4. 'Io maca ⁿ na' wja' Sndaa'.		
5. Majndaḡa yuscuchjoo tsei'.		

Cwil'uee'ndyu' ndyueeñ'oom na chuu' nmeiiⁿ na
catseiljei' cwii taⁿ ljeii na ticwee' t'maⁿ. Cantyjati
na chiuu na 'u matsei'noⁿ.

sa sa' cwe cwe' cja cja' tycu tycu'

Ts'iaaⁿ na ma'moⁿ cwanti 'naⁿ

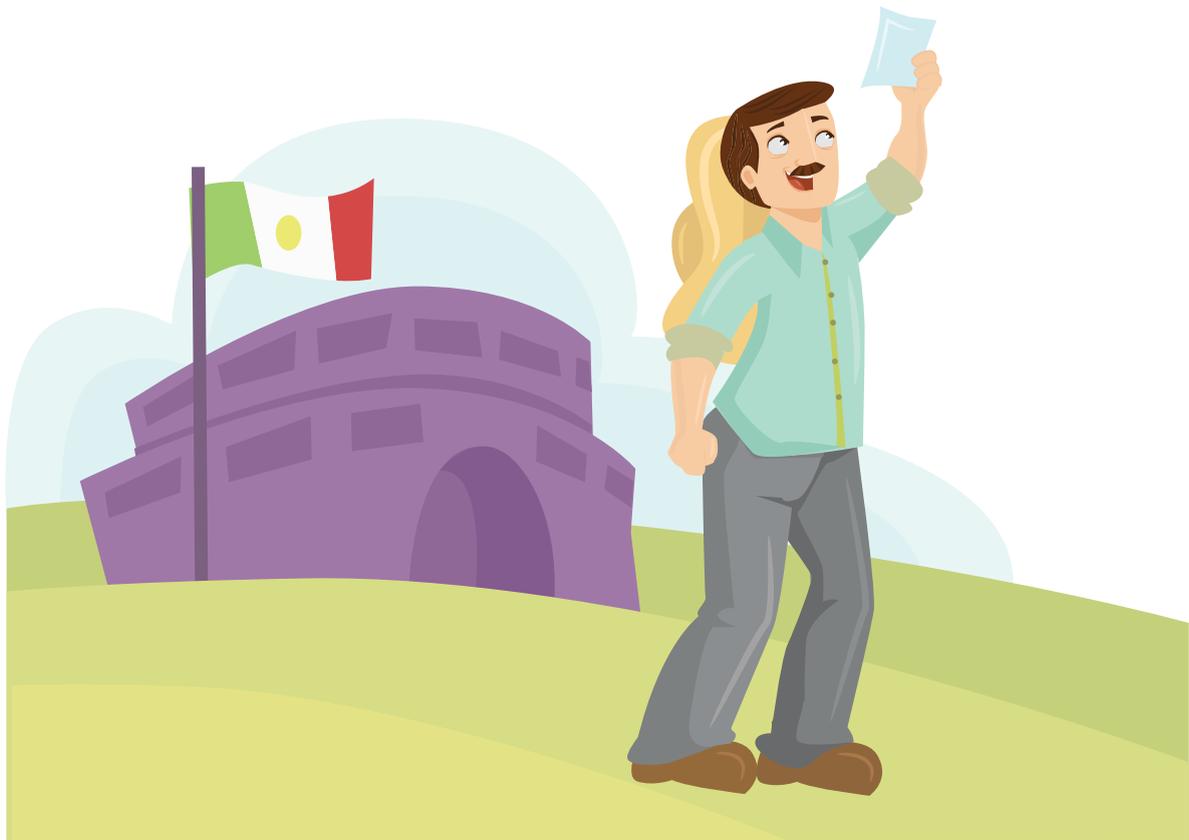
Queⁿ cwii **X** nacjoo' juu 'ndyooñ'oom na mant'ia' na
majo'ndyo ljo' na mawax'ena' jnom'.

1. ¿Cwaaⁿ tsom na yati nleil'ue cha na nntseicandii ts'aⁿ na ncwaa
cwii xuee na nleit'maaⁿ xuee' ts'aⁿ?
 - a) Tsom na maqueeⁿñê ts'aⁿ
 - aⁿ) Tsom na matseicandii na ncwaa xuee
 - a) Tsom na ma'moⁿ yuu mac'eⁿ ts'aⁿ
2. ¿Ljo' tsom macaⁿna' cwii ts'aⁿ cha na nntseijndaa'ñê nom chiuu
na nncjatioml'uaaⁿ cwii tsjo'ñjeeⁿ na nlcooⁿ?
 - a) Tsom na ñ'oom xjeⁿ na nñjoml'ua
 - aⁿ) Tsom *carnet* na maqueeⁿñê ts'aⁿ w'aanasei
 - a) Tsom *constancia* na ma'moⁿna' yuu mac'eⁿ ts'aⁿ
3. Xeⁿ na ñe'catseicandiiya yuu na mac'eⁿ cwii ts'aⁿ, ¿ljo' tsom
macaⁿna' na nleil'uee'ndyo cha na nljeiiⁿ yuu na mac'eⁿ juu
ts'aⁿñeeⁿ?
 - a) Tsom na ma'moⁿ yuu mac'eⁿ ts'aⁿ
 - aⁿ) Tsom na matseicandii na nncwaa xuee
 - a) Tsom na maqueeⁿñê ts'aⁿ

Ts'iaaⁿ na ma'moⁿ cwanti 'naⁿ

4. Cha na nljeijndaa'ndyo cwaaⁿ maqueeⁿñena' ja w'aanasei
¿cwaaⁿ tsom macaⁿna' na nnt'ia?
- a) Tsom na ñ'oom xjeⁿ na nñjoml'ua
 - aⁿ) Tsom *carnet* na maqueeⁿñê ts'aⁿ w'aanasei
 - a) Tsom *constancia* na ma'moⁿna' yuu mac'eⁿ ts'aⁿ
5. Cwiluiindyö cameitye tq IEEE 'naaⁿ scwela “Meiye Ndaalco”,
macaⁿna' na lqueeⁿndyo nn'aⁿ jomnta ticwii chi'. ¿Ljo'
tsom macaⁿna' na nleil'uee'ndyo cha na nlqueeⁿndyo
joona?
- a) Tsom na ma'moⁿ yuu mac'eⁿ ts'aⁿ
 - aⁿ) Tsom na matseicandii na nncwaa xuee
 - a) Tsom na maqueeⁿñê ts'aⁿ

Catseitjom' ljeii na chuu' ntyjaya ñequio ljeii na chuu' ntyjatymaaⁿ ñ'eⁿ cwii 'naaⁿ cantyjati ljo' na matseineiⁿna' cantyja 'naaⁿ cwii cwii jona'.

Tsom na matseicandii na nncwaa xuee

L'ue tsomwaa, cha na nntseijndaa'ñena' chiuu na ntioml'ua ts'aⁿ tsjo'ñjeeⁿ na nlcooⁿ.

Tsom na maqueeⁿñê ts'aⁿ

L'ue tsomwaa, na nntseicandiina' quia na nncwaa cwii xuee na mat'maⁿ. Matsona' ñeeⁿ maqueeⁿñê nn'aⁿ, ljo' ts'iaaⁿ, cwaaⁿ ndo' yuu na maqueeⁿñê jona.

Tsom na ma'moⁿ yuu mac'eⁿ ts'aⁿ

Juu tsomwaa l'uena', na nljei' cwaaⁿ na maqueeⁿñena' 'u w'aanasei.

Tsom carnet na maqueeⁿñê ts'aⁿ w'aanasei

L'ue tsomwaa, cha na nndagⁿ nljeii ts'aⁿ yuu mac'eⁿ oo na jndagⁿ ñet'oom cwii ts'aⁿ.

Tsom na ñ'oom xjeⁿ na nñjoml'ua

L'uena' cha na nndagⁿ nljeii ts'aⁿ waa' cwii ts'aⁿ oo yuu na mac'eⁿ cwii ts'aⁿ ñequio na tijndeina', matseijomna' juuna' cha'na cwii ndibujo.

Tsom constancia na ma'moⁿna' yuu mac'eⁿ ts'aⁿ

Luaa' cwii taⁿ ljeii na cwileil'uena' cha na lqueeⁿñena' nn'aⁿ cwii jomnta, cha'xjeⁿ na: cwii jomnta na quiwaa naquii' l'aa ntscwela.

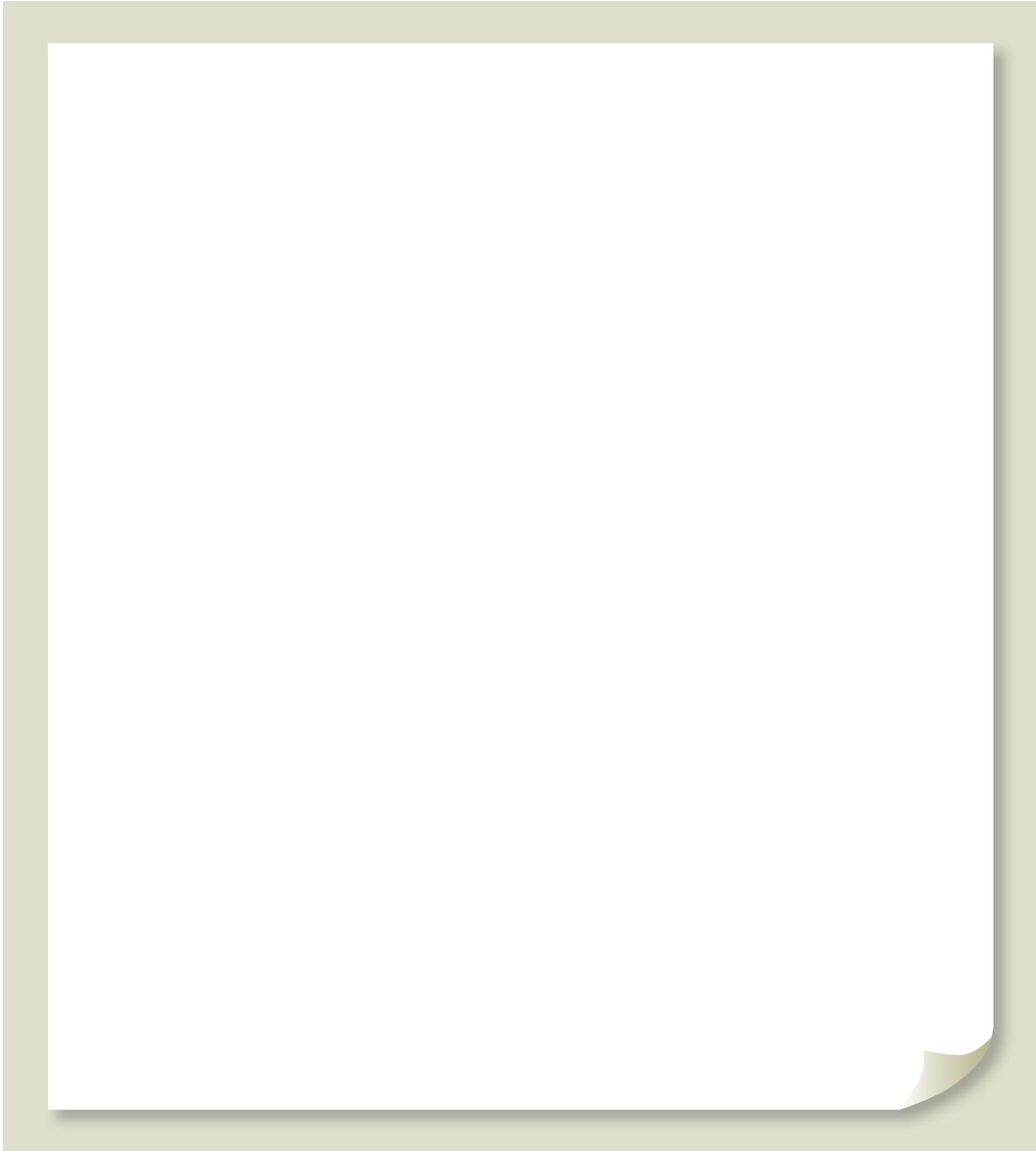
Ts'iaaⁿ na ma'moⁿ cwanti 'naⁿ

Ts'om cwii cwii 'naaⁿ catsa' ljo' na macaⁿna'.

Catsa' cwii tsom na ma'moⁿ yuu na 'u mac'eⁿ.

Catsa' cwii tsom na matseicandii na nncwaa cwii xuee, xuee chuu' cwii nn'aⁿ.

Ts'iaaⁿ na ma'moⁿ cwanti 'naⁿ

Catsa' cwii tsom na maqueeⁿñê ts'aⁿ, na nncwaa cwii jomnta w'aascwela.

Cwjeii'ndyu' cwii ñ'oom na majo'ndyo ljo na mawax'eena' njom' ndo' catseiljei' juuna' nacjoo' 'naaⁿ.

1. Naquii' na nntsei'naⁿⁱ na c'uaa jeeⁿ macaⁿna' _____
 cha quia na ndye nn'aⁿ juuna' mayuu' na ncjaawee' n'omna
 cantyja na neiⁿncoo' matseineiⁿna' ndo' tyeⁿ nñjom
 n'omna juuna'.
 - a) Najndyeeti macaⁿna', na nntsei'noⁿⁱ ljo'na' ñe'tseicandii ts'aⁿ
 na seiljeii ñ'oomwaa'.
 - aⁿ) Najndyeeti jnda ñetsei'naⁿⁱaⁿ juuna', ndo' nchii ñecwii ndii'
 xeⁿ nchii jndyentii'.
 - a) Najndyeeti macaⁿna' na jndye *libro* 'naaⁿⁱ juu ts'aⁿ na seiljeii
 libro na 'u nntsei'naⁿⁱ.

2. Juu _____, ñ'eⁿ joona' nndaq nntsei'noⁿⁱ ts'aⁿ ljo'
 ñe'catso ts'aⁿ na seiljeii ñ'oomwaa' ndo' 'u tijndeina' nntsei'noⁿⁱ
 quia na nntsei'naⁿⁱ ljeiiwaa'.
 - a) Najndyeeti na nntseinaⁿⁱ cwii taⁿⁱ ljeii.
 - aⁿ) Jndye na nnts'aa ts'aⁿ oo tonom.
 - a) Juu na 'naaⁿⁱ ts'aⁿ na nntseinaⁿⁱaⁿ.

3. Quia na nntsei'naⁿⁱ ljeii na c'uaa, 'u nndaq nntse'naⁿⁱ
 _____ ljeii'ñeeⁿ.
 - a) Ñequio na cwenta
 - aⁿ) Chiuu na 'u 'naⁿⁱ
 - a) Cha'cwijom na ca'naⁿ

Ts'iaaⁿ na ma'moⁿ cwanti 'naⁿ

Catseinchu' na jndaa' cwii cwii nnom ljo' na macaⁿna' na ncjaatyjo ts'aⁿ cha na yati nntsei'naⁿaⁿ na c'uaa, ndo' cju' numero' n'om 'naaⁿ nchu' na chuu' ntyjatmaaⁿ'.

- () Jndye na nnts'aa ts'aⁿ oo tonom.
- () Jndye ndii' nntsei'naⁿ' juuna' cha na nndaq nlei'naⁿ' nntsei'naⁿ' na c'uaa.
- () Macaⁿna' na nntsei'noⁿ' ñ'omtiuu 'naaⁿ' juuna'.
- () Nntsei'naaⁿ' ts'aⁿ na tic'uaa.
- () Nntsa' nc'ua na nntsei'noⁿ' ljo' ñe'catso juu ts'aⁿ na seiljeii ljeiiwaa'.
- () Nt'ia' yuu ñoom ljeii xqueⁿ tsom na nntsei'naⁿ', ljo' numero' ntsquii tsom ñoomna', ndo' xuee' ts'aⁿ na seiljeii juuna'.

Catsa' ljo' na macaⁿna' njom', ñequio ndyueeñ'oom na chuu' nacje, ts'om 'naaⁿ.

1. Catsa' cwii 'naaⁿ tsei nacjoo' ljeii na ñecwii cwii *nasales*, cha'xjeⁿ na: **aⁿ**
2. Catsa' cwii 'naaⁿ ~~x~~ nacjoo' ljeii na ñecwii cwii, na teincoo jndyeena' cha'xjeⁿ na: ~~xa~~
3. Ñequio cwii 'naaⁿ na ñenquiee nqui, catsei'ta', joo ljeii na cwii cwii na nntsei'naaⁿ ts'aⁿ joona' ñ'eⁿ ñaaⁿaⁿ, cha'xjeⁿ na: **a'**

tyee

cajaⁿ

tye

tyeⁿ

ti

su

ndaa

tee

tii

caja

ndyaa

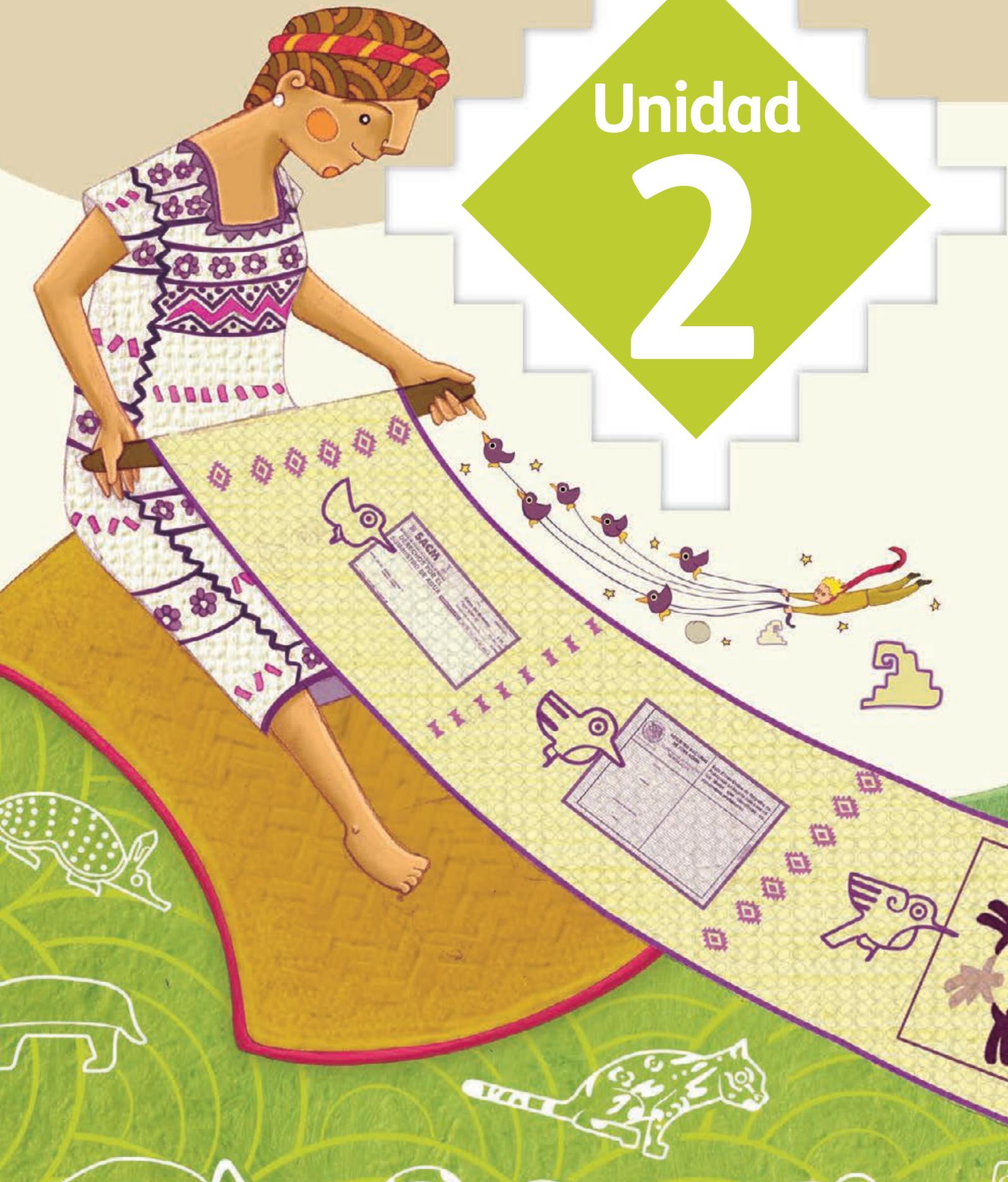
ta'

suu

tsja'

Unidad

2

Ñ'omtiuu 'naaⁿ ts'iaaⁿwaa

Ts'aⁿ ndyua ndo' ts'aⁿ tquiee:

- ◆ Catseiljei' ljo' na matsei'noⁿ, quia na nncwil'uee'ndyu' cwii ñ'omtiuu na mateijndeii na tyuaa' nntsei'noⁿ ts'aⁿ cwii nnom 'naⁿ.
- ◆ Cal'ue' ñ'oom na naqui na matseicandii cwii taⁿ ljeii 'u.
- ◆ Catsei'naⁿ na c'uua cwii taⁿ ljeii ndo' cal'ue' ñ'oom na naqui na matseineiⁿna'.
- ◆ Cal'ue' chiuu la'xmaⁿ ndo' nncwajnaⁿ yuu nleil'ue nt'om nnom na jnda teiljeii na jndaa' ñ'oom cwila'candii.
- ◆ Quia na nntseiljei' jndaa' cjañ'boom' xjeⁿ ñ'omtiuu 'naⁿ, ya ya catseiljei' ndo' catsei'yoo'ndyu' xjeⁿ na macaⁿna'.
- ◆ Catseiljei'nnda' cwii taⁿ ljeii, ya meiiⁿ na catseijndyoondyu' chiuu na waana' oo ñ'oom na matseineiⁿna', sag ticwanaaⁿ na nntseijndyoondyu' ñ'omtiuu 'naaⁿna'.
- ◆ Cal'ue' chiuu teiljeii cwii taⁿ ljeii ñequio ñomndaa.

Leisiom 1

Ñ'omtiuu 'naaⁿ ts'iaaⁿwaa:

- ◆ Cant'ia' chiuuwaa tsom na ñ'eⁿ cwe'yu nluii nasei ts'aⁿ ndo' ndibujo na chuuna', cha na nndaḡ nntsei'noⁿ ljo' na matseicandiina'.
- ◆ Catsei'noⁿ chiuuwaa na tjawinchu' na tuii tsom na ñ'eⁿ cwe'yu nluii nasei ts'aⁿ. Cha na nndaḡ ncwajnaⁿ xjeⁿ ntaⁿ na tseixmana'.
- ◆ Cant'ia' ndo' queⁿ cwenta ñ'oom na naqui na matseicandii tsom na ñ'eⁿ cwe'yu nluii nasei ts'aⁿ, cha na juuna' nntei'jndeina' 'u quia na macaⁿna'.
- ◆ Catsa' ts'iaaⁿ na nntsei'naⁿ cwii taⁿ ljeii na c'uaa, yuu na nntsa' cwii jndye na jmeiⁿndyu' ndo' cwiicheⁿ jndye na ya ncjaawee' ts'om ts'aⁿ.
- ◆ Cal'ue' ñ'omtiuu na ya nleiljeii nacjoo' tsom *volante*.
- ◆ Catseiljei' cwii tsom *volante* ñequio ñ'omtiuu na 'u jndaḡ seijndaa'ndyu'.
- ◆ Cant'ia'ya' ndo' catseyoo'ndyu' tsom *volante* xeⁿ na macaⁿna'.
- ◆ Cal'ue' chiuuwaa na tjawinchu' we nommeiiⁿ, tsom na ñ'eⁿ cwe'yu nluii nasei ts'aⁿ ndo' tsom *volante*.
- ◆ Cal'ue' ñ'omtiuu na jndaa'ti na cwila'candii we nnom na ñ'eⁿ jndaḡ sa' ts'iaaⁿ, tsom na ñ'eⁿ cwe'yu nluii nasei ts'aⁿ ndo' tsom *volante*.
- ◆ Catseijom' aa ñecwii xjeⁿ la'xmaⁿ nommeiiⁿ, tsom na ñ'eⁿ cwe'yu nluii nasei ts'aⁿ ndo' tsom *volante*.
- ◆ Cal'ue' cwaaⁿ xjeⁿ cwiwil'ue ljeii na ñe'cwii cwii ndo' cwaaⁿ na wena' cha na ndaḡ nntsei'noⁿ yuu cwicwil'uena' quia na nleiljeii.

Cant'ia' ndibujo na ñoom nacje ndo' catsei'naⁿ ljo' na cwila'neiⁿna'.

Catseineiⁿ ñequio nc'ia' ñ'oom na mawax'eena' nmeiiⁿ.

¿Ljo' tsom matsei'tiuu' na mañenquiaa yuscundyua nnom ti' na wacatyeeⁿ nacanom'm?

¿Yuu l'ue tsomwaa?

¿Ñeeⁿ joo quila'cato' tsom na luaa' waa?

¿Yuu cwiicheⁿ joo ntyji' na quiñe'nquiana tsom na luaa' waa?

Nacjoo' tsom tmeiⁿ 'naⁿ cant'ia' Tsom na ñ'eⁿ Cwe'yu Nluid nasei ts'aⁿ. Catsei'naⁿ ljeii na ñoomjndyee xqueⁿ tsom, xjeⁿntaⁿ ljeii na chuu', ndibujo 'naaⁿna' ndo' catseineiⁿ ljo' na 'u sei'noⁿ na matseineiⁿ juuna'.

1207404944

Tsom na ñ'eⁿ teijleii xuee' ts'aⁿ

Tmaaⁿ na naqui na mateijndeiⁿ nn'aⁿ ñequio nasei

Chu najndeiina:
Waa xjo: CS/H Xochistlahuaca

Numero folio: 1207404944
Xuee na ljuu' tsomwaa: 9/3/2009 10:21:41 am
Modulo: HBC Xochistlahuaca
Ts'ondaa: Guerrero

Ñ'OOM CANTYJA 'NAA ⁿ TS'A ⁿ	CWANTI NNTIOML'UA CWII W'AA TS'A ⁿ	
Xuee' ts'a ⁿ : Arango María Aurelia CURP: AAXA420516MGRXR09 Yuu mac'e ⁿ ts'a ⁿ : Benito Juárez Xochistlahuaca SD, Col. Tercera Sección	Cwanti na cwii chu: Chiuwaa teijndaa' na nnc'om nn'a ⁿ :	01 Na nntei'jndeiindyey tyjeena

Ncuae nn'a ⁿ na 'ooquiee'ndye				
Folio 'naa ⁿ ts'a ⁿ	Xuee' ts'a ⁿ	Ljo' ncuiiñe	Xuee na tuiñe ts'a ⁿ	Nn'aa ⁿ ts'a ⁿ
1206400145-1	Arango María Aurelia	M	5/16/1942 12:00 Am	Titular
1206400145-2	Lopez Garcia Librado	H	8/28/1938 12:00 Am	Esposa (o)

-Tsomwaa mateijndeiina we nnom 'naⁿ nasei na cwe'yu na ndagg nluid me'i'nquia ts'aⁿ oo cwii nnom natg' t'maⁿ na nchii ts'aⁿ nnts'aa.

-Nco'nom ts'aⁿ cwii tsom na m'imgⁿ nnoom ljo' nasei na cwe'yu nluid jom ndo' ljo' tseixmaaⁿ na nts'aa'.

-Cecasoeh matseicandiina na tsomwaa jndeiina ndyee chu ndo' nndg xuee na. Nlca'na' cwiiñeⁿ cecasoeh xeⁿ na nleiljeii xco xuee' ts'aⁿ jndagñia.

-Chiuwaa najndeiⁿ tsomwaa na matseicandii cecasoeh, jo' na joo nn'aⁿ na tyotei'jndeiindyey tyjee naquii' waa joona cwe' luad' leixco ncuena ndo' joo nn'aⁿ na cwitei'jndeiindyey tyjee maca'na' n'omc'eendyena na ntiom'l'uana cha na ndicwaⁿ ndagg nluid nasei cwe'yu joona, ndo' ticwii chu ñenquii' luad' ncjaateijndeiina' joona.

-Mei'nquia cwii nnom cantyja 'naaⁿ ts'aⁿ xeⁿ na ñe'tseichueeⁿ eⁿ nacjoo' tsomwaa, maca'na' na nncjaⁿ waa na xje' jo' ts'iaaⁿ na waana' _____

"Mei'nquia ts'aⁿ nndagg nluid nasei jom na cwe'yu, ee ticat'uiina' ñequio me'i'ncwii partido. Ticwanaaⁿ na cwe' nleil'uetona' na nchii ntseyog'ñena' cantyja 'naaⁿ ts'oom."

Ts'aⁿ na cwiluitqueiñe naquii' cwii waa na mawancweⁿ eⁿ ñequio ljeii na teijndaa' cantyja 'naaⁿ nasei na waa naquii' articulo 77 bis 4, taⁿ I, II, III.

Tsom na to'nom ts'aⁿ ndo' firma 'naaⁿ na mawancweⁿ eⁿ

C'ḡ' ñ'oommeiiⁿ na mawax'eena' njom'.

¿Ljo'na' matsei'tiuu' na l'ue na ñoom xuee na tuii tsomwaa'?

¿Ljo' ñe'catsona' cantyja 'naaⁿ taⁿ ljeii yuu na oo Ncuee nn'aⁿ na 'ooquiee'ndye cantyja 'naaⁿ ts'aⁿ xeⁿ na nncue'?

¿Ljo' matsei'tiuu' na matsona' cantyja 'naaⁿ tsjo'ñjeeⁿ na nñe'nquia nn'aⁿ cwii w'aa'?

¿Ljo' ts'iaaⁿ matsei'tiuu' na Tsom na ñ'eⁿ Cwe'yu Nluii nasei ts'aⁿ jeeⁿ jndaa' matseicandiina' chiuu tseixmaⁿna'?

Catsei'naⁿ Tsom na ñ'eⁿ Cwe'yu Nluid nasei ts'aⁿ ndo' cant'ia' aa ñoom ljo' na 'u seitiuu'.

¿Tsom na ñ'eⁿ Cwe'yu Nluid nasei ts'aⁿ aa chuuna' cantyja 'naaⁿ ljo' na 'u jnda seitiuu'?

¿Cwaaⁿ cwiicheⁿ ñ'loom xco na ljei' na secandii tsomwaa' 'u?

C'o' ñ'oommeiiⁿ na mawax'eena' njom'.

¿Ñeeⁿ juu 'naaⁿ Tsom na ñ'eⁿ Cwe'yu Nluid nasei ts'aⁿ?

¿Cwaaⁿ nn'aⁿ na ñ'eeⁿ ncuee nacjoo' tsom na ñ'eⁿ cwe'yu nluid nasei ts'aⁿ?

¿Ñeeⁿ juu na mawancwee' na xcwe to' tsom ndo' na s'aa firmaⁿ na maco'ñom juuna'?

¿Cwanti tiaⁿmpo na waa najndeii tsomwaa?

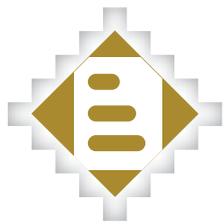
Nacjoo' 'naaⁿ catseiljei' ñ'oom na majo'ndyo.

¿Ljo'na' nnts'aana' xeⁿ na ticañoom sayo nacjoo' tsom na cwiñe'nquia na w'aanasei?

- a) Tjaa yuu jndeiiina'.
- aⁿ) Tjaa ljo' nts'aana'.
- a) Xocandag nleil'ue juuna' yuu na waa w'aa scwela.

Ljo' ñe'catsona' taⁿ na teiljeii cantyja 'naaⁿ tsjo'ñjeeⁿ na ñe'nquia nn'aⁿ cwii w'aa:

- a) Ñe'catsona' na luad' tsom cwentaa nn'a cwii w'aa.
- aⁿ) Tsjo'ñjeeⁿ na maju'na' na ntiom'l'ua nn'aⁿ w'aa.
- a) Tsjo'ñjeeⁿ na maca'na' na ntiom'l'ua ngobiernom.

Ñequio cwii 'naaⁿ catseix'iaa'ndyu' ndyueeñ'oom na mant'ia' na chuu' cwii ntyja ñ'eⁿ nt'omcheⁿ ndyueeñ'oom.

Xuee na cwintycwii najndeii tsomwaa

Ma'moⁿna' cantyja 'naaⁿ ndaatyuuaa oo tsjoom yuu na nlcaⁿ ts'aⁿ tsomwaa.

Ts'aⁿ na 'naaⁿ tsomwaa

Ma'moⁿna' cantyja 'naaⁿ xuee na tuii tsomwaa.

Xuee na tuii tsomwaa

Ma'moⁿna' xuee na cwintycwii na jndeii tsomwaa.

W'aanasei

Xuee' ts'aⁿ na cwe' tjaquiee'ñeya xuee' na mati cwe'yu luii nasei juu.

Xuee' ts'aⁿ na mateijndeiiina' juu

Xuee' ts'aⁿ na ndag ncwjaañe ncwee nn'aaⁿ naquii' tsomwaa.

Aa mantyji' na...

Tsom na ñ'eⁿ Cwe'yu' Nluii nasei ts'aⁿ luua' cwii tsom na ma'moⁿna' na 'u ndo' nn'awa', nndag nto'ñoom'yo' ndo' na nluii nasei cha'sondyo' na cwe'yu' na mañenquiaa w'aanasei, cantyjati xuee na joo nn'aⁿ na cwil'a nasei jnda t'ioomna nacjoo' tsomwaa'.

Ljeii na nntsei'naaⁿⁱ ts'aⁿ na c'uaa

Catsei'naⁿⁱ jndye ndii' nchu'ljeii cha'xjeⁿ na macaⁿna'.

- a) ¡Cwa 'u, jeeⁿ ya ntyjiiya na mant'iaya 'u! (Jeeⁿ cjawee' ts'om'.)
aⁿ) Catsu' n̄ōoⁿya chiuu tuiiyuu na ljo'. (Jmeiⁿⁱndyu'.)
a) ¡Jeeⁿ neiⁿncoo' ñjaaⁿñe! (Jeeⁿ cjawee' ts'om'.)
aⁿ) Ticjawee' ts'ōoⁿya na nmeiiⁿⁱ quiche'. (Meiⁿⁱndyu'.)

Cal'uee'ndyu' nt'omcheⁿ nchu'ljeii, ndo' catsu' joona' ñequio na jeeⁿ cjawee' ts'om' ndo' jmeiⁿⁱndyu.

Cjañjoom' ts'om' na...

Quia na nntsei'naⁿⁱ jeeⁿ l'ue na nntsei'noⁿⁱ chiuu mach'leena' ntyjii ts'aⁿ na matsei'naaⁿⁱ aa jmeiⁿⁱñê oo aa jeeⁿ cjawee' ts'oom, cha'xjeⁿ na 'u jnda sei'naⁿⁱ je'ndyo oo nndaq nnts'aana' na jeeⁿ cachqueeⁿⁱeⁿ oo na jeeⁿ matseit'maaⁿⁱñê oo na cwe' w'iito nnoom na matsei'naⁿⁱaⁿ.

Xjeⁿ na 'u matsei'naⁿⁱ nchu'ljeii na majndyeti jeeⁿ tijndeina' nljei' aa cwentoo oo aa ñ'oom *fábula* ljo' na 'u matsei'naⁿⁱ ee cantyja chiuu na cwja'tsei'naⁿⁱ juuna' nljei' aa too' nchu' ljeii na cha'cwijom jmeiⁿⁱñê ts'aⁿ oo na jeeⁿ cjawee' ts'oom ndo' na jeeⁿ matseit'maaⁿⁱñê. Quia na nntsei'naⁿⁱ macaⁿna' ntsei'naⁿⁱjndyee' ljo' na 'u nntsei'naⁿⁱ cha na nntsei'noⁿⁱ ñ'omtiuu na matso ljeii macaⁿna' na ncjacwintyje' chjoowitaⁿⁱ quia na nnt'ia' punto, na nntsa' na ljo' ndeijdeiina' na nntsei'noⁿⁱ ts'aⁿ cwaaⁿ ñ'omtiuu na t'maⁿti na matso nchu'ljeii na majndyeti.

C'uaa catsei'naⁿ cwentox'iaameiiⁿ.

1. Jeeⁿ ndya' neiⁿncoo' wiindyo xjeⁿ na jnaⁿndyo
jeeⁿ ntoomndyo cantyja na jom'aaⁿndyo
ndo' je' je' cwila'cweena ja liaa canchii'
na 'ooñ'omna ja na nnc'io.

(wouf)

Cwento na seiljeii juu José Pino

2. Nomtyuaa tuiindyo
chu'tyeⁿndyo chacwiijom ñ'eⁿ l'uaawii
ndo' 'ñeeⁿ juu na mat'ioo cantyja 'naⁿya
juu tsaⁿ'ñeeⁿ matyjeeⁿ cajndaqãê ja.

(u!əwax̄ɪ)

Cwento na seiljeii juu Carmen Bueno Rubio

3. Ñequio tjaⁿ s'aana' ja,
ñ'ãⁿya ñ'eⁿndyu' ndo' mañenquiaya na t'maⁿ ts'om
Ndo' meiiⁿ na quiawaa quitseilio'a 'u,
xjeⁿ na nntseitjoona' ja na cwiluiindyo ts'aⁿ na ya
ñ'oom 'u ñ'eⁿñe, mana taxocandqa nntseineiⁿ'ti'
cwento.

(u!əwɪ pu nnf)

Cwento na seiljeii juu Manolo Bernabé

4. Ja jmeiⁿ ntyiia ndo' mati teiⁿya,
Ndo' titeiⁿ xeⁿ nchii najndyee teiwiindyo,
ndo' meiⁿ nchii ndaaluae ja ndo' meiⁿ nchi jndaa
Saa naquii'ndyo quint'iaya calcaa.

(sarteⁿ)

Cwento na seiljeii juu Manolo Bernabé

5. ¿Ljo'na' la' na meiiⁿ na nncuo ts'om jndaa saa
xocandaa' juuna'?

(uⁿdmcu)

Cwento na seiljeii juu Encarna

6. Mancooya njom'
tja'naⁿ 'ndyoya,
Niom ndei'n'ooⁿya, macwa' ja
ma'undyu' ja ndo' meiiⁿ tacjañjoom' ts'om' ja.

(oⁿbuc)

Cwento na seiljeii juu Nicolás Eusebio

Matseitiuuya cantyja 'naaⁿ ljeii na jnda sei'naⁿya

¿Aa jndei'na' tjoⁿya xjeⁿ na sei'naⁿ nt'om cwento x'iaa?

¿Ljo' ndyueeñ'oom s'aana' na jndei'na' sei'naⁿya?

¿Cwaaⁿ cwii nnom nnts'aana' na jeeⁿ ya xeⁿ na ja 'naⁿya na c'uua nntsei'naⁿ?

¿Jndiia ljo' na ñetso juu ts'aⁿ na ma'moⁿ nooⁿya cantyja 'naaⁿ ljo' na ja ñesei'naⁿya?

Catsei'naⁿ cwentoo' “Tsuii ñ'eⁿ st'eiⁿ”, na ñoom naquii' *Libro* na nntsei'naaⁿ ts'aⁿ tquiee ndo' c'omc'eendyu' na nntsei'naⁿ juuna' na c'uua.

Cwil'uee'ndyu' ñ'oommeiiⁿ cha na nlei'naⁿti' na nntsei'naⁿ.

- Ñequio na ñemaaⁿ catsei'naⁿ nchu'ljeii na majndyeti ndo' cal'ue' ñ'omtiiu 'naaⁿna'.
- Catsa' cwenta na ya nleic'uua ndyueeñ'oom na matsei'naⁿ.
- Cal'ue' chiuu na tjachuii' ljo' na ty'elue joo nchu'ljeii na majndyeti ndo' cal'uee'ndyu' nt'omcheⁿ nnom na ndaa ntsu' joona'.
- Tyjoocheⁿ na nntsei'naⁿ queⁿ cwenta ljeii na ñoom xqueⁿ tsom na nntsei'naⁿ, ljo' numero' ntsquii tsom na teiljeiina', 'ñeeⁿ juu na seiljeii oo na seiteincoo' juuna'.

Cant'ia' ndibujo na chuu' ndo' catsei'naⁿⁱ ljo' na cwila'nei^{na}'.

C'o' ñ'oommeiiⁿ na mawax'eena' njom' ndo' catseineiⁿ cantyja 'naa^{na}'.

ʒLjo' tsom luada' matse'itiuu' 'u?

ʒLjo' ñ'oom matseicandiina' nacjoo' tsomwaa'?

¿Chiuuwaa xuee'na' na ta'jnaaⁿⁱ nn'aⁿ?

¿Aa waa cwii xuee na jnda ñetquia nn'aⁿ cwii tsom cha'na tsomwaa' njom' ntyja ts'om nataa?

Cant'ia' ndo' catsei'naⁿⁱ nchu'ljeii na majndyeti.

¿Aa ntyji' na nn'aⁿtquie nioomti mat'uui tycuwaa' joona?

Nndaḡ nntsa' na tinc'oom ntycu ndo' lqueeⁿ 'u

Xeⁿ tyot'uui tycu ndo' lqueeⁿ 'u ndo' tyoja'quie' tsei'nchquia. ¿Mañjom caluii' nasei 'u!

Na ncja'quie' tsei'nchquia luua' na yati, tixocaljo' saaⁿ tjaⁿⁱ na macandaḡ.

Catsei'naⁿ ndo' cwjaa'ndyu' 'naaⁿ nchu'ljeii na cwilanei'na' cantyja 'naaⁿ tsom *volante*.

Luaa cwii tsom na jeeⁿ jndye teiljeii.

Luee nn'aⁿ quitjaandye nn'aⁿ joona' quia na quit'omna.

Jeeⁿ neiⁿncoo' ñ'oom matseinei'na' cha na ts'aⁿ nntsei'naaⁿñ'eⁿ juuna'.

Ñoom xuee na tuiina' ndo' firmaⁿ naquii' ñ'oom na matseinei'na'.

L'uená' na nntseicandiit'maⁿna' cantyja 'naaⁿ cwii nnom.

Jndaa teiljeii ndo' titco ñ'oom na ñ'oomna'.

Quia na maco'ñom ts'aⁿ tsomwaa mañenquiána' na nntsei'naⁿaⁿ.

Aa mantyji' na...

Tsom *volante* luaa' cwii tsom na jeeⁿ jndaa' ndo' ticwee' jndye teiljeii nacjoo' xcwe cwii tsom canchii' na l'uená' na matseicandiina' cwii nnom ñ'omtiuu, yuu na cwiwil'ua, ljo' na cwiwil'ua, nt'om nnom ts'iaaⁿ oo na leit'maaⁿ cwii nnom 'naⁿ ndo' nt'omcheⁿ. Na jndyeti ndii' luee nn'aⁿ qui'ooquie' nommeiiⁿ jo' n'om nataa oo quintyjona' cwii joo yuu na ya nt'uui ts'aⁿ juuna' na nntsei'naⁿaⁿ.

L'uená' na nt'omna', na nntseicandiina', cwii nnom ñ'omtiuu, cha'xjeⁿ na cantyja 'naaⁿ cwii nnom oo cwii ts'aⁿ, oo na nntseilcwiiñ'ena' cwii nnom.

Ñ'oom na tseixmaⁿ tsom *volante* jeeⁿ tomndyo ndo' jndaa'na', ndo' cha na neiⁿncoo' ntyjii ts'aⁿ na nntsei'naaⁿ juuna', jo' na chuuna' colo na neiⁿncoo' ñequio ndibujo na jeeⁿ ncjawee' ts'om ts'aⁿ.

Catsa' cwii tsom *volante* cwil'ueendyu' ñ'oommeiiⁿ.

W'aa scwela *primaria* na jndyu Meiye Ndaalco nntseitjomna' cha'tso nnom *periódico* na tal'ue cha na nleil'uana' ndo' nlui' tsjo'ñjeeⁿ na nleijnda colo na nleicoo' l'aa ntscwela.

C'ḡ' ñ'oom na mawax'eena' nmeiiⁿ na nntsa' tsom *volante*:

¿Ñeeⁿ nnom matseineiⁿ tsomwaa?

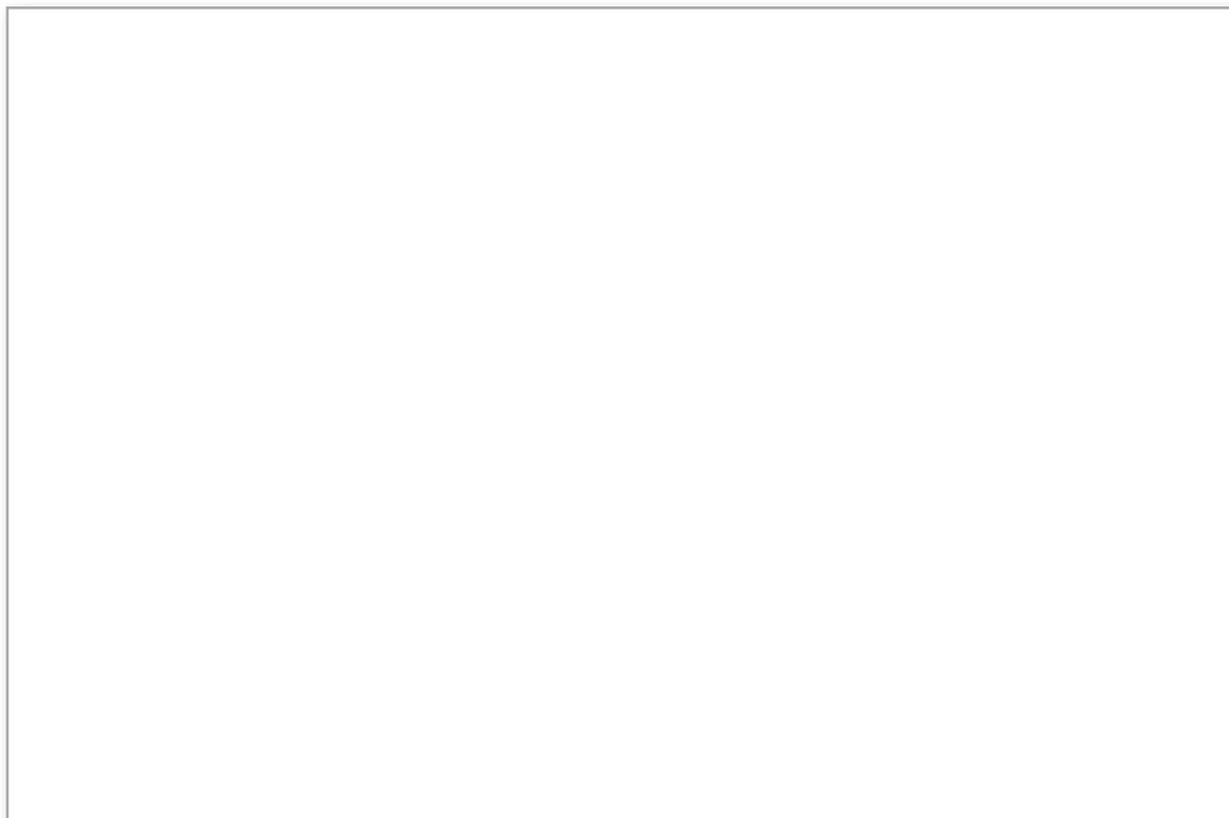
¿Cha'na ljo' ñ'oom oo nchu'ljeii nntseiljei' nacjoo' tsomwaa cha na ncjawee' n'om nn'aⁿ juuna'?

¿Joo nn'aⁿ na cwint'iaa cantyja 'naaⁿ tsomwaa, yuu ndo' cwaaⁿ *hora* na 'ooñ'omna' juuna'?

¿Ljo'na' nl'ana tsjo'ñjeeⁿ na nntjeii'na?

**Ñequio ñ'oom na t'o' na ta'x'eena' 'ndyo' na teiljeii
nandye, catseiljei' cwaaⁿ ñ'oom macaⁿ'na' na
nljo nacjoo' tsom *volante* waa.**

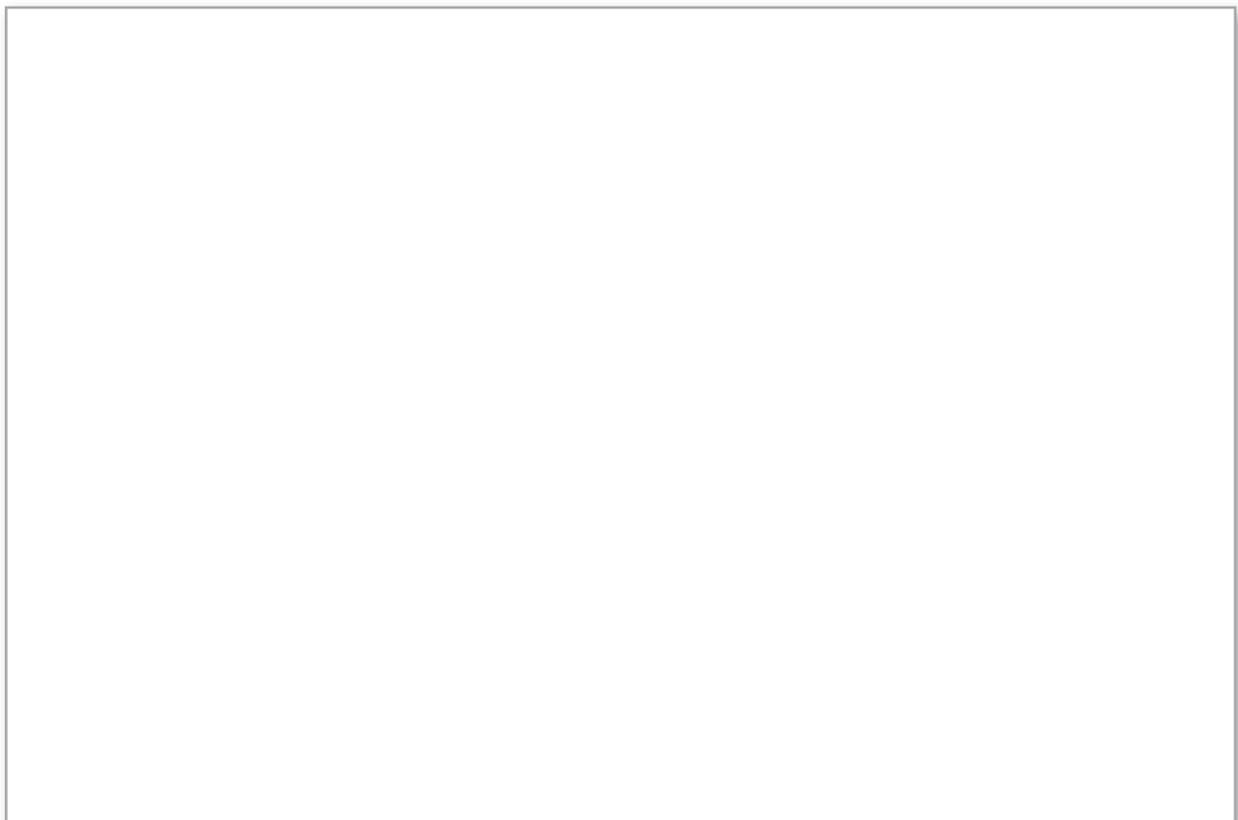

Cant'iannda' ljo' na jnda seiljei', xeⁿ na lcaⁿna' na nntseyoo'ndyu' cja'ñ'oom' cwenta ñ'oommeiiⁿ.

- ¿Aa nntsei'noⁿ ts'aⁿ ljo' na nluii?
- ¿Aa nntsei'noⁿ ts'aⁿ ljo' ts'iaaⁿ na nluii ñjaaⁿ?
- ¿Aa ñ'oom tsom *volante* cwaaⁿ nluii ts'iaaⁿwaa?
- ¿Aa ma'moⁿna' yuu cwijom macaⁿna' na 'oo nom *periódico*?
- ¿Aa matsona' ljo' ts'iaaⁿna'?
- ¿Aa neiⁿncoo' oo aa nncjawee' ts'om ts'aⁿ ñ'oom na tseixmaⁿna'.

Xeⁿ na ticjaanjoom' nntsa' tsom *volante* aa na ticwee' jndaa'na' quia jo' catsa' xco' juuna' ljoo.

Chiuuwaa na nntseijom' nchu'ljeii na majndyeti

Naquii' leisiomwaa nt'iaaya tsom na ñ'eⁿ cwe'yu nluii nasei ts'aⁿ ndo' tsom *volante*. Aa nndag^g nntsu' meiiⁿ ñe'ndyee nnom chiuu na tseixmaⁿ cwii cwii tsomwaa.

Tsom na ñ'eⁿ cwe'yu
nluii nasei ts'aⁿ

Tsom *volante*

Catseiljei' ndo' catseineiⁿ.

¿Yuu cwichuii'na'?

¿Cwaaⁿ xjeⁿ ndo' yuu cwiwil'ue cwii cwii nommeiⁿ'?

¿Ljo' ts'iaaⁿ' na nntseiljeii ts'aⁿ joona'?

Matseitiuuya cantyja 'naaⁿ' ñomndaa

Queⁿ'ya'ya' cwenta na nntsei'naⁿ' nchu'ljeii na majndyeti.

We yolcunch'u na tyoowe'ntyjo ndyuu to'na l'ana **tyoo**'sei' **too**' xuaa tiomna **ndaa** na nt'iuuna', ndya' **ndyaa** jnda' tyoo'sei' jnda' jom ñe'cwiinom'na' ndo' matseixuaa xjo casaa ndoo' w'aa scwela ndo' macwitjo' **ntu** ndo' na t'maⁿ chom jñomna xuaa t'aa **ntyuu** na tyjo w'aa.

C'ᵒ' 'ndyooñ'oom na mawax'eena' njom' ndo' catseicandaa'ndyu' ndyueeñ'oom na matseitjoona'.

1. ¿Naquii' cwii tmaaⁿ nn'aⁿ na cwitjoo' cwiwil'uee'ndyena ndolei, tseil'uaa ndo' mati cwiwil'uee'ndyena?

2. W'aa yuu na cwileil'ua nantquie niom naaⁿ, niom ntjaa'coo' ndo', ¿cwaaⁿ cwiicheⁿ nnom nanquie waa?

3. ¿Ljo' macaⁿna' na nnc'ua' xeⁿ jnda tcwa'?

4. ¿Jeeⁿ ca'naⁿ watsoo yu'ndaa nacjoo' jnduu ee na jeeⁿ?

5. Naquii' tsjoom suljaa' ñetiom l'aa jnda, l'aa nquio ndo'. ¿Cwaaⁿ nt'omcheⁿ l'aa ñetiom?

6. ¿Aa too' xuaa na ñjom ntjo?

Na matsei'tiuu' 'u ljo'ts'iaaⁿ' na cwichuii'
ndyueeñ'oom ñequio nc'iaana' catseiljei' nacjoo'
'naaⁿmeiiⁿ ljo' na 'u matsei'noⁿ'.

Catsei'naⁿ' nchu'ljeii na majndyetei.

Joo ljeii **nd, ty, ndy, nty** ñequio ñomndaa jeeⁿ
jndaa' chiuu na nnts'aa ts'aⁿ jndyee ljeimeiiⁿ
ñe'catseijomna' joona' cha'na t ndo' n, sqa na
nntso ts'aⁿ joona' ñ'eⁿ ñomndaa nleil'uee'ñe ts'aⁿ
jndye na waa ts'om xtyoom'm ndo' matseitooñê
'ñom ñequio na matsein'meiiⁿ'eⁿ ntjaⁿ 'ñom.

Catseinchu' ljeii cañ'eeⁿ na ñjom ts'om 'naaⁿ,
 catiom' ljeii na chuu' nacje cant'ia' cwaaⁿ ljeii
 na macaⁿna' na nncwi'ntyjee' oo na macaⁿna' na
 mmaⁿ.

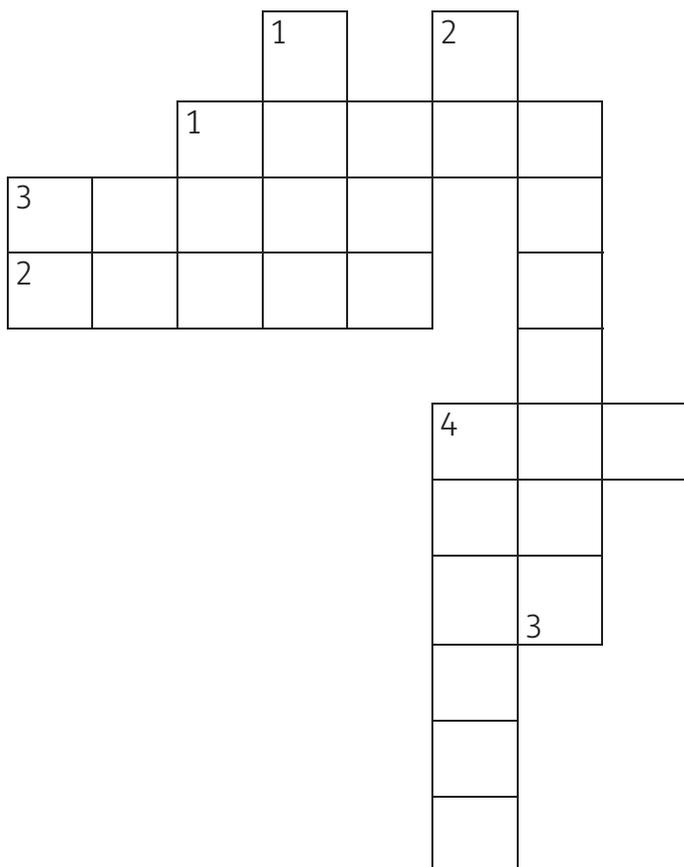
tyee
ta

ndyaqya
ty'oom

tyuaa
tymeⁿ

tyuee
tya

Ljeii cañ'eeⁿ na ñjom ts'om 'naaⁿ

Ljeii na mmaⁿ

1. Cwii joo yuu na nndga nnc'oom ts'aⁿ ndo' nndga nnom' ts'aⁿ.
2. Cwiwil'uena' quia na nncwa ts'aⁿ jnom.
3. ¿Ljo' tjoom nn'aⁿm'aⁿ quia na jndyena na tueeⁿe?
4. Na jndye s'om niom jom jo' na cwiluena jom ts'aⁿ...

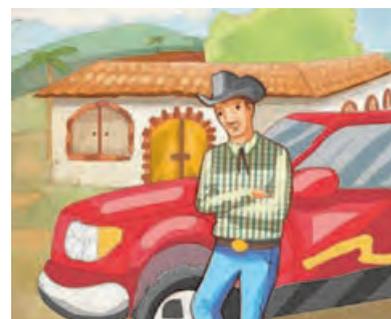
Ljeii na meiⁿ'ntyjee'

1. Jom na quich'eeⁿ meiⁿxa.
2. Cwii joo yuu na nndga nnt'iaa' ts'aⁿ na tquia.
3. Quiagⁿya cwenta ñ'loom na nntseineiiⁿ.
4. Tyjee' ts'aⁿ na majndga tyoo' ndo' jom...

Ndibujo na chuu' na mant'ia' cat'iom' ncueena'.

ta - tya

tee - tyee

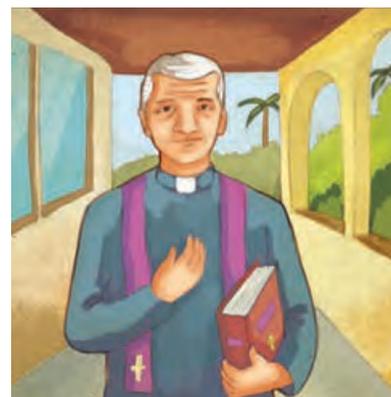
tuaa - tyuaa

t'oom - ty'oom

tmeiⁿ - tymeⁿ

ndo' - ndyo'

tuee - tyuee

ndoo - ndyoo

ndaaya - ndyaaya

Catsei'naⁿ nchu'ljeii na majndyeti ndo' queⁿ cwenta ndyueeñ'oom na ntomti.

To' **nt'om** ti' na t'uaana **nty'om** tyuaa' Tinom l'ana ts'iaaⁿ yuu na waa **tyue'** nandyee' yuu na jeeⁿ **nty'a** na cwic'eeⁿ canc'oo na jeeⁿ **nt'a** nt'andye, jnda na t'uaana nty'om'ñeeⁿ mana jla'canaaⁿ ndyena naquii' n'oom tyue'ñeeⁿ mana jnomna luaa tanomntsa, jnda we quii' ndaalua na jeeⁿ ya **tua'** mana **tue'** jndye tanomntsa. Jo' na matso cwii ti'ñeeⁿ nnom Tinom jeeⁿ yawaa nnom **tyua'**, jnda jo' mana ty'ecuena yuu na waa tsjo' jo' na ndyuena niroom naquii' **ndoo'** ndo' jeeⁿ **ndyoo'** s'aana' yuu na ty'e niroom'ñeeⁿ nc'ee'na.

Catseinchu' ljeii na ljei', we nchu' najndyee jo' catseiljei' ljeii na matseijomna' ndo' nchu' wjaandyee catseiljei' chiuu ts'iaaⁿ na tjachuii'na'.

Ñ'oom na ñe'cwiixje ⁿ	N'oom na tiñe'cwiixje ⁿ

Catseicandag'ndyu' ndyueñ'oom na candag ñequio 'ndyooñ'oom na machuu'.

nt'om

ndoo'

nty'om

ndyoo'

nty'a

nt'a

Jeeⁿ jndye _____ majndag Leico.

Yuu na jeeⁿ _____ jndye calcoo m'aⁿ.

Yuu na jeeⁿ _____ jndye luyi cwic'eeⁿ.

Lala jeeⁿ jndye _____ matseicaneiⁿ.

Naquii' tsjoom m'aⁿ calue' _____.

'O cwila'naⁿ'yo' ljeii ñomndaa sag _____ tja'naⁿ.

Jeeⁿ ya na 'o cwinquio'yo' scwela ñomndaa sag _____ tyoonquio.

Leisiom 2

Ñ'omtiuu 'naaⁿ ts'iaaⁿwaa:

- ◆ Cant'ia'ya' chiuuwaa tsom CURP ndo' ndibujo na chuuna', cha na nndaḡ nntsei'noⁿ ljo' na matsona'.
- ◆ Catsei'noⁿ chiuuwaa na tjawinchu' na tuii tsom CURP.
- ◆ Cant'ia'ya' ndo' queⁿ cwenta ñ'oom na naqui na matseicandii tsom CURP cha na juuna' nteijndeina' 'u quia na macaⁿna'.
- ◆ Catsa' ts'iaaⁿ na nntsei'naⁿ cwii taⁿ ljeii na c'uaa, yuu na nntsa' cwii jndye na jmeiⁿndyu' ndo' cwicheⁿ jndye na ncjawee' ts'om ts'aⁿ.
- ◆ Cal'ue' ñ'omtiuu na ya nleiljeii nacjoo' tsom *cartel*.
- ◆ Catseiljei' cwii tsom *cartel* ñequio ñ'omtiuu na 'u jnda seijndaa'ndyu'.
- ◆ Cant'ia'ya' ndo' catseyoo'ndyu' tsom *cartel* xeⁿ na macaⁿna'.
- ◆ Cal'ue' chiuuwaa na tjawinchu' nommeiiⁿ, tsom CURP ndo' tsom *cartel*.
- ◆ Cal'ue' ñ'omtiuu 'naaⁿ nom na jnda teiljeii, tsom CURP ndo' tsom *cartel*.
- ◆ Cant'ia' aa ñecwii xjeⁿ la'xmaⁿ nommeiiⁿ, tsom CURP ndo' tsom *cartel*.
- ◆ Cal'ue' cwaaⁿ xjeⁿ cwiwill'ue ndyueeñ'oom na ma'moⁿna' na jndye 'naⁿ ndo' joo ñ'oom na ma'moⁿ na ñecwii 'naⁿ cha na nndaḡ nntsei'noⁿ chiuuniom na teiljeina'.

Cant'ia' ndibujo na chuu' ndo' catsei'na^{n'} ljo' na cwila'nei^{n'}na'.

126

Catseinei^{n'}.

- ¿Na matsei'tiuu' 'u cwaa^{n'} tsom luaa'?
- ¿Yuu nndaḡ nleil'uee'ndyoḡ juu tsomwaa'?
- ¿Yuu na nndaḡ nleil'ue tsomwaa'?

Cal'ue' naquii' tsom tmeiⁿ 'naⁿ, tsom CURP catsei'naⁿ ñ'oom na chuuna' ndo' catseineiⁿ cantyja 'naaⁿ juuna'.

 YUU CWI'OOQUIE' NCUEE CHA'TSO NN'A^N NDYUAA SNDAA' ÑECWII NNOM XJEN CHIUWAA NA CWILEILJEII NCUEE NN'A^N	CWE'YU LJUI' TSONWAA TSOMWAA LJUI'NA' CANTYJATI Ñ'OOM CANTYJA 'NAA^N TS'A^N NA MACHUU' NACJOO' TSON XQUE^N XUEE^NEN:
CLAVE 'NAA^N TS'A^N JEAC790403HGRSPN00 XUEE' TS'A^N NA CANDAA' CAÍN DE JESÚS APÓSTOL XUEE NA LJUI' TSONWAA 20/04/1999 NUMERO' FOLIO 035929097	TSOM XQUE^N XUEE' TS'A^N TS'QNDAA: GUERRERO NDAATYUAA: SULJAA' CHU NA TUIIÑE TS'A^N: 1979 NUMERO' LIBRO: 0001 NUMERO' 'NAA^N TSON XQUE^N XUEE' TS'A^N: 00107 NUMERO' TSON NA TQUIAA WATS'IAAN: NUMERO' NA TSEIXMA^N YUU NA NDII TSON: CRIP: 120710179001070

Quia na matsei'naⁿ cantyja 'naaⁿ tsom na Cwileiljeii ncuee Cha'tsondye Nn'aⁿ:

¿Ljo' matsei'tiuu' cantyja 'naaⁿ ñ'oom na ñoom xqueⁿ tsomwaa?
¿Ljo' ñ'oom matseitiuu' na s'aana' CURP AAXA420516MGRXR09?
¿Ljo' ñe'catsona' cantyja 'naaⁿ xuee na teiljeii luua 27/09/2006?

Catsei'naⁿnnda' tsom CURP.

¿Ñ'oom na 'u sei'naⁿ aa tseixmaⁿna' ñ'oom na 'u jnda seituu'?
¿Aa jnda mawajnaⁿ tsomwaa'?

Cwjaa'ndyu' 'naaⁿ ñ'oom na majo'ndyo.

Nc'e' ljeii na nleiljeii cwii 'ndyoo ñ'oom cha'xjeⁿ CCNT (CURP) ma'moⁿna':

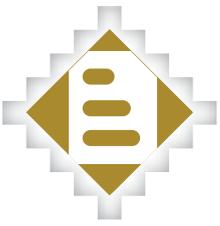
- a) Cwii nnom chiuuwa na matseineiⁿna' cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ
- aⁿ) Ñ'oom na ñecwii xjeⁿ na matsona' na tiya ljo' na cwil'a nn'aⁿ
- a) Cwii nnom na Cwileiljeii Ncuee nn'aⁿ na Tijoom nntseijomna' ñ'eⁿ cwiicheⁿ

Ñ'oom na teiljeii nacjoo' tsom CURP ndyona' naquii':

- a) Numero' cwenta 'naⁿ na matioml'ua' chom
- aⁿ) Tsom xqueⁿ xue'
- a) Numero' na teiljeii xue' na ñ'eⁿ cwe'yu nluii nasei 'u

Cantyjati ñ'oom na chuu' nacjoo' tsomwaa aa jndei'na' nncwjei' juuna':

- a) Jeeⁿcheⁿ ndya' jnda na nlui'na'
- aⁿ) Cwe'yu na nlui'na'
- a) Jeeⁿcheⁿ ndya' jndei'na' nlui'na'

Cant'ia'nnda' tsom CURP, cal'ue' ljeii ndo' numero' na chuu' nacje ñequio cwii 'naaⁿ catseix'iaa'ndyu' jona' ñequio ljo' cwit'mooⁿna'.

JEAC

790403

H

GR

SPN

00

Ncuiiñe

Ts'ondaa

Xuee na
tuiiñe ts'aⁿ

Nc'iaa ljeii na
ñecwii cwii na
too' naquii'
xuee' ts'aⁿ
ndo' ljeii na
tjandyee
xueⁿeⁿ

Numero'
na tqiaa
ngobiernom

Ljeii na
cwinaⁿna'xuee'
ts'aⁿ ndo' ljeii
na tjandyee
xueⁿeⁿ

Catsei'naⁿ ndo' catseiljei' ntaⁿ ljeii nacjoo' 'naⁿ na chuu' cjoo' tsomwaa.

Ñ'oom na chuu tsom xqueⁿ xuee' ts'aⁿ
 Ñe'cwii nnom na cwileiljeii ncuee nn'aⁿ
 Xuee na tuiina'
 numero' na tseixmaⁿ yuu na ndii' tsom

 <p>YUU CWI'OOQUIE' NCUEE CHA'TSO NN'AN NDYUAA SNDAA'</p> <p>ÑECWII NNOU XJEN' CHIUWAA NA CWILEILJEII NCUEE NN'AN</p>	<p>CWE'YU LJUI' TSONWAA</p> <p>TSOMWAA LJUI'NA' CANTYJATI Ñ'OOM CANTYJA 'NAA' TS'AN NA MACHUU' NACJOO' TSON XQUE^N XUEE'EN:</p>
<p>CLAVE 'NAA' TS'AN</p> <p>JEAC790403HGRSPN00</p>	<p>TSOM XQUE^N XUEE' TS'AN</p> <p>TS'ONDAA: GUERRERO</p> <p>NDAATYUAA: SULJAA'</p>
<p>XUEE' TS'AN NA CANDAA'</p> <p>CAÍN</p> <p>DE JESÚS</p> <p>APÓSTOL</p> <p>XUEE NA LJUI' TSONWAA</p>	<p>CHU NA TUIIÑE TS'AN: 1979</p> <p>NUMERO' LIBRO: 0001</p> <p>NUMERO' 'NAA' TSON XQUE^N XUEE' TS'AN: 00107</p> <p>NUMERO' TSON NA TQUIAA WATS'IAA':</p> <p>NUMERO' NA TSEIXMA^N YUU NA NDII TSON: CRIP: 120710179001070</p>
<p>20/04/1999</p> <p>NUMERO' FOLIO 035929097</p>	

Aa mantyji' na...

Tsom **CURP**, luad' nchii cwe' meiⁿnquia tsom, juuna' l'uena' na ma'moⁿ'na' na cwiluiindyu' ts'aⁿ ndyuua Sndaa'.

Mati l'uena' na cjee m'aaⁿ na nntsa' l'aa cha'na nleiljeii xuee' yucachjoo w'aa scwela, oo na ncja'quiee' xueⁿ'eⁿ na nluii nasei jom, ndo' mati nt'omcheⁿ joo.

Ljeii na nntsei'naaⁿⁱ ts'aⁿ na c'uaa

Catsei'naⁿⁱ ndo' catsa' ts'iaaⁿ ñ'eⁿ nchu'ljeiimeiiⁿ cha'xjeⁿ na macaⁿna'.

- a) Ndicwaⁿ tyowijaaⁿ, saḡ cancjuu cwit'mooⁿna na mandyoo' na nleijaaⁿ. (Cwii nnom na jndaa'.)
- aⁿ) Luaa' cwii ts'aⁿ na jeeⁿ yats'aⁿñe. (Cwii ñ'oomnco.)
- a) Xeⁿ mac'eⁿⁱ cwii joo yuu na teincuu', cja' cwii joo yuu na tjaa ljo' ntjom'. (Cwii nnom na jndaa'.)
- aⁿ) ¿Aa ndicwaⁿ cwil'ana ts'iaaⁿ? (Cwii ñ'oomnco.)
- b) Jaa najndyee na ndyeti tjeii'a chuwaa. (Cwii nnom na jndaa'.)
- c) Teinom' cajnda ntyjiiya 'o. (Cwii ñ'oomnco.)

Cal'ue' cheⁿncu' nt'om nchu'ljeii na nntsei'naⁿⁱ na chona' we nnom cha'xjeⁿ na jndaḡ sei'naⁿⁱjndyee'.

Cjañjoom' ts'om' na...

Ticwii cwii ts'aⁿ na nntsei'naaⁿⁱ ñenquii'cheⁿ tjachuii' chiuuwaa na nntsei'naⁿⁱaⁿ, cantyjati chiuuwaa na mant'iaaⁿⁱaⁿ nn'aⁿ na cwindye ñ'oomñeeⁿ. Ee tjachuii' xjeⁿ na nntsei'naaⁿⁱ ts'aⁿ na ndye yocanch'u oo nn'aⁿ tquie nt'iaa' ts'aⁿ aa mata'jnaaⁿⁱna oo aa ticata'jnaaⁿⁱna ljeiiñeeⁿ, ndo' aa nei'ncoo' nquiuna joona' oo aa tjanaⁿ. Macwe' jo' quia na nla'naaⁿⁱya wandyo' na nntsañ'ooⁿ cwenta ñomtiuu 'naaⁿ ljeii mati macaⁿna' nliquiaḡⁿya cwenta chiuu laxmaⁿ nn'aⁿ na ndye ljeiiñeeⁿ, cha na nla'jndaa'ndyoyaaya juuna', xeⁿ na nndaḡ na nts'oo l'o' ndo' na nt'ia' ndaḡ nn'aⁿ na cwindye cha nntsei'noⁿⁱ aa cwiqueⁿna cwenta ndo' xjeⁿñeeⁿ yati nla'noⁿna ljeiiñeeⁿ.

Mati macaⁿna' na nljei' na ts'aⁿ na nntsei'naaⁿⁱ jom na nt'iaaⁿⁱaⁿ chiuuwaa na xcweti na nntsei'naⁿⁱaⁿ nchu'ljeii cha na ya nla'noⁿⁱ nn'aⁿ juuna'.

C'uaa catsei'naⁿ ndo' queⁿya' cwenta ljo' na matso nchu'ljeii na majndyeti.

Chanco ñ'eⁿ tyosa

Jach'ee xuee naquii' cwii jndaq̄ tquie, m'aaⁿ cwii catsiaⁿ na t'maaⁿñe. Jom cwiluiiñê rey'naaⁿ cha'tsondye quioo' na cwic'eeⁿ naquii' jndaq̄ñeeⁿ.

Cwii xueeñeeⁿ, catsiaⁿ ljueeⁿeⁿ na tjatseicaañê nam'aⁿ nt'omcheⁿ ncl'iaaⁿaⁿ na ya ñ'oom jom ñ'eⁿndye na m'aⁿ naquii' jndaq̄ñeeⁿ ndo' ñejomto we ti' na cwila'caandye to'na na jla'naⁿna nacjoom'm. Sqā jom cantyja na jeeⁿ cjeeñê jo' na ticandaq̄ na nla'cuee'na jom. Sqā cantyja na jeeⁿ jndei maleinoom, majndeiito tjacañjom nc'eeⁿ cwii ts'oom mana tiooñê cha'waa na jaa'ñê, sqā meiiⁿ na ljo' mateicantyjannaaⁿaⁿ tooⁿoⁿ na jleinomnnaaⁿaⁿ na jndei, asta na tueⁿeⁿ waⁿaⁿ.

Ts'aⁿ na seiljeii ljeiimeiiⁿ: Jerónimo Ricardo Can Tec

132

Catseineiⁿ ndaq̄ nn'aⁿ na jndye ñ'oomwaa.

¿Ljo' ñ'oom cwila'neiⁿ nchu'ljeii na majndyeti?
¿Ñeeⁿ cantyja 'naaⁿ na seineiⁿna'?

Matseitiuuya cantyja 'naaⁿ ljeii na jnda sei'naⁿya

Sei'noⁿa ljo' cwit'mooⁿ ntaⁿ ljeiimeⁿiⁿ.

mayuu' () **tiyuu'** ()

Seitsaⁿ'na' ja xjeⁿ na s'aaya jndyee nt'om ñ'oom na too' naquii' ntaⁿ ljeiimeⁿiⁿ.

mayuu' () **tiyuu'** ()

**Catsei'naⁿ cwentoo' “Cand'i nchqueeⁿ”,
na ñoom naquii' *Libro* na nntsei'naaⁿ ts'aⁿ
tquiee ndo' c'omc'eendyu' na nntsei'naⁿ
juuna' na c'uaa.**

Cwil'uee'ndyu' ñ'oommeiiⁿ cha na nlei'naⁿ'ti' na nntsei'naⁿ.

- Ñequio na ñemaaⁿ catsei'naⁿ nchu'ljeii na majndyetei ndo' cal'ue' ñ'omtiuu 'naaⁿ'na'.
- Catsa' cwenta na ya nleic'uaa ndyueeñ'oom na matsei'naⁿ.
- Cal'ue' ñ'omtiuu na naqui na matseineiⁿ nchu'ljeii ndo' ñ'omtiuu na jnda we, catsei'naⁿ we ndyee nnom na tjachuii' ljeiimeⁿiⁿ, ndo' cant'ia' ndagⁿ nn'aⁿ na cwindye na matsei'naⁿ, nchii matseicatsuu' yuu na wjaantyjannom na matsei'naⁿ.
- Tyjoocheⁿ na nntsei'naⁿ queⁿ cwenta ljeii na ñoom xqueⁿ tsom na nntsei'naⁿ, ljo' numero' ntsquii tsom na teiljeiina', 'ñeeⁿ juu na seiljeii oo na seiteincoo' juuna'. Joo ñ'oommeiiⁿ jeeⁿ macaⁿ'na' na nntsei'naⁿ joona' cwitjoocheⁿ na nntsei'naⁿ ljeiiwaa.

Cant'ia' ndibujo na chuu' ndo' catsei'na^{n'} ljo' na cwila'nei^{n'}na'.

C'o' ñ'oommeii^{n'} na mawax'eena' njom' ndo' catsei'nei^{n'} cantyja 'naa^{n'}na'.

¿Ljo' ñ'oom ndaḡ ljeii ts'a^{n'} nacjoo' nchu'ljeii na majndyeti?

¿Chiuuwaa jndyu tsomwaa?

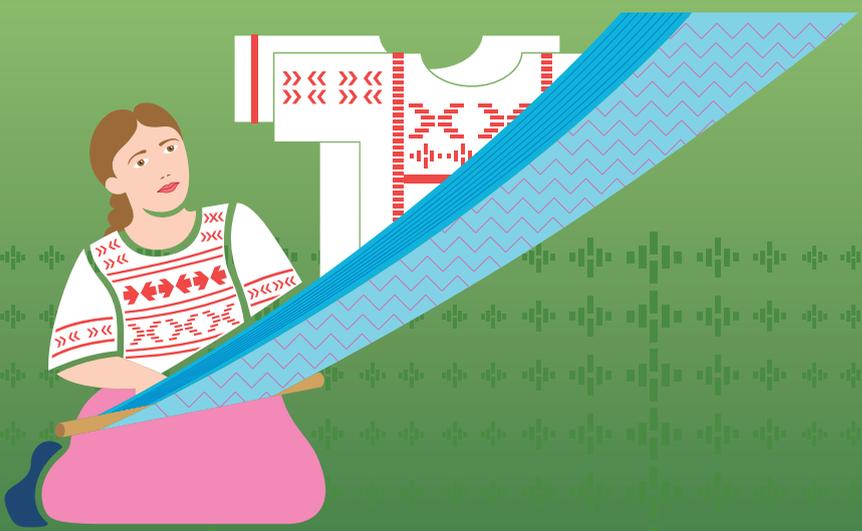
¿Yuu cwileil'uena'?

Cant'ia'ya' ndo' catsei'naⁿ tsomwaa.

YOLCUNCUE NA NDYEE NDAATYUAA

NTMOQⁿNA TS'IAANⁿ NA CWIL'ANA

Yolcuncue na m'aⁿ naquii' ndyee ndaatyuaa na matsq'ntjom cwii nntyjaa' ts'ondaa Guerrero, ntmooⁿna liaa na cwil'ana naquii' tsjoomna, NeIⁿco' ntsquiqa^g luua xuee na 23 m'aaⁿya chi *enero* chu 2010, hora na 10 na cwitsjoom, nacjoo cancha xcwe tsjoom Suljaa.

 GUERRERO
GOBIERNO DEL ESTADO

SECRETARÍA DE
ASUNTOS INDÍGENAS

 Guerrero
Cumple

Catsei'naⁿ ljo' laxmaⁿ ñ'oom na ñjom ts'om
 'naaⁿ ndo' cant'ia' cwaaⁿ ntyjaa' tsom *cartel*
 nla'x'iaa'ndyena'.

Ñ'oom najndyee
 na ñoom xqueⁿ tsom
 Ljo' na matseineiⁿna'

¿Ñeeⁿ matsei'candii'?
 ¿Yuu ljeii ts'aⁿ juuna'?
 ¿Cwaaⁿ nluii jo'?

**YOLCUNCUE
 NA NDYEE NDAATYUAA**

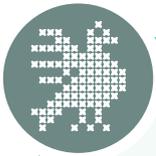
NTMOQⁿNA TS'IAAⁿ NA CWIL'ANA

Yolcuncue na m'aⁿ naquii' ndyee ndaatyuaa na
 matsa'ntjom cwii nntyjaa' ts'on na Guerrero,
 ntmooⁿ na liaa na cwil'ana naquii' tsjoomna,
 NeIⁿnco' ntsquiga luua xuee na 23 m'aaⁿya chi
enero chu 2010, *hora* na 10 na cwitsjoom,
 nacjoo cancha xcwe tsjoom Suljaa.

GUERRERO
 GOBIERNO DEL ESTADO

SECRETARÍA DE
 ASUNTOS INDÍGENAS

Guerrero
 Cumple

Aa mantyji' na...

Tsom *cartel* luua' cwii tsom na matseicandii cantyja 'naaⁿ cwii nnom, cwii na leit'maaⁿ, na cwiwil'ua cwii nnom 'naⁿ, cwii joo yuu na ntjomndye nn'aⁿ na leineiⁿ ñ'oom' *partido*, oo na ncwinom cwii nnom na ya nt'iaa ts'aⁿ, oo nt'omcheⁿ.

Ñ'oom na chuu' nacjoo' tsomwaa jeeⁿ jndana' ndo' tijndye teiljeiina', ee cantyja na ñecwii (12 *segundo*) na cwint'iaa nn'aⁿ juuna' quia na 'bona ñ'eⁿ w'aachom. Jndaa' macaⁿna' cwaaⁿ cwii nnom “cwaaⁿ”, “yuu” ndo' “ljo” leit'maaⁿ oo cantyja 'naaⁿ ts'iaaⁿ na luui. Tsomwaa mati l'uena' na nntseicandiina' cantyja 'naaⁿ ñecwii nnom ñ'oom, cha'xjeⁿ na: catyja 'naaⁿ ts'iaaⁿ na jnda s'aa ngobiernom.

Catsa' cwii tsom *cartel* cwil'ueendyu' ñ'oommeiiⁿ.

Naquii' na nquiom ncuee l'jaa' mati nlei'nom catsondye na nc'oox'iaandyeyo', ndo' jo' na nluii cwii tsom *cartel* cha na ndye nn'aⁿ...

¿Ljo' ñ'oom nntseljei' xqueⁿ tsom?

¿Ljo' 'naⁿ catyja 'naaⁿ nntseicandii'?

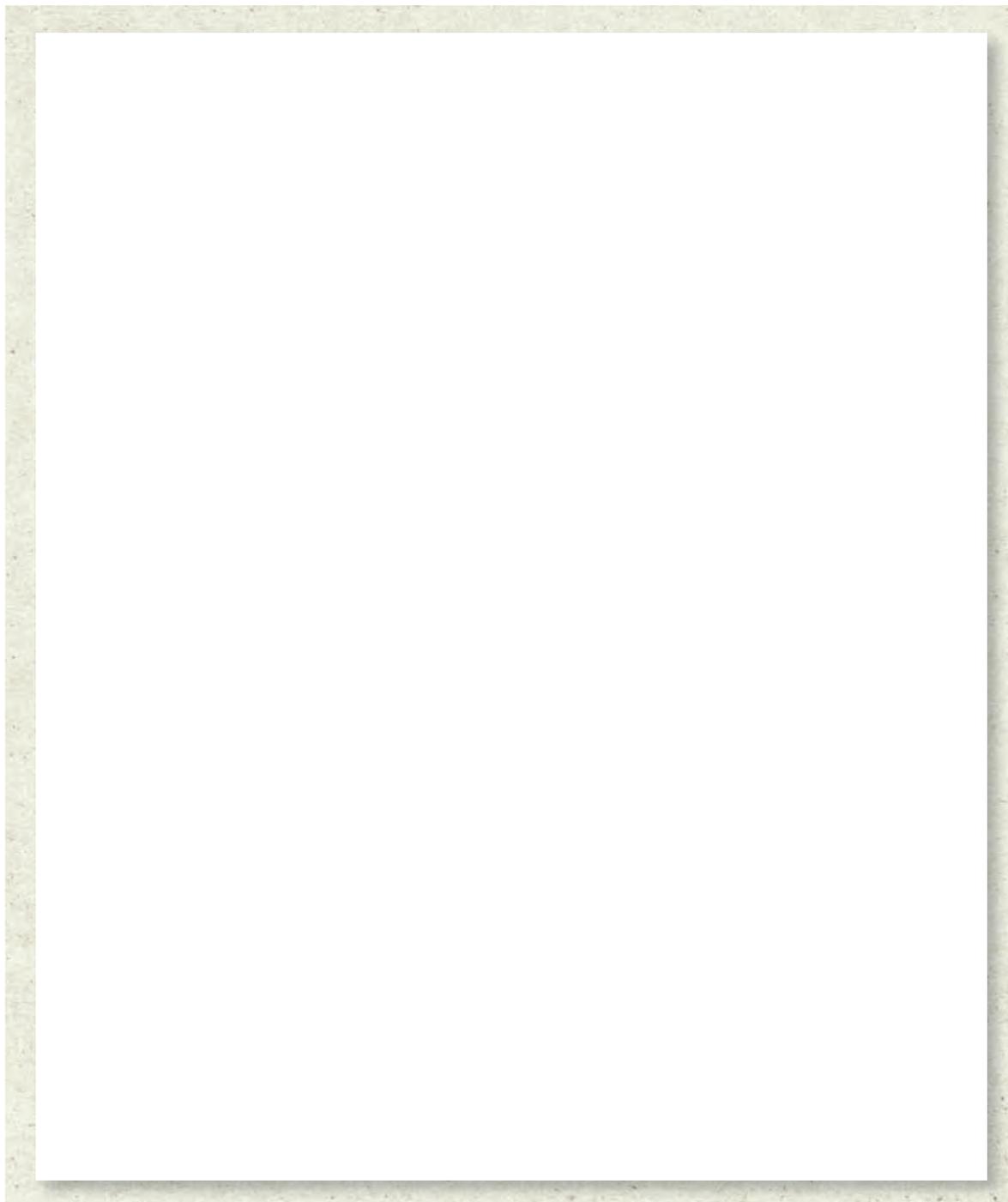
¿Yuu nncwaa xueewaa'?

'Ñeeⁿ oo 'ñeeⁿ joo na nntseicandii tsomwaa'?

¿Ljo' ndibujo nt'iom' nacjoo'na'?

Ñequio ñ'oom na t'õ' na tax'eena' njom' na teiljeii
nandye, catsa' cwii tsom *cartel*.

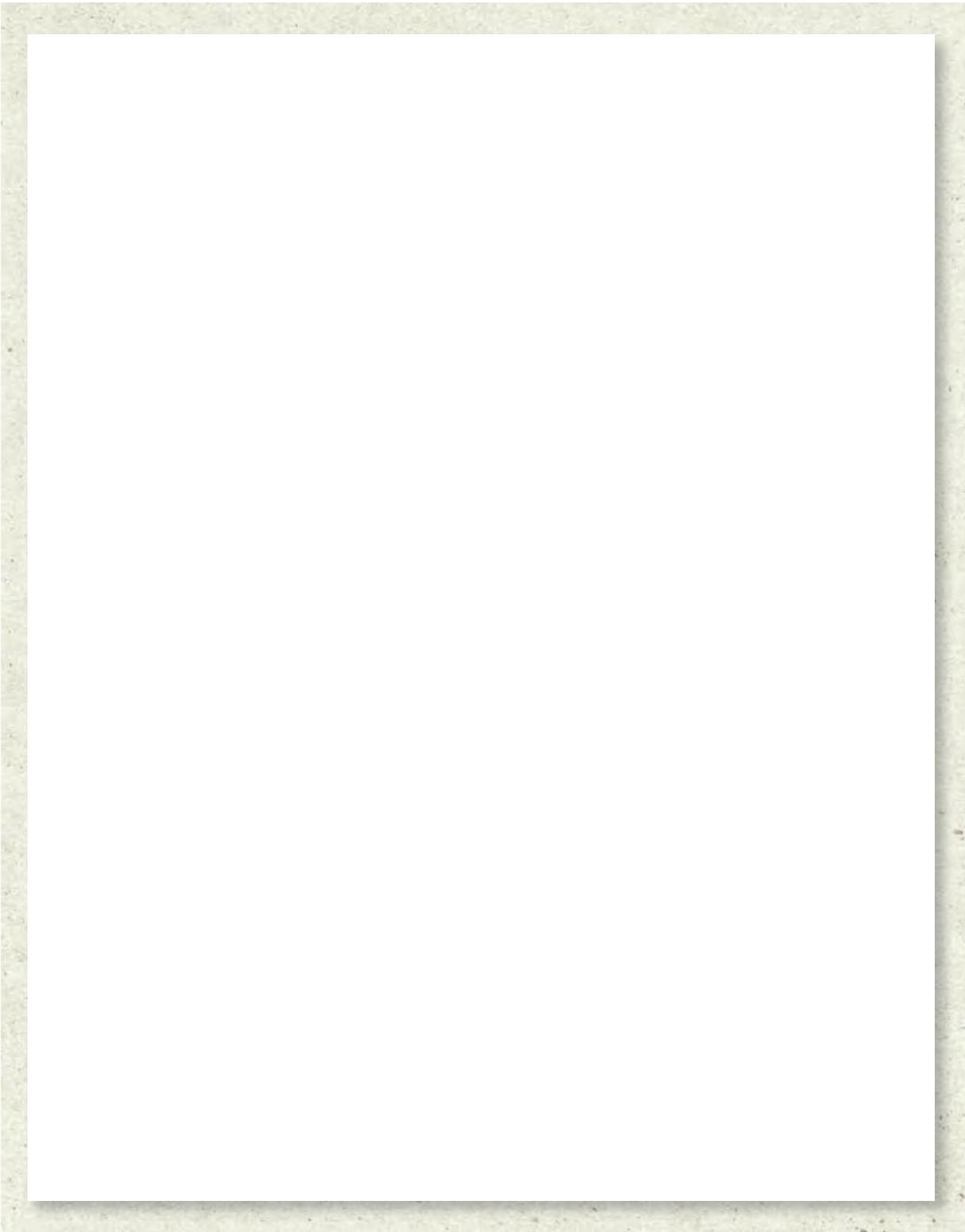
Cant'ia'nnda' ljo' na jnda seiljei', xeⁿ na lcaⁿna' na nntseyoo'ndyu' cjaañ'oom' cwenta ñ'oommeiiⁿ.

Catsa' cwii 'naaⁿ ✗ yuu na ñoom aa Mayuu' oo aa Tiyuu', cantjyati ljo' na mawax'eena' njom'.

	Mayuu'	Tiyuu'
¿Aa tijndye ñ'oom chuu tsomwaa?		
¿Aa matseicandiina' ljo' na ncwaa?		
Aa matsona' cwaa ⁿ ndo' yuu na ncwaa ts'iaa ⁿ waa?		
¿Aa chuu tsom cartelwaa ndibujo?		
¿Aa ndya' ncjawee' n'om nn'a ⁿ juuna'?		

Cant'ia' aa majndye ñ'oommeiiⁿ chuu tsom *cartel*.

**Xeⁿ na ticjaañjoom' nntsa' tsom cartel cha'xjeⁿ na
macaⁿna' quia jo' catsa' xco' juuna' ljoo**

Chiuu waa na nntseijom' nchu'ljeii na majndyeti

Naquii' leisiomwaa nt'iaaya tsom CURP ndo' tsom *cartel*. Aa nndag nntsu' meiiⁿ ñe'ndyee nnom chiuu na la'xmaⁿ nnommeiiⁿ.

Tsom CURP

Tsom *cartel*

Catseiljei' ndo' catseineiⁿ.

¿Yuu cwichuii'na'?

¿Cwaaⁿ xjeⁿ ndo' yuu cwiwil'ue cwii cwii nommeiⁿ?

¿Ljo' ts'iaaⁿ na nntseiljeii ts'aⁿ joona'?

Matseitiuuya cantyja 'naaⁿ ñomndaa

Joo ljeii na chuu' nacje, cwjaa'ndyu' cwii 'naaⁿ tsei ljo' na maljei' na xuii' teiljeii na cwii cwii joona'. Cant'ia' cha'xjeⁿ na jnda tuii.

tscoom-lcoom	caso-catso
--------------	------------

cachom-cañom

tsjo'-ljo'	catsco-calco
------------	--------------

Catseix'iaa'ndyu' ñequio cwii 'naaⁿ joo ndyueeñ'oom
na chuu', ñequio ndibujo 'naaⁿna'.

candiu

chio'

catscaa

ndio'

catiu

calcaa

catso

caso

catsq

candq

Catsa' cwii ✓ ts'om 'naaⁿ na ñenquiee nqui xeⁿ
na juu ndibujo na ñoom, matseix'iaa'ñena' ñequio
ndyueeñ'oom na candaa' na teiljeii ts'omna' ndo'
cwii ✗ xeⁿ na tyootseix'iaa'ñena'.

Cwinqiioo' **yolcunch'u** tajndyoo'.

Cwil'a **yolcu** nchquiaa.

Cwila'xuaa **calue'** ntsmei^{n'} Juaⁿ.

Cwiwe **canom** ndaa.

Macwjei' Lom **calcaa** ts'om jndaa.

Catsei'naⁿ nchu'ljeii na majndyeti ndo' cwjaa'ndyu' cwii 'naaⁿ joo ndyueeñ'oom na ma'moⁿna' 'naⁿ na jndye ndo' ñequio cwii 'naaⁿ tsei catseitq' joo ñ'oom na ma'moⁿ 'naⁿ na tijndye.

S'aa Leico cwii **w'aa** xquie' ndo' jndye **n'oom** teil'uee'ñê sqa xqueⁿ w'aa ñecwii **ts'oom** tco ljo. Jo' na matsoom nnom scoom'm cwa xeⁿ jndye **l'aa** nnts'aaya cwa ndya' jndye n'oom nl'uena', jeeⁿ neiiⁿ scuu' Leico na xco waⁿaⁿ jo' na matsoom: Je' macaⁿna' cwii tsqui' na ntyja ljo ndo' mati macaⁿna' cwii ts'uaa xco. Mayuu' matso Leico sqa ja jnda seijndaya **l'uaa** ndo' **luee** na nleil'uee'ndyo cwe' na macaⁿna' je' ñecwii **tsuee** ndo' ñecwii **ts'uaa** na nleil'uee'ndyo.

Catsa' 5 ndyueeñ'oom na candaa' na nncwil'uee'ndyu' joo ñ'oom na cwit'mooⁿ 'naⁿ na tijndye, na ljei' naquii' nchu'ljeii na majndyeti na sei'naⁿ.

Catsa' 5 ndyueeñ'oom na candaa' na
nncwil'uee'ndyu' joo ñ'oom na cwit'mooⁿ 'naⁿ na
jndye, na ljei' naquii' nchu'ljeii na majndyeti
na sei'naⁿ'.

Leisiom 3

Ñ'omtiuu 'naaⁿ ts'iaaⁿwaa:

- ◆ Cant'ia'ya' chiuuwaa tsom reciwo chom ndo' ndibujo na chuuna', cha na nndaḡ nntsei'noⁿ ljo' na matsona'.
- ◆ Catsei'noⁿ chiuuwaa na tjawinchu' na tuii tsom reciwo chom cha na nndaḡ ncwajnaⁿ xjeⁿ ntaⁿ na tseixmaⁿna'.
- ◆ Cant'ia'ya' ndo' queⁿ cwenta ñ'oom na naqui na matseicandii tsom reciwo chom cha na joona' ntei'jndeina' 'u quia na macaⁿna'.
- ◆ Catsei'naⁿ na c'uaa cwii taⁿ ljeii ndo' cal'ue' ñ'oom na naqui na matseineiⁿna'.
- ◆ Cal'ue' ñ'omtiuu na ya nleiljeii nacjoo' tsom *acta* na cwileiwe na tuaa jomnta.
- ◆ Catseiljei' cwii tsom *acta* na cwileiwe na tuaa jomnta ñequio ñ'omtiuu na 'u jndaḡ seijndaa'ndyu'.
- ◆ Cant'ia'ya' ndo' catseyoo'ndyu' tsom *acta* na cwileiwe na tuaa jomnta xeⁿ na macaⁿna'.
- ◆ Cal'ue' chiuuwaa na tjawinchu' na tuii nommeiiⁿ, tsom reciwo chom ndo' tsom *acta* na cwileiwe na tuaa jomnta.
- ◆ Cal'ue' ñ'omtiuu 'naaⁿ nom na jndaḡ teiljeii, tsom reciwo chom ndo' tsom *acta* na cwileiwe na tuaa jomnta.
- ◆ Cant'ia' aa ñecwii xjeⁿ la'xmaⁿ nommeiiⁿ, tsom reciwo chom ndo' tsom *acta* na cwileiwe na tuaa jomnta.
- ◆ Cal'ue' cwaaⁿ xjeⁿ cwiwil'ue ndyueeñ'oom na ma'moⁿna' cha'na 'naⁿya, 'naⁿ, 'naaⁿya, 'naaⁿaⁿ cha na nndaḡ nntsei'noⁿ chiuuniom na teiljeina'.

Cant'ia' ndibujo na ñoom ndo' catsei'naⁿⁱ ljo' na matseineiⁿⁱna'.

¿Cwaaⁿⁱ tsom ñ'oom' na cwila'neiⁿⁱ nn'aⁿⁱ?
¿Ljo'na' matsei'tiuu' na matseicandii tsomwaa?
¿Yuu l'ue tsomwaa?

Cal'ue' nacjoo' tsom tmeiⁿ 'naⁿ ndibujo na ñoom nacjoo' tsom reciwo chom. Catsei'naⁿ ljeii najndyee ndo' na jaawe na ñoom xqueⁿ tsom, xjeⁿntaⁿ ljeii na chuuna' ndo' catseineiⁿ ljo' na 'u sei'noⁿ na matseineiⁿna'.

C'o' ñ'oommeiiⁿ na mawax'eena' njom'.

¿Ljo' matsei'tiuu' na cwit'mooⁿ ljeii na nt'maⁿ?

¿Cal'ue' xjeⁿ ntaⁿ na chuu tsomwaa?

TSOM RECIWO CHOM							
		Nataa t'ma ⁿ Reforma numero ^o 164 Col. Juárez, Sndaa', D. F. 06600 RFC CEF370814-QN			Numero ^o ts'iaa ⁿ na cwiluii 328 090 502 439		
WATS'IAA ⁿ SNDAA ⁿ NA CWILUITQUIEÑE CANTYJA NAA ⁿ CHOM							
Xuee' ts'a ⁿ ndo' yuu mac'ee ⁿ							
LOPEZ GARCIA LIBRADO BENITO JUAREZ 12 CP. 00000 X LA PAPELERIA YAMI XOCHISTLAHUACA XOCHISTLAHUACA, GUERRERO							
Cwituxe ⁿ chom na cwilui'ue				Cwanti nñjoml'ua na cha'tsoñ'e ⁿ			
Numero ^o xjo ^o na macu'xe ⁿ chom	Cwanti chom na teil'ue je'	Cwanti chom na teil'ueya	Mult.	Cwanti chom cwilui'ue xje ⁿ hora	\$102.00 (Cwii sianto waljoo' we'xje ⁿ 00/100 M.N.)		
24A8X2	00427	00312	00001	115	Xuee' na cwimandq' na wanaa ⁿ na nñjoml'ua:		
					21 marzo10		
					Yuu cwilui'uenaa: Luxjo chom		
					Chom na tijdyeti 18 1		
Chi ⁿ na teil'ue chom		Cwanti xuee'		Cwanti chom cwilui'ue na ticwiixuee		Cwanti na nñjoml'ua chom	
11 NOV A 08 ENE 10	58			kWh	Ncuae' na ⁿ	Chiuii xje ⁿ	Cwanti tje'na'
				1.98	'Na ⁿ naqui na nñjoml'ua	115.0000	0.685
					Na cwitjom	115.0000	78.77
Chiuwaa na jndq' ñetej'ue chom							
Cwanti na ñeñjoml'ua ticwii we che' ch'	Ene	Mar	May	Jul	Sep	Nov	Yuu na teinch'u'ya cwanti na nñjoml'ua
2009				88	106	118	Chom na teil'ue 78.77
2010	115						IVA 16% 12.60
Cwanti na matejndeei gobiernom							
Chiuu xje ⁿ chom na teil'ue				\$477.38			
Cwanti nñdeñdeei gobiernom				\$398.61			
Ljo' na maca'na' na nñjeii ts'a ⁿ							
Cwile'yoondyotyaya ts'iaa ⁿ cha yati ndya'ntjoo ⁿ ya Numero ^o luxjo' na lcwaa' ts'a ⁿ 071							
Tsom factura: GZ				Cwe' ñ'ee ⁿ bancos ndo' ntiomnta nt'ma ⁿ nanndga nntioml'ua' reciwoawaa na cwe'yu.			
Numero ^o folio: 000000021697							
Numero ^o na teinom tsom: 3020							
Chu na teinom tsom: 2010							
No. certificado: 00001000000100809817							
				Tsa'mats'iaa' Sndaa' ticjawee' ntyjee ⁿ ts'iaa ⁿ na tijui, ñe'qiondyu' u nndaa nlayoondyotyotyaya 01800F UNCLION nndaa ntseicandj' Wats'iaa ⁿ na cwiluitqueñe na nndaa nntseicandj' t'ra' ljo' na ticjawee' ntyjee ⁿ oo na nndaa ñiquee ⁿ 'ñoom jo' numero ^o luxjowaa 018007119644 Ch', hara ndo' yuu na lju' t'omwaa: 13 Ene 10 03:00 na matmaa ⁿ . Tijoom Ndyaaawe ts'andaa Guerrero			

Ñequio cwii 'naaⁿ catseix'iaa'ndyu' ñ'oom na majo'ndyo mawax'eena'.

¿Ñeeⁿ m'aaⁿ tuee'na tsomwaa?

102 xjeⁿ tsjo'ñjeeⁿ

¿Cwanti macaⁿna' na nñjoml'ua na cha'tsoñ'eⁿ?

López García Librado

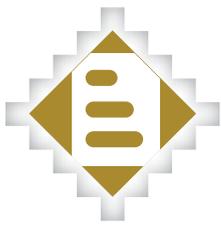
¿Cwaaⁿ macaⁿna' na ntioml'uaaⁿ?

Tjoocheⁿ na ncwe'cañoomna'

C'o' ñ'oommeiiⁿ na mawax'eena' njom'.

¿Cwaaⁿ ntyjaa' tsom reciwo chom nljei' cwanti xuee na 'u ntioml'ua'?

¿Cwaaⁿ ntyjaa' tsom reciwo chom nljei' cwanti chom na teil'uee'ndyu'?

Ñequio cwii 'naa' catseix'iaa'ndyu' ñ'oom na majo'ndyo cantyja 'naa' t'som reciwo chom.

Xuee' ts'aⁿ ndo' yuu mac'eeⁿ

Cwanti nñjoml'ua na cha'tsoñ'eⁿ

Cwituxeⁿ chom na cwiwil'ue

Yuu na teinchu'ya cwanti na nñjoml'ua

Xuee na cwimacandg na wanaaⁿ na nñjoml'ua

TSOM RECIWO CHOM									
		Nataa t'ma ⁿ Reforma numero' 164 Col. Juarez, Sndaa', D. F. 06600 RFC CEF370814-QN			Numero' ts'iaa ⁿ na cwiluii				
WATS'IAAN SINDAA' NA CWILUIITQUIEÑE CANTYJA 'NAA' CHOM					Cwanti nñjoml'ua na cha'tsoñ'e ⁿ				
Xuee' ts'a ⁿ ndo' yuu mac'ee ⁿ									
					Xuee na cwimandg na wanaa ⁿ na nñjoml'ua:				
Cwituxe ⁿ chom na cwiwil'ue									
Numero' xjo' na macu'xe ⁿ chom	Cwanti chom na teill'ue je'	Cwanti chom na teill'ue ya	Mult.	Cwanti chom cwiwil'ue xje ⁿ hora	Yuu cwiwil'uena:		Luxjo	chom	
					Chom na tijndyeti		1B	1	
Chi' na teill'ue chom		Cwanti xuee'	Cwanti chom cwiwil'ue na ticwiixuee		Cwanti na nñjoml'ua chom				
11 NOV A 08 ENE 10		58	kWh 1.98		Ncuae' na ⁿ	kWh	Chiuu xje ⁿ	Cwanti tjei'na'	
					'Na' naqui na nñjoml'ua		115.0000	0.685	78.77
					Na cwiitjom		115.0000	78.77	
Chiuwaa na jndg ñeteil'ue chom									
Cwanti na ñeñjoml'ua ticwii we we chi'	Ene	Mar	May	Jul	Sep	Nov	Yuu na teinchu'ya cwanti na nñjoml'ua		
2009				88	106	118	Chom na teill'ue		
2010	115						IVA 16%		
					Cwanti na mateijndei gobiernom				
Chiuu xje ⁿ chom na teill'ue					\$477.38				
Cwanti ndeijndei gobiernom					\$398.61				
Ljo' na maca ⁿ na na njeii ts'a ⁿ									
Cwilei'yoondyotyaya ts'iaa' cha yati ndy'htjog'ya Numero' luxjo' na icwa ⁿ ts'a ⁿ 071									
Tsom factura:					GZ				
Numero' folio:					000000021697				
Numero' na teinom tsom:					3020				
Chu na teinom tsom:					2010				
No. certificado:					00001000000100809817				
					Cwe' ñ'ee ⁿ bancos ndo' ntiomnta nt'ma ⁿ nanndag nntioml'ua' reciwo waa na cwe'yu.				
					Tso'mats'iaa' Sndaa' ticjawee' ntyjee' ts'iaa' na tijju', ñequiondyu' u nndag nly'yoondyotyaya 01800FUNCTION nndag nts'eicandii' Wats'iaa' na cwiluiitquee' na nndag nntseicandii' ts'a' ljo' na ticjawee ntyjee' oo na nndag nly'yoondyotyaya' ñ'oom jo' numero' luxjowaa 018007119644				
					Chi', hora ndo' yuu na lju' t'somwaa: 13 Ene 10 03:00 na matmaa'. Tsjoom Ndayaawe ts'ondaa Guerrero				

Aa mantyji' na...

Tsom reciwo chom, luad' cwii tsom na ñ'oom cwanti chom na 'u jndg teil'uee'ndyu', cwanti na macaⁿna' na ntioml'ua' juuna' ndo' cwaaⁿ xuee na cwimacandg na wanaaⁿ na nñjoml'uana'. Jeeⁿ macaⁿna' na 'u ncwajnaⁿ ñ'oom na chuuna' cha na 'u ntioml'ua' cantyjati xjeⁿ na macaⁿna'.

Ljeii na nntsei'naaⁿ ts'aⁿ na c'uaa

Catsei'naⁿ nchu'ljeii na majndyeti cha'xjeⁿ na macaⁿna'.

- a) Tja'naⁿ ljo' ljeiya. (Na chjoo' ts'om'.)
aⁿ) ¿Chiuuwaa m'aaⁿndyu'? (Na neiⁿ!)
- g) Luad' nquio nt'omcheⁿ nam'aⁿ!. (Na chjoo' ts'om'.)
gⁿ) Jndg tyjee' ndaalua'. (Na neiⁿ!)

Cal'ue' nt'om nchu'ljeii na nntsei'naⁿ na chona' we nnom cha'xjeⁿ na jndg sei'naⁿjndyee'.

Cjañjoom' ts'om' na...

Quia na nntsei'naaⁿ ts'aⁿ na c'uaa, macaⁿna' na nnts'aaⁿ nc'ua na nñenquiaaⁿ jñeeⁿeⁿ cha'xjeⁿ na macaⁿna', cha na nndg nntsei'noⁿ ts'aⁿ ljo' na ñe'catso ljeii na matsei'naⁿaⁿ.

Cha na jndaa', chiuuwaa na nntsei'naⁿ, lqueⁿya' cwenta, asta meiiⁿ cwe' quiana 'u nñenquiu' ñequio ljeii, sag jnde'na' na nñenquiaa' tonom, chiuu na wjaatseineiⁿ ljeii, macaⁿna' na 'u nntseit'maaⁿndyu' *puntos* ndo' chiuu na nnts'aana' na nncjaawee' n'om nn'aⁿ ljo' na 'u matsei'naⁿ!.

C'uaa catsei'naⁿⁱ nchu'ljeii na majndyeti.

Tjoocheⁿ na nntsei'naⁿⁱ na c'uaa: cwitaaⁿⁱ yâ njom' na catsei'naⁿⁱ ljeiiwaa na ñencu' ndo' na ñemaaⁿⁱ. Cal'ue' ñ'omtiuu 'naaⁿⁱ na' ndo' catsa' nc'ua na catsei'ngⁿⁱ ljo' l'ue ts'om ts'aⁿ na seiljeii juuna' cwentaa nn'aⁿ. Jndye ndii' cjacona' na catsei'naⁿⁱ cwityjoocheⁿ na nntsei'naⁿⁱ juuna' na c'uaa.

Rey chjoo

(Cwii taⁿⁱ ljeii: Na tseixmaⁿⁱ na' cantyja 'naaⁿⁱ cajndye)

...Tso cajndye nnom
Rey chjoo:

“Jeeⁿ cwajndii chiuu na wa'ndo'a: Ja quitseicwja caxti na lquiqa ndo' nn'aⁿ je' cwijndoona ja na ñe'la'cuee'na. Cha'tsondye caxti ñecwii xjeⁿ maⁿⁱ na ndo' mati joo nn'aⁿ ñecwii xjeⁿ maⁿⁱ na'. Ndo' na luua' ja jnda teincjooya. Sga xeⁿ na 'u nntseixiom' ja, cha'waa chiuu na wa'ndo'a nchuii'na' jeeⁿ neiⁿ ncoo' nncwa'ndo'a.

“Ncwajnaⁿa cwii nnom na nncjañ'oomna' ja yuu na ndoo' ntyjii xeⁿ til'uendyo. Ndoo' ntyjii na ñequio nn'aⁿ' 'u nndga nntsa' na nnts'aana' na nndga nluii'a naquii' tsue' yuu na mac'aⁿya cha'cwijom na matseyoo'ñe cwii cantsiom ts'aⁿ quia na mandii ts'aⁿ ñ'oom na matseineiⁿna'. Ndo' mati xeⁿ nlqueⁿ cwenta, ¿aa mant'ia' lqueeⁿ *trigo* na niom la'ñeⁿ? Ja meiiⁿ ti^quicwa'a tyoo' na quiluii ñequio joona', jo' chii meiⁿncwii tja'naⁿ ljo' cwitei'jndeina' ja. ¡Jeeⁿ chjoo' ts'ooⁿ!

“Sga 'u na niom sooxqueⁿ colo s'om cajaⁿ. ¡Jeeⁿcheⁿ ndya' ya! Xeⁿ cwe' na ndga nntseixiom' ja, ee xjeⁿñeeⁿ quia na nt'iaya su na niom lqueeⁿ *trigo* nnts'aana' na nncjañjoom' ts'ooⁿ sooxqueⁿ. Ndo' xjeⁿñeeⁿ ndya' neiⁿya na nt'iaya na jndei m'aaⁿ jndye naquii' lqueeⁿ *trigo*.”

Antoine de Saint-Exupéry.
El principito.
México: Editores Mexicanos Unidos
1996, pp. 74-75

Catseineiⁿ ñequio nn'aⁿ na jndye na sei'naⁿ ñ'oommeiⁿ.

- ¿Ljo' ñe'catso ljeii na sei'naⁿya?
- ¿Ñeeⁿ cantyja 'naaⁿ matseineiⁿna'?
- ¿Chiuu matsei'tiuu' na nndga cwentowaa'?

Matseitiuuya cantyja 'naaⁿ ljeii na jnda sei'naⁿya

Sei'noⁿa ljo' cwit'mooⁿ ntaⁿ ljeiimeⁿ!

Mayuu' () **Tiyuu'** ()

Seitsaⁿna' ja xjeⁿ na s'aaya jndyee nt'om ñ'oom na too' naquii' nchu' ljeii na majndyeti.

Mayuu' () **Tiyuu'** ()

Catsei'naⁿ cwentoo' "Catsue' ñ'eⁿ cats'o", na ñoom naquii' *Libro* na nntsei'naaⁿ ts'aⁿ tquiee ndo' c'omc'eendyu' na nntsei'naⁿ juuna' na c'uaa.

Cwil'uee'ndyu' ñ'oommeiiⁿ cha na nlei'naⁿti' na nntsei'naⁿ!

- Ñequio na ñemaaⁿ catsei'naⁿ nchu'ljeii na majndyeti ndo' nl'ue' ñ'omtiuu 'naaⁿna'!
- Catsa' cwenta na ya nleic'uaa ndyueeñ'oom na matsei'naⁿ!
- Cwajnaⁿ jndye 'naaⁿ cwii cwii nchu'ljeii na matsei'naⁿ, cha nndaⁿ nntsei'naⁿ joo ljeii'ñeeⁿ cha'xjeⁿ na macaⁿna'!
- Tyjoocheⁿ na nntsei'naⁿ queⁿ cwenta ñ'oom najndyee na ñoom xqueⁿ tsom na nntsei'naⁿ, ljo' numero' ntsquii' tsom na teiljeiina', 'ñeeⁿ juu na seiljeii oo na seiteincoo' juuna'. Ñ'oommeiiⁿ nleil'uee'ndyu' na nntsu' joona' cwitjoocheⁿ na nntsei'naⁿ!

Cant'ia' ndibujo na chuu' ndo' catsei'naⁿ ljo' na cwila'neiⁿna'.

Ti'nc'iaaya nlcaⁿna' cwii ts'aⁿ na nnteijndeii jaa na nntseiljeii ljo' na jaa m'maaⁿya ñjaaⁿ. ¿Ñeeⁿ ya nnts'aa juuna'?

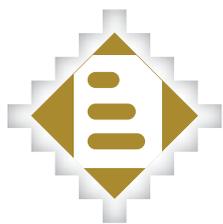

C'o' ñ'oommeiiⁿ na mawax'eena' njom' ndo' catseineiⁿ cantyja 'naaⁿna'.

¿Ljo'na' oo ljo' tsom macaⁿna' nluii naquii' jomntawaa'?

¿Chiuuwaa na maxjeⁿ jndyu tsomwaa'?

¿Cwaaⁿ na macaⁿna' na l'aaya cwii tsom na luua' waa'?

Cant'ia' ndo' catsei'naⁿⁱ nchu'ljeii na majndyeti.

TSOM ACTA NA CWILEIWE' NA TUAJ JOMNTA

Naquii' tsjoom Suljaa', na mañejuu ndaatyuaa, ts'ondaa Guerrero, jnda tuee 12:00 hora xuee na 16 m'aaⁿ chi' mayo chu 2010, nn'aⁿ na chuu ncuee nmeiiⁿ tjomndyena "wats'iaaⁿ tyuaa", CC. Roberto Nieves Castro, tsaⁿmats'iaaⁿ cwenta tyuaa, Raul Díaz Castro, tsaⁿtseiljeii 'naaⁿ tyuaa, nn'aⁿ m'aⁿ nn'iaaⁿ njoomnch'u ndo' nt'omcheⁿ nn'aⁿ na niom ndyuaa, ñ'leeⁿ na naquii' jomnta na tuaja na teijndaa na nleiiyo xqueⁿ wats'iaaⁿ tyuaa.

1. Teijndaa na xuee na 17 hasta 21 m'aaⁿ chi' ndo' manejuu chu, cha'tso nn'aⁿ na niom ndyuaa na tixocandga ñequia ts'iaaⁿtjom jona ñequiana ts'iaaⁿndagna noom ts'aⁿ qui'ñom s'om.
2. Jndyeti nn'aⁿ na niom ndyuaa tancweena na n'ana ts'iaaⁿtjom na nnaⁿ na naquii' smaⁿ na xuee 23 hasta 27 m'aaya chi' waa oo hasta na nle'ndgna ts'iaaⁿ.

Tsom actawaa teiwe'na hora na 14:00 na matmaaⁿ xuee na 16 m'aaⁿya chi' mayo chu 2010, ndo' xcwe cwil'uena yuu na macaⁿna'.

Matseit'maaⁿe'ñe'lu

Tsaⁿmats'iaaⁿ cwenta
tyuaa tsjoom suljaa'

C. Roberto Nieves Castro

Tsaⁿtseiljeii 'naaⁿ tyuaa
tsjoom suljaa'

C. Raul Díaz Cruz

C'o' ñ'oommeiiⁿ.

Cant'ia' tsom *acta* na cwileiwe na tuaa jomnta ndo' cwjeii'ndyu' naquii' leistawaa ndo' catsa' 'naaⁿ ✘ cwaaⁿ ñ'oom na macaⁿna' na 'ooñ'eeⁿ nacjoo' tsomwaa.

1. Ñ'oom najndyee na ñoom xque ⁿ tsom	
2. Xuee	
3. Hora na jna ⁿ na'	
4. Hora na tqiie nn'a ⁿ na nla'jomndye	
5. Hora na jnda	
6. Cwanti ntsuula	
7. Chiuuniom liaa cwee' nama'n'iaa ⁿ	
8. Cwanti nn'a ⁿ ty'entyjaa' jomnta	
9. Nama'n'iaa ⁿ na ty'entyjaa'	
10. Yuu cwijom	
11. Chiuuwaa yuu na tjomndye nn'a ⁿ	
12. Ñ'oom na leijndaa (tsom na teiljeii ñ'oom na leijndaa)	

Aa mantyji' na...

Tsom *acta* na cwileiwe na tuaa jomnta luada' cwii tsom na matseicandii ljo' ñ'oom na teijndaa' ndo' mati ljo' ñ'oom na teineiⁿ naquii' cwii jomnta 'naaⁿ cameitye, jomnta 'naaⁿ lotye yocanch'u, jomnta 'naaⁿ nama'n'iaaⁿ, ndo' nt'omcheⁿ nnom. Nchii nleiljeii cha'tsoñ'eⁿ ljo' na teineiⁿ xeⁿ chii tomti ljo' na macaⁿtina' cha'xjeⁿ na cwaaⁿ tuaa jomnta, ljo' *hora*, ljo' ts'iaaⁿ na tuaana', ljo' ñ'oom teineiⁿ, 'ñeeⁿ t'om naquii'na', nn'aⁿ na l'a firmaⁿ ndo' cwaaⁿ ñ'oom na teijndaa'.

Catsa' cwii tsom *acta* na cwileiwe na tuaa jomnta cwil'uee'ndyu' ñ'oommeiiⁿ.

W'aa scwela na jndyu “Vicente Guerrero” tuaa jomnta lotye yocanch'u cha na...

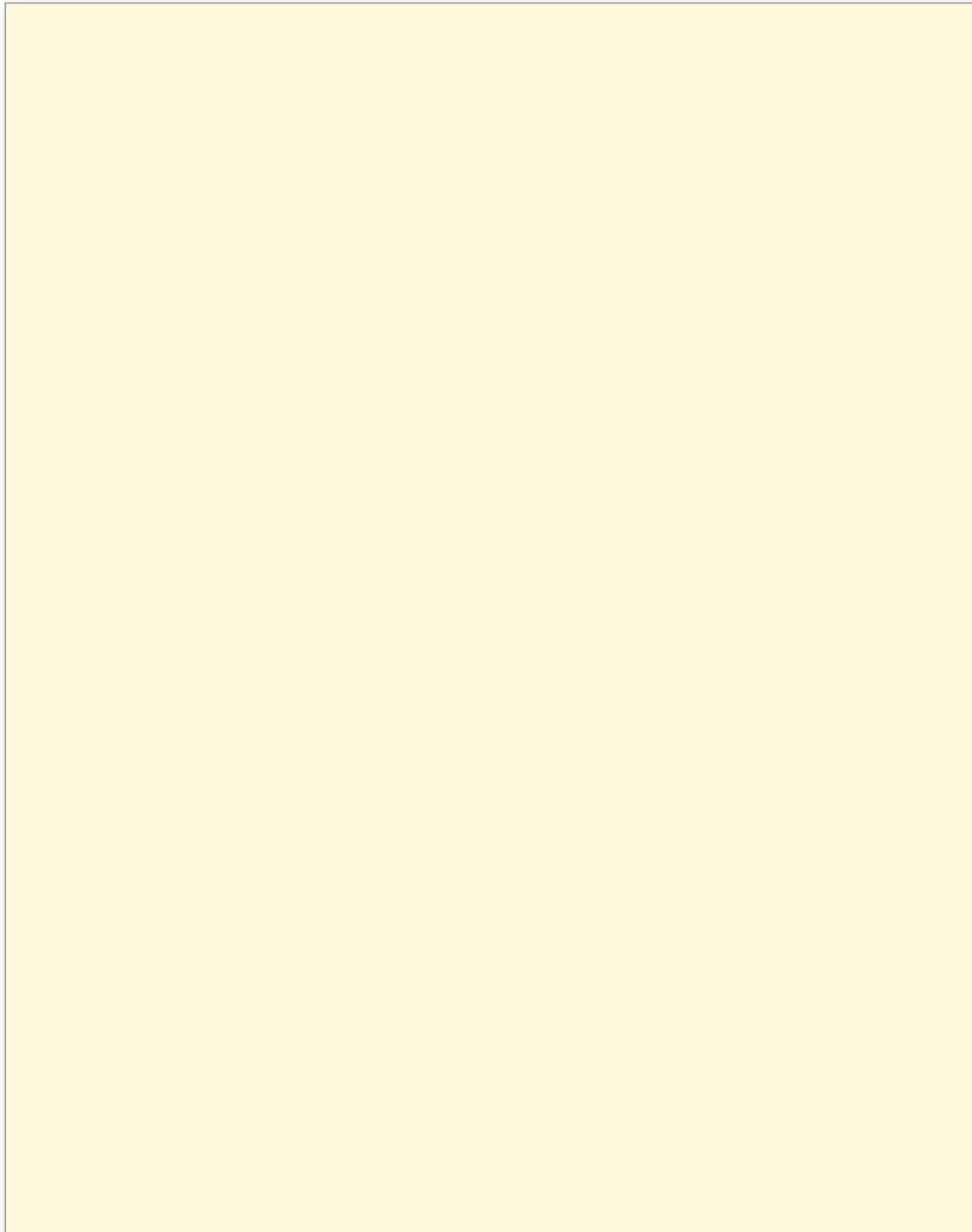
Catseiljei' ljo' ts'iaaⁿ na tuaa jomnta lotye yocanch'u.

Catseiljei' cwaaⁿ tjomndyena, ljo' hora ndo' yuu.

Catsa' cwii leista catyja 'naaⁿ ñ'oom na jla'jndaa'ndyena.

Ñequio ñ'oom na t'o' na teix'eena' njom' na teiljeii nandye, catsa' cwii tsom *acta* na cwileiwe na tuaa jomnta.

Cant'ia'nnda' tsom *acta* na sa' na tuaa jomnta, c'o' ñ'oom na mawax'eena' nmeiiⁿ ndo' xeⁿ lcaⁿna' na catseyo^o'ndyu' tsomwaa.

¿Aa ntsei'ngⁿ ts'aⁿ ljo' ts'iaaⁿ na tuaa jomnta lotye yocanch'u?

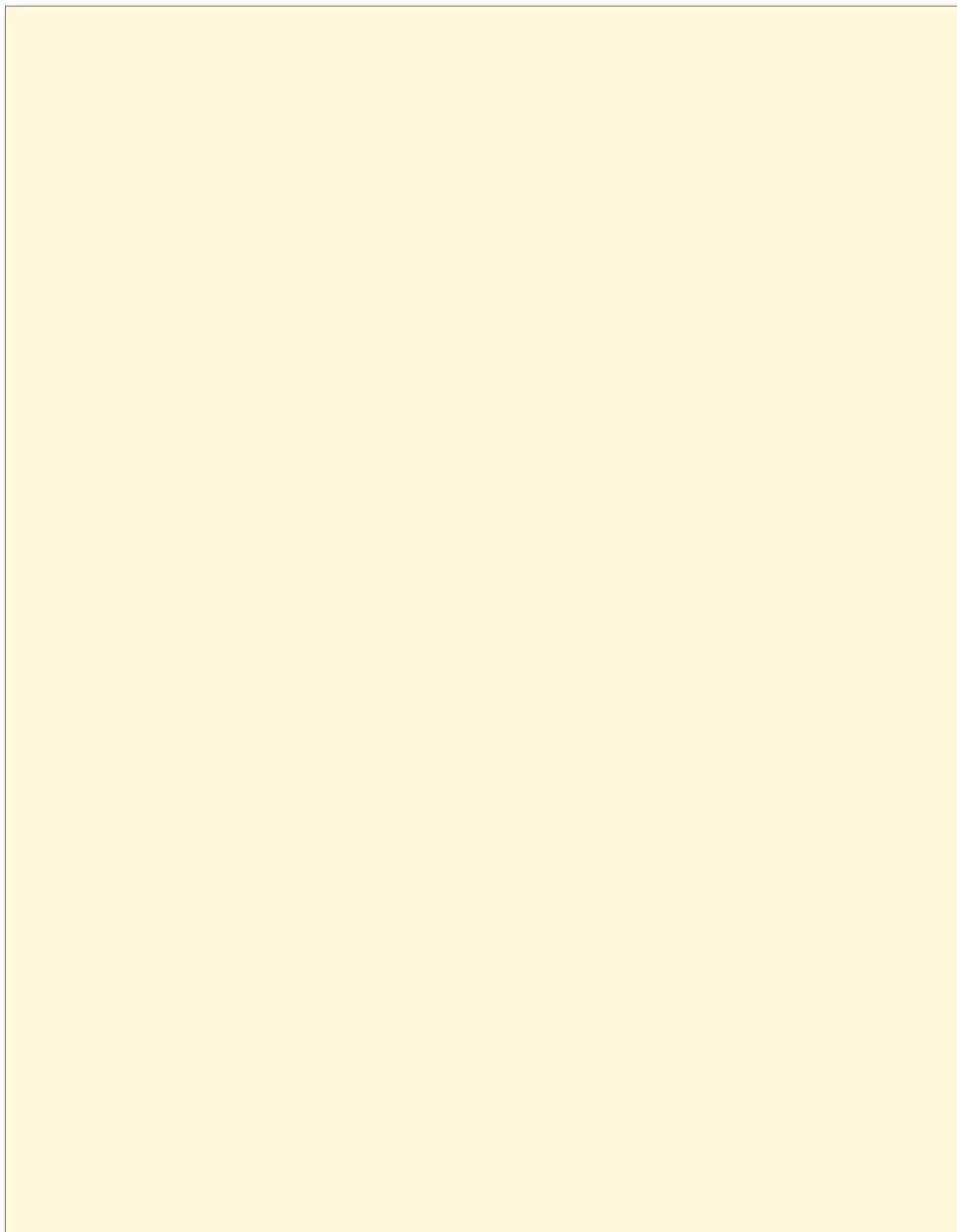
¿Aa chuu' ljo' na teijndaa'?

¿Aa ndag^g ljeii ts'aⁿ cwaaⁿ ndo' yuu tuiina'?

¿Aa tuii firmaⁿ nacjoo'na'? ¿Ñeeⁿ s'aa firmaⁿ?

Xeⁿ na ticjaañjoom' nntsa' tsom *acta* na tuaa
jomnta cha'xjeⁿ na macaⁿna' quia jo' catsa' xco'
juuna' ljoo.

Chiuuwaa na nntseijom' nchu'ljeii na majndyeti

Naquii' leisiomwaa nt'iaaya tsom *acta* na cwileiwe na tuaa jomnta ndo' tsom reciwo chom. Aa nndag nntsu' meiiⁿ ñe'ndyee nnom chiuu na tseixmaⁿ cwii cwii tsomwaa.

Tsom *acta* na cwileiwe
na tuaa jomnta

Tsom reciwo chom

Catseiljei' ndo' catseineiⁿ.

¿Yuu cwichuii'na'?

¿Cwaaⁿ xjeⁿ ndo' yuu cwiwil'ue cwii cwii nommeiⁿ?

¿Ljo' ts'iaaⁿ na nntseiljeii ts'aⁿ joona'?

Matseitiuuya cantyja 'naaⁿ ñomndaa

Ñequio na maqueⁿya'ya' cwenta, catsei'naⁿ
nchu'ljeii na majndyeti, cant'ia' nchu'ljeii na too'
'naaⁿ.

Je' jeeⁿ ya na naquii' **tsjoomya** mawaa cwii joo
yuu na nla'naaⁿ yolcu na nntuaana jnom ndo' naⁿnom
na nntjoo'na **ndolei 'naaⁿna** ee luaa' yuu na nndaq
nnteijndeiiina' jaa na nlei'naaⁿya cwii cwii nnom ts'iaaⁿ.

Ja matseitiuuya na nncj_oya na nntsei'naⁿya
na nncwaaya jnom, cha na nnteijndeiiina' ja na nndaq
nncwantj_o'ya tsj_o'ñjeeⁿ na nncwil'uendyo. Ndo' 'u je'
Ralia, ¿aa nncja' na nntsei'naⁿ na nncwa' jnom?, xeⁿ
na nncja' cja'ñ'loom' nomxjo' ñ'eⁿ **tso'ndyo'** cha na mati
joona nncwi'naaⁿna na nntuaana jnom, cha
na nnts'aana' ndyeendyo'cheⁿ nncwi'naⁿ'yo', ee xeⁿ na
joona nnc'oona quiajo' **tsondyo** mati jom matsoom
na nncjaⁿ ñ'eⁿndyo na nntsei'naⁿ'aⁿ na nncwaaⁿ jnom,
ee jeeⁿ jnaaⁿ'aⁿ na ñenqueⁿ nncjaⁿ ñ'eⁿndyo.

C'o' ñ'oommeiiⁿ na mawax'eena' njom'

¿Cwaaⁿ tsjoom ñ'oom' cwila'neiⁿ nn'aⁿ naquii' ñ'oomwaa?

¿Ljo'ts'iaaⁿ na tjoondyena tsjo'ñjeeⁿ?

¿Ñeeⁿ cwii jooa na nntseicandiiti nt'omcheⁿ ncl'iaa'?

¿Ts'aⁿ na wjatsei'naaⁿ 'ñeeⁿ ñ'eⁿ wjaⁿ?

**Ñequio ñ'oomtuiu 'naⁿ catseineiⁿ chiuu la'xmaⁿ
cwii cwii nnom cantyja 'naaⁿ joo nchu'ljeii na teil'ue
naquii' ñ'oomwaa.**

Ñequio ndyueñ'oom na candaa'nmeiiⁿ, cwjaa'ndyu' cwii 'naaⁿ tsei ñ'oom na matsona' na 'u 'naⁿ (xuaa 'naⁿ), cwjaa'ndyu' cwii 'naaⁿ ñ'oom na matsona' na jom 'naaⁿ'aⁿ juu 'naⁿ'ñeeⁿ (chetsja' 'naⁿ) ndo' cwii **x**, ñ'oom na matseineiⁿna', na jaa 'naa'ya (tsjoomya).

W'aya nquio ntyjo.

Chetsja'a jeeⁿ t'maⁿna'.

Ñ'oomyâ jo' ñomndaa.

Catsue' tsmeiⁿ w'iyyo'.

Meistro 'naaⁿyâ ya ma'mooⁿ.

Jom manoom'm jnaaⁿ.

Wachom 'naⁿ jeeⁿ neiⁿcoo'na'.

Juu nomxjoom nconco nnom chuwa.

Catsei'naⁿ nchu'ljeii na majndyeti.

Naquii' ñomndaa niom ndyueeñ'loom na cwit'mooⁿ na waa cwii nnom na 'naaⁿ ts'aⁿ oo na tseixmaaⁿ oo na waa cwii nnom na mat'uiina' jom ñ'eⁿ 'naⁿñeeⁿ. Ndo' joona' cwila'cajndyuuya ljo' na 'naaⁿ ts'aⁿ. Nmeiiⁿ nmaaⁿ ndyueeñ'loommeiⁿ naquii' ñomndaa ('naⁿya, 'naⁿ, 'naⁿaⁿ, 'naaⁿya, 'naaⁿna).

Ñequio cwii 'naaⁿ, cja'ñ'loom' cwaaⁿ ñ'loom cantyja 'naaⁿ cha'na 'naⁿya, 'naⁿ, 'naaⁿya, 'naaⁿaⁿ, na matseineiⁿ cwii cwii ñ'loom na candga'nmeiiⁿ.

Jom jndg t'boom n'iaaⁿ naquii' tsjom'm.

'naⁿya

We nnom ñ'loom cwila'neiⁿ yocanch'u tsjoomyâ.

'naⁿ

Lia' tuiina' ñ'eⁿ jnom.

'naaⁿya

Jeeⁿ taq xjoo'a.

'naaⁿaⁿ

Jeeⁿ jndye ts'iaaⁿ mache' 'u.

Xco lapei' 'naⁿya.

Cwil'uee'ndyu' ñ'oom na chuu' ntyjaya, na catsa' ndyueeñ'oom na candaa', yuu na matsei'cañ'eⁿⁱ ndyueeñ'oom: 'naⁿya, 'naⁿⁱ, 'naaⁿya ndo' 'naaⁿⁱaⁿ, cha'xjeⁿ ljeii na jnda teiljeii.

Ñ'oom	'na ⁿ ya
suula	Suula 'na ⁿ ya tuiina' ñ'e ⁿ ñjom.
tsom	
catsjom	

Ñ'oom	'na ⁿⁱ
tajndyoo'	
xjojndyaa	
xio	

Ñ'oom	'naa ⁿⁱ a ⁿ
cañejo	
lochom	
ntu	

Ñ'oom	'naa ⁿ ya
nantquie	
nataa	
wats'om	

Ts'iaaⁿ na ma'moⁿ cwanti 'naⁿ

Ñequio cwii 'naaⁿ, catseitjom' nommeiiⁿ ñ'eⁿ ljo' na cwila'xmaⁿna', cantyjati' ljo' na matseineiⁿ cwii cwii taⁿljeii.

Tsom *volante*

Tsom na matseicandii cantyja 'naaⁿ cwii nnom ñ'oom, cwaaⁿ ndo' yuu na nluii juuna', na jndyeti ndii' taw'aa quicañoom tsomwaa.

Tsom *cartel*

Tsom na ma'moⁿna' na nluii nasei 'u na cwe'yu'.

Tsom *reciwo chom*

Nl'uena' cha na nncwjei'yuuñena' na ts'aⁿ ndyuua Sndaa' ts'aⁿ.

**Tsom na ñ'eⁿ
Cwe'yu' Nluii
nasei ts'aⁿ**

Tsom na jeeⁿ jndaa' ndo' ticwee' jndye teiljeii, na l'uena' na matseicandiina' cwii nnom ñ'omtiuu, yuu na cwiwil'ua 'naⁿ, nt'om nnom ts'iaaⁿ ndo' ndye'yu ñenquiaa ts'aⁿ juuna' l'o'.

Tsom *CURP*

Cwii tsom na ñ'oom cwanti chom na 'u jndaⁿ teil'uee'ndyu', cwanti na macaⁿna' na ntioml'ua' juuna'.

**Tsom *acta* na
cwileiwe na tuaa
jomnta**

Tsom na matseicandii ñ'oom na teijndaa' ndo' mati ljo' ñ'oom na teineiⁿ naquii' cwii jomnta 'naaⁿ cameitye, lotye yocanch'u ndo' jomnta 'naaⁿ namaⁿn'iaaⁿ.

Ts'iaaⁿ na ma'moⁿ cwanti 'naⁿ

Catsa' cwii X nacjoo' ljeii T xeⁿ na ñ'oom na matseineiⁿna' tijo'ndyo ndo' cwii M xeⁿ na majo'ndyo.

Meii ⁿ tica ⁿ na' na nntseiljei' xuee' ts'a ⁿ nacjoo' tsom na ñ'e ⁿ cwe'yu' nluii nasei ts'a ⁿ .	T	M
Tsom <i>volante</i> jee ⁿ cachjoona' ndo' quinquia nn'a ⁿ joona' ñequio lueena'.	T	M
Joo ñ'oom na chuu tsom reciwo chom, cwilui'na' naquii' tsom CURP.	T	M
Cwii tsom <i>cartel</i> , maca ⁿ na' na ñ'oomna' ljeii na ñ'oom xque ⁿ tsom, ñ'oom na matseicandiina' ndo' 'ñee ⁿ juu na maquee ⁿ ñê joo nn'a ⁿ .	T	M
Juu reciwo chom ñ'oomna' cwaa ⁿ xuee na maca ⁿ na' na ntioml'ua ts'a ⁿ juuna'.	T	M

Cwaa'ndyu' 'naaⁿ yuu na ñ'eⁿ ñ'oom na nntseicandaa'ñe na ya joo nchu'ljeii na majndyeti.

1. Naquii' joo ljeii na nntsei'naaⁿ ts'aⁿ na c'uaa...

a) ljo' na ticjaañjoom' na seiljeii juu ts'aⁿ na seiljeii joo nchu'ljeii na majndyeti.

aⁿ) chiuu na mach'eená' ts'om ts'aⁿ, cha'na ts'aⁿ na w'ii oo ljo' na nncjaawee' ts'om ts'aⁿ.

a) taⁿljeii, nhu'ljeii ndo' ndyueeñ'oom.

2. Na matsei'naaⁿ ts'aⁿ na c'uaa ndaa nnts'aa ts'aⁿ...

a) na nntsei'naaⁿ ts'aⁿ ljo' na juu ts'aⁿ na seiljeii ljeiiwaa ñe'catseicaneiiⁿ.

aⁿ) cha na ndaa nliuuya na jndye ljeii tiya jla'ljeiiya.

a) na ticaliuuya ljo' na ñe'calue ndyueeñ'oom na teiljeii.

3. Quia na cwila'naaⁿya na c'uaa...

a) ndaa l'aaya 'naaⁿ ñequio luagaya ndo' ndaa nla'tsjaaya joona' oo cha'waa tjaaⁿya.

aⁿ) ticala'ñ'oom'ndyo xjeⁿ wacatyeeⁿ cwii coma oo puntochjoo.

a) jndyendii' cwila'ndaa'a.

4. Cha na yati nla'naaⁿya na c'uaa cwii taⁿ ljeii...

a) ticaⁿna na nla'naaⁿya joo nchu ljeii na majndyeti.

aⁿ) ticwee' l'ue na nntseináaⁿya ts'aⁿ na nntsei'naⁿaⁿ.

a) macaⁿna na ñe'nquiaayaaya jndyeeya quia na cwila'naaⁿya.

Ts'iaaⁿ na ma'moⁿ cwanti 'naⁿ

5. Juu na nntsei'naaⁿ ts'aⁿ na c'uaa...

- a) ndag nts'oondyo cha'na cwii cine oo cwii nnom na ndag nt'iaa' cwii ts'aⁿ ljo' na jaa cwila'naaⁿya.
- aⁿ) macaⁿna' na nla'naaⁿya meiiⁿ ticatsjandyo.
- a) ticaⁿna' na ntseichjoo'na' n'ooⁿya xeⁿ na cwintye nn'aⁿ na cwila'naa'ya.

Catsa' ljo' na macaⁿna' njom', ñequio ndyueeñ'oom na chuu' nacje, ts'om 'naaⁿ.

1. Catsa' cwii 'naaⁿ tsei nacjoo' ljeii na ñecwii cwii, **tyee, ndyee**.
2. Ñequio cwii 'naaⁿ na ñenquiee nqui, catseitg', joo ljeii na cwii cwii na nntsei'naaⁿ ts'aⁿ joona' ñ'eⁿ ñaaⁿaⁿ: **a', e', i', o', u'**.

tyee	ndyaaya	ty'oom
tyuee	jnda	jnda'
tsa	su	che
su'	tsa'	che'

Catsa' ljo' na macaⁿna' ñjaaⁿ.

1. Catsa' cwii 'naaⁿ cachjoo na matyjee jndye (!) joo nnom cwii na we ndyueeñ'oommeiiⁿ ndo' jndanquia catseiljei', ljo' na ñe'catso na cwii cwii jooa'!

tsja

tsja

--	--

che

che

--	--

cwe

cwe

--	--

2. Catseiljei' joo ljeii na niom ñequio ñomndaa, na nntsei'naaⁿ ts'aⁿ jooa' na mat'iom ts'aⁿ ntsaaⁿ ñaaⁿaⁿ.

Ts'iaaⁿ na ma'moⁿ cwanti 'naⁿ

3. Ñequio na cwii cwii ljeii na chuu' nmeiiⁿ, catsa' cwii ndyooñ'oom na candaa' yuu na mawil'uee'ndyu', ñ'oom na matsona' na 'u 'naⁿ, 'naⁿ na matseineiⁿna' cantyja 'naaⁿ'na'.

Ñ'oom	Ndyueeñ'oom na candaa'
suula	
tsom	
catsjom	

Xuee' ts'aⁿ na ndyuañe oo ts'aⁿ tqüee

Na tjangyee xue'eⁿ ngjndyee

Na jndawe

Xuen'en

Catsa' cwii 'haanwaa ✓ leisiom na jndag' sei'naan'
ts'an na ticwii *unidad*

RFE o CURP

Unidad 1

- Mawil'ueenê cwii nnom na cjeeti na ndaa ntsoom ljo' na cwila'he'in nchu'ljeii na majndyetei.
- Majjeiin ñ'oom na chuu' nacjoo' tsom ndo' ñ'omtiiu na la'xman nchu'ljeii na majndyetei.
- Maton'on ts'laan na nntsei'han'an na c'uaa.
- Majjeiin chiuu la'xman ndo' mawajnant'an ljo' cwila'he'in ñ'een nchu'ljeii.
- Ya wjaañ'boom xjen na nntseiljein: matsei'nchu' jñeen, matseiljein ndo' xen na tiya ljo' na seiiljein mandyĩoom matseyooñê joond'.
- Majjeiin chiuu tseixman ñ'oom'm quia na matseiljein.

Macwjei'yuu'ndyoo na jndooa sei'nan'an unidadwaa

Xuee chi' ndo' chu' _____
Xuee' na ma'mgon ndo' *firma* 'haan'an

Unidad 2

- Cha'tso ñ'omtiiu na cjeeti ndaa ntsoom matseiljein joona.
- Majjeiin ñ'oom na naqui' na cwila'he'in nchu'ljeii na majndyetei.
- Matsei'nan'an na c'uaa nchu'ljeii na majndyetei ndo' majjeiin ñ'omtiiu na naqui' na tseixmannand'.
- Majjeiin ñ'oom na chuu' nacjoo' tsom ndo' ñ'omtiiu na la'xman nchu'ljeii na majndyetei.
- Ya wjaañ'boom xjen na nntseiljein: matsei'nchu' jñeen, matseiljein, ndo' xen na tiya ljo' na seiiljein mandyĩoom matseyooñê joond'.
- Matseiljeiinnaan'an ndo' matseichueen'en nchu'ljeii na majndyetei mach'leen cwenta na nntseicwaljootyeeen ñ'oom na chuuna' oo matseichueen'en joond' cantyjati cwaan tsom na jom mach'leen.
- Majjeiin chiuu tseixman ñ'oom'm quia na matseiljein.

Macwjei'yuu'ndyoo na jndooa sei'nan'an unidadwaa

Xuee chi' ndo' chu' _____
Xuee' na ma'mgon ndo' *firma* 'haan'an

Matsei'nd^aya ndo' matseiljeiya ñ'oomya. Ñomndaa

TSOM NA WJAÑ'OOM
CWANTI 'NAAN' TS'AN TQUIEE

TS'IAAN NA CWIMANDA NA MA'MON CWANTI JNDA TEI'NANYA

¿Ljo' na tei'nan ya?

<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
---	---

¿Yuu nleil'uee'ndyo ljo' na tei'nan ya?

<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
---	---

Firma 'naan' ts'an ndyua ndo' ts'an tqiiee _____

Ñoom na matseicandii yuu na tuui examen

Xuee chi' ndo' chu' _____

Tsjoom na tuui examen _____

Firma ndo' xuee' ts'an na jndo' na tuui examen _____

En este material encontrarás actividades de gran utilidad que te ayudarán a poner en práctica el conocimiento que tienes sobre la lectura y la escritura de nuestra lengua amuzga, al trabajar con diferentes tipos de textos. La finalidad es que sigas interesándote por aprender más sobre la lengua escrita.

Tsomwaa chuuna' nt'om ts'aaⁿ na ya ncja'tsei'canda a ndyu' cha na jo' jo' nntseiljei' ljo' na maya na nntsei'naⁿⁱ ndo' nntseiljeiii' ñ'eⁿ ñ'oomya ñomndaa, ndo' mati nntsa' ts'iaaⁿ ñequio nchu'ljeii na majndyeti ndo' na tjachuii' chiuu tuiina'. Tsomwaa luaa' ts'iaaⁿⁱna' cha na 'u nntsei'queeⁿtina' ts'om' na nntsei'naⁿⁱ na nntseiljeii.

DISTRIBUCIÓN GRATUITA
Libromeeiiⁿ cwe'yu maco'ñom ts'aⁿ joona'

